

**T.C.**  
**ADALET BAKANLIĞI**  
**EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**YARGI MEVZUATI BÜLTENİ**

Bültenin Kapsadığı Tarihler <b>08 – 14 Mayıs 2007</b>	Yayımlandığı Tarih <b>15 Mayıs 2007</b>	Sayı <b>335</b>
--	--	--------------------

**İÇİNDEKİLER**

- [Başbakanlıktan Bakanların Atanmalarına Dair İşlem](#)  
(R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516 – 2. Mükerrer)
- [2.5.2007 Tarih ve 5646 Sayılı Wıpo İcralar ve Fonogramlar Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun](#) (R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516)
- [2.5.2007 Tarih ve 5647 Sayılı Wıpo Telif Hakları Andlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun](#) (R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516)
- [4.5.2007 Tarih ve 5649 Sayılı İstiklal Marşının Kabul Edildiği Günü ve Mehmet Akif Ersoy’u Anma Günü Hakkında Kanun](#) (R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518)
- [4.5.2007 tarih ve 5650 Sayılı Türk Medenî Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun](#) (R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518)
- [Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar Hakkında 2007/12061 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı](#) (R.G. 12 Mayıs 2007 – 26520)
- [Başbakanlıktan “23. Dönem Milletvekili Genel Seçimi” Konulu, 2007/11 Sayılı Genelge](#) (R.G. 11 Mayıs 2007 – 26519)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulundan Birinci Dereceye Yükselmiş Olup 30/4/2007 Tarihi İtibariyle Birinci Sınıfa Ayrılma İncelemesine Tabi Tutulacak Olan Adli Yargı Hâkim, Cumhuriyet Başsavcısı ve Savcılarını İdari Yargı Hâkimlerinin Adlarını Belirtir Liste](#)  
(R.G. 11 Mayıs 2007 – 26519)
- [Anayasa Mahkemesinin E: 2006/138, K: 2006/100 Sayılı Kararı](#)  
(R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517)
- [Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden 1 Adet Karar](#) (R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 241 Sayılı Kararı](#) (R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516 - Mükerrer)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 247 Sayılı Kararı](#) (R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517 - Mükerrer)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 248 Sayılı Kararı](#) (R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517 - Mükerrer)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 249 Sayılı Kararı](#) (R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517 - Mükerrer)
- [Maliye Bakanlığında Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği \(Seri No: 372\)](#)

**(R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518)**

- [Maliye Bakanlığında Tahsilat Genel Tebliği \(Seri No: 442\) \(R.G. 12 Mayıs 2007 – 26520\)](#)
- [2007 Yılı Noterlik Ücret Tarifesi](#)
- [Adalet Bakanlığında İlân \(R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516\)](#)
- [Adalet Bakanlığında 2 Adet İlân \(R.G. 13 Mayıs 2007 – 26521\)](#)

 [İçindekilere dön](#)

## **Bakanların Atanmalarına Dair İşlem**

**T.C.  
BAŞBAKANLIK**

7 Mayıs 2007  
B.02.0.PPG.0.12-300-02/5334

Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 3/5/2007 tarihinde 22 nci seçim dönemi bitmeden seçimlerin yenilenmesi kararı alınmış bulunmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 114 üncü maddesi uyarınca görevlerinden çekilen Adalet, İçişleri ve Ulaştırma Bakanlarının yerlerine;

Adalet Bakanlığına Adalet Bakanlığı Müsteşarı Fahri KASIRGA,

İçişleri Bakanlığına Kayseri Valisi Osman GÜNEŞ,

Ulaştırma Bakanlığına Başbakanlık Denizcilik Müsteşarı İsmet YILMAZ,

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın mezkûr maddesi gereğince tarafımdan atanmıştır.

Recep  
Tayyip

[R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516 – 2. Mükerrer]  
— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Kanunlar

### WIPO İCRALAR VE FONOGRAMLAR ANDLAŞMASINA KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN

**Kanun No. 5646**

**Kabul Tarihi : 2/5/2007**

**MADDE 1** – Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütü (WIPO) tarafından 20/12/1996 tarihinde kabul edilen “WIPO İcralar ve Fonogramlar Andlaşması”na katılmamız uygun bulunmuştur.

**MADDE 2** – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE3** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/5/2007

[R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516]  
— • —

 [İçindekilere dön](#)

### WIPO TELİF HAKLARI ANDLAŞMASINA KATILMAMIZIN UYGUN BULUNDUĞU HAKKINDA KANUN

**Kanun No. 5647**

**Kabul Tarihi : 2/5/2007**

**MADDE 1** – Dünya Fikri Mülkiyet Hakları Örgütü (WIPO) tarafından 20 Aralık 1996 tarihinde kabul edilen “WIPO Telif Hakları Andlaşması”na katılmamız uygun bulunmuştur.

**MADDE 2** – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE3** – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

7/5/2007

[R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516]  
— • —

 [İçindekilere dön](#)

### İSTİKLAL MARŞININ KABUL EDİLDİĞİ GÜNÜ VE MEHMET AKİF ERSOY’U ANMA GÜNÜ HAKKINDA KANUN

**Kanun No. 5649**

**Kabul Tarihi : 4/5/2007**

**MADDE 1 – (1)** Her yıl 12 Mart, İstiklal Marşının kabul edildiği günü ve Mehmet Akif Ersoy’u anma günüdür. Anılan günde bütün kamu kurum ve kuruluşlarının öncülüğünde, halkımızın ve sivil kuruluşların iştiraki ile anma törenleri düzenlenir.

**MADDE 2 – (1)** İstiklal Marşının kabul edildiği günü ve Mehmet Akif Ersoy’u anma törenleri ile ilgili yönetmelik, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren dört ay içinde İçişleri, Millî Eğitim ile Kültür ve Turizm bakanlıklarınca müştereken çıkarılır.

**MADDE 3 – (1)** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 4 – (1)** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

9/5/2007

[R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## TÜRK MEDENÎ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

**Kanun No. 5650**

**Kabul Tarihi : 4/5/2007**

**MADDE 1 –** 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 505 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mirasçı olarak altsoyu, ana ve babası veya eşi bulunan miras bırakan, mirasının saklı paylar dışında kalan kısmında ölüme bağlı tasarrufta bulunabilir."

**MADDE 2 –** Türk Medenî Kanununun 506 ncı maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendi madde metninden çıkarılmıştır.

**MADDE 3 –** Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 4 –** Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

9/5/2007

[R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Bakanlar Kurulu Kararı

**Karar Sayısı : 2007/12061**

6/6/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Kararnameye ektir.

Ekli “Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar”ın yürürlüğe konulması; Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcılığının 27/3/2007 tarihli ve 3399 sayılı yazısı üzerine, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu’nca 24/4/2007 tarihinde kararlaştırılmıştır.

**Ahmet Necdet SEZER**  
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN

Başbakan

A. GÜL

A. ŞENER

M. A. ŞAHİN

B. ATALAY

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd.Devlet Bak. ve Başb. Yrd. Devlet Bakanı

A. BABACAN Devlet Bakanı	M.AYDIN Devlet Bakanı	N. ÇUBUKÇU Devlet Bakanı	K. TÜZMEN Devlet Bakanı
C. ÇİÇEK Adalet Bakanı	M. V.GÖNÜL Milli Savunma Bakanı	A.AKSU İçişleri Bakanı	K. UNAKITAN Maliye Bakanı
H. ÇELİK Milli Eğitim Bakanı	F. N. ÖZAK Bayındırlık ve İskan Bakanı	R.AKDAĞ Sağlık Bakanı	B. YILDIRIM Ulaştırma Bakanı
M. M. EKER Tarım ve Köyişleri Bakanı	M. BAŞESGİOĞLU Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı	A. COŞKUN Sanayi ve Ticaret Bakanı	O. PEPE Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
M.H.GÜLER Kültür ve Turizm Bakanı	A. KOÇ Çevre ve Orman Bakanı		

## SÖZLEŞMELİ PERSONEL ÇALIŞTIRILMASINA İLİŞKİN ESASLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR ESASLAR

**MADDE 1** – 6/6/1978 tarihli 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar" ın 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının sonuna "Sözleşmeli personele geçici görev yolluğu dışında harcırah ödenemez." cümlesi eklenmiştir.

**MADDE 2** – Aynı Esasların 9 uncu maddesinin son fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra gelmiştir.

"Hizmetleri sırasında radyoaktif ışınlarla çalışan ve doğrudan radyasyona maruz kalan sözleşmeli personele ilgili mevzuatı uyarınca ücretli sağlık izni verilir."

**MADDE 3** – Aynı Esaslara aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

**"EK MADDE 1** – Doğum sebebiyle hizmet sözleşmesi feshedilen sözleşmeli personel, ayrıldıkları kurumlarında yeniden işe alınabilir. Ancak yeniden işe alınacak sözleşmeli personelin;

- Sözleşmesinin fesih tarihi itibarıyla iş sonu tazminatını almamış bulunması,
- Doğum izninin bitimini müteakip en geç bir yıl içinde tekrar işe alınmak için ayrıldığı kurumuna yazılı talepte bulunması,
- Ayrıldığı kurumunda aynı unvanlı münhal pozisyonunun bulunması, gerekmektedir.

İşe alınma talepleri, ilgili kurumlarca otuz gün içinde değerlendirilir ve gerekli şartları taşıyanlar yeniden işe alınabilirler. Sağlık Bakanlığınca, 181 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 3 üncü maddesine göre sağlık hizmetleri ve yardımcı sağlık hizmetleri sınıfındaki unvanlarda istihdam edilmek üzere yeniden işe alınacak personelle yapılacak sözleşme eski sözleşmenin devamı niteliğindedir.

Bu madde hükmüne göre tekrar işe alınma talebinde bulunanlardan, aynı unvanlı pozisyon için müracaat edenler arasında tarih itibarıyla önce müracaat edenin talebi öncelikle değerlendirilir. Aynı tarihte müracaat edenler arasında ise, aynı unvanlı pozisyon için müracaat edenlerin sayısının, münhal pozisyon sayısından fazla olması hâlinde; öncelik merkezi sınav sonucuna göre işe alınanlardan puanı yüksek olana, merkezi sınav sonucuna göre işe alınanın bulunmaması hâlinde ise sınavsız istihdam edilenlerden hizmet süresi fazla olana verilir.

Bu Esaslar çerçevesinde sözleşmeli personel olarak çalışılmış olması, yeniden istihdam edilebilme açısından kazanılmış hak teşkil etmez."

**MADDE 4** – Aynı Esaslara aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

**"GEÇİCİ MADDE 5** – Bu Esasların yürürlüğe girdiği tarihten önce doğum sebebiyle sözleşmesi feshedilenler; ayrıldıkları kurumlarında aynı unvanlı münhal pozisyon bulunması ve kurumun isteği hâlinde, öncelikle ayrıldığı görev yerinde, mezkur görev yerinde aynı unvanlı münhal pozisyon bulunmaması hâlinde ise ilgili kurumca diğer birimlerindeki aynı


unvanlı münhal pozisyonda istihdam edilmek üzere, bu değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç otuz gün içinde ayrıldıkları kurumlara yazılı müracaatta bulunmaları kaydıyla bir defaya mahsus olmak üzere işe alınabilirler. Bu madde hükümlerine göre öncelikli olarak işe almada ek 1 inci madde hükümleri uygulanır."

**MADDE 5** – Bu Esaslar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**MADDE 6** – Bu Esasları Bakanlar Kurulu yürütür.

[R.G. 12 Mayıs 2007 – 26520]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Genelge

Başbakanlıktan:

**Konu:** 23. Dönem Milletvekili Genel Seçimi

**GENELGE**

**2007/11**

23'üncü Dönem Milletvekili Genel Seçimi'nin 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılmasına dair Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 3/5/2007 tarihli ve 891 sayılı kararı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Anayasanın 79'uncu maddesinde öngörülen seçimlerin "başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü" ilkesine yaraşır bir şekilde gerçekleştirilebilmesini teminen Yüksek Seçim Kurulu ile il ve ilçe seçim kurullarının bu kapsamdaki çalışmalarına diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca da işgücü, araç ve diğer malzeme desteği verilmesi önem taşımaktadır.

Bu itibarla; önümüzdeki seçimlerin anılan ilke doğrultusunda başarıyla gerçekleştirilerek millet iradesinin sandığa sağlıklı olarak yansması amacıyla, özellikle ilçe seçim kurullarına yer ve motorlu araç tahsisi, daktilo, modem, bilgisayar, yazıcı, kesintisiz güç kaynağı, jeneratör, hesap makinesi ve kırtasiye malzemesi ile bunları kullanabilen nitelikli işgücü takviyesi için tüm kamu kurum ve kuruluşları ve banka yöneticileri ile güvenlik güçlerinin amirleri tarafından gereken tüm önlemler alınacak, herhangi bir aksamaya meydan verilmemesi ve ilçe seçim kurullarınca talep edilecek her türlü desteğin sağlanması konusunda gereken duyarlılık gösterilecektir.


Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

*Recep Tayyip  
ERDOĞAN*

*Başbakan*

[R.G. 11 Mayıs 2007 – 26519]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Birinci dereceye yükselmiş olup 30/4/2007 tarihi itibariyle birinci sınıfa ayrılma incelemesine tâbi tutulacak olan adli yargı hâkim, Cumhuriyet başsavcı ve savcıları ile idari yargı hâkimlerinin adlarını belirtir liste aşağıda gösterilmiştir.

Nisan 2007 döneminde birinci dereceye yükselme incelemesine girecek olanlar listeye dahil edilmemiştir.

Birinci dereceye yükseldikleri ve sürelerini bitirdikleri hâlde bu listede adlarını göremeyenler yayım tarihinden itibaren 1 ay içinde Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna yazılı başvurmak sureti ile durumlarının incelenmesini isteyebilirler.

ADLİ YARGI  
A - HÂKİM SINIFI

<u>Sicili</u>	<u>Adı ve Soyadı</u>	<u>Görevi</u>
21865	Erol ÇAKIR	Düzce Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
22863	Hasan DEMİRTAŞ	İnebolu Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
23744	Mehmet Kemal TUNÇSİPERİ	Batman Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
23985	Hüsnü Yılmaz OKUTUCU	Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
24311	Hasan ARPACI	Giresun Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
24452	Hüseyin ALAÇAM	Karaman Hâkimi
24555	Neyyir ACAR	Sürmene Hâkimi
25264	Sadettin KIZILKAYA	Nevşehir Hâkimi
26067	Hasan KAYA	Osmaniye Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
27286	İzzet ESİN	Çarşamba Hâkimi
27619	Ahmet IŞIK	Bucak Hâkimi
27662	Mehmet Nizamettin HAZNEDAR	Kars Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
30581	Selçuk GÖKTEN	Mardin Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
30673	Safak ALBAYRAK	Söke Hâkimi
30743	Sabri AYYILDIZ	Tokat Hâkimi
31923	Sevim BARUT	Tokat Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
33220	Yusuf KARA	Van Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
33926	Lale (YILDIZ) ŞİMŞEK	Sapanca Hâkimi
34263	Necmi ARSLAN	Mardin Hâkimi
34656	Işık Bektaş BAYRAKTAR	Çorlu Ağır Ceza Mahkemesi Üyesi
38390	Mehtap KARSLI	Silifke Hâkimi
40323	Ömer Faruk ALTINTAŞ	Tortum Hâkimi olup Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü yetkili Tetkik
		Hâkimi
34781	Uğur KALKAN	İskenderun Hâkimi
30287	Dilek TUNABOYLU ERTÜRK	Küçükçekmece Hâkimi
37351	Ali KÜÇÜKOĞULLARI	Batman Hâkimi
38662	Selçuk AY	Demirci Hâkimi
40319	Muhiddin PAÇA	Taşova Hâkimi
37160	Murat GÖKÇEL	Silifke Hâkimi
38060	Levent USTA	Rize Hâkimi
38081	Bayram DEMİRCİ	Karaisalı Hâkimi
38110	Kemal KURT	Kızıltepe Hâkimi
38130	Kayhan YILDIRIM	Kuyucak Hâkimi
38138	Ali BELEN	Babaeski Hâkimi
38164	Yadigar KARTAL	Gölcük Hâkimi
38194	Kemal VARAN	İskenderun Hâkimi
38196	Mustafa Taner UYAR	Çumra Hâkimi
38197	Fatih AKSOY	Zile Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı
38198	Abdurrahman YILMAZ	Kumluca Hâkimi
38210	Mehmet ÇELEBİ	Yargıtay Tetkik Hâkimi

38281 Remzi GEMİCİ Gömeç Hâkimi olup Ceza İşleri Genel Müdürlüğü  
yetkili Tetkik

Hâkimi

38801 Dilek BİNİCİ	Kahramanmaraş Hâkimi
40054 Mustafa BAŞER	Oğuzeli Hâkimi
40298 Hatice ALTINÖZ	Kahramanmaraş Hâkimi
37934 Kerim KANLI	Kemalpaşa Hâkimi
37936 Okan BATO	Bandırma Hâkimi
37950 Tamer KESKİN	Fethiye Hâkimi
37952 İbrahim BALIK	Amasya Hâkimi
37958 Mehmet ÖZYALÇIN	Mudanya Hâkimi
37962 Mete ESER	Karacabey Hâkimi
38172 Mustafa Hakan KAYA	Yargıtay Tetkik Hâkimi
38186 Murat KOPER	Kocaeli Hâkimi
38285 Ramazan ÖZCAN	Yargıtay Tetkik Hâkimi
38543 Yusuf LEYLA	Osmaniye Hâkimi
38804 Turan BALKAN	Çayeli Hâkimi
38901 Murat İŞLEYEN	Boyabat Hâkimi
38910 Cem Reşit EYÜPOĞLU	Demirci Hâkimi
40260 Yaşar TURAN	Sungurlu Hâkimi
	B - SAVCI SINIFI
34346 Nedim ÖZKAN	Kilis Cumhuriyet Savcısı
37085 Murat Volkan ÖZTÜRK	Çorlu Cumhuriyet Savcısı
37539 İrfan SERT	Alaca Cumhuriyet Savcısı
38394 Mehmet TURGAY	Kütahya Cumhuriyet Savcısı
38865 Dursun YÜZER	Çubuk Cumhuriyet Savcısı
38640 Ömer BOYDAŞ	Sapanca Cumhuriyet Savcısı
35097 Sait YAKIŞAN	Hayrabolu Cumhuriyet Savcısı
38120 Ercan DEVRİM	Alanya Cumhuriyet Savcısı
37960 Ali Cenk DÜZGÜN	Bala Cumhuriyet Savcısı
37961 Ergül YILMAZ	Osmaniye Cumhuriyet Savcısı
38076 Ömer Fatih TAZE	Şebinkarahisar Cumhuriyet Savcısı
38096 Ersin AKDERE	Burhaniye Cumhuriyet Savcısı
38098 Rifat ERTÜRKMEN	Çorum Cumhuriyet Savcısı
38100 Celal DUMAN	Karaman Cumhuriyet Savcısı
38103 Mete ERCOŞGUN	Adalet Müfettişi
38114 Zeynel Abidin ZEYFEOĞLU	Nevşehir Cumhuriyet Savcısı
38117 Ömer Faruk YURDAGÜL	Turhal Cumhuriyet Başsavcısı
38121 Hasan KAYA	Mersin Cumhuriyet Savcısı
38124 Orhan ERBEYLİ	Gemlik Cumhuriyet Savcısı
38145 Önder YENİÇERİ	Sivas Cumhuriyet Savcısı
38152 Yaşar ŞEN	Didim Cumhuriyet Savcısı
38167 Cem SAĞDIÇ	Rize Cumhuriyet Savcısı
38189 İhsan Kamil AKÇADIRCI	Çankırı Cumhuriyet Savcısı
38205 Olcay AKSOY	Horasan Cumhuriyet Savcısı
38212 Selahattin KANBUR	Muratlı Cumhuriyet Savcısı
38213 Cüneyt Gülabi VURUCU	Çatalca Cumhuriyet Savcısı
38216 Murat KAYANÇİÇEK	Sürmene Cumhuriyet Savcısı
38241 Fettah ÇAVUŞ	Çarşamba Cumhuriyet Savcısı
38248 Özkan Levent TAŞKOPARAN	Bilecik Cumhuriyet Savcısı
38261 Hikmet ŞENTÜRK	Afşin Cumhuriyet Savcısı
38289 Naci ÇALIŞGAN	Menemen Cumhuriyet Savcısı



38294 Mehmet ARAN Bucak Cumhuriyet Savcısı  
38527 Mustafa ŞAHİN Gölcük Cumhuriyet Savcısı  
38538 Talat AKBAŞ Ceza Tevkifevleri Genel Müdürlüğü Erzurum Bölge  
Eğitim Müdür

Yardımcısı

38540 Ali GÖREL Adalet Müfettişi  
38818 Ahmet TOPALFAKIOĞLU Gönen Cumhuriyet Başsavcısı  
38900 Murat ÇİMEN Akşehir Cumhuriyet Savcısı  
C - İDARİ YARGI  
38018 Kaplan ÜLGÜ Bursa İdare Mahkemesi Üyesi  
38022 Fikret DELİKTAŞ Kırıkkale Vergi Mahkemesi Üyesi  
33816 Hasan ÖNAL Adana Bölge İdare Mahkemesi Üyesi  
38020 Asiye DEĞİRMENCİ Danıştay Tetkik Hâkimi  
38032 Fikriye DOĞRU Kırıkkale İdare Mahkemesi Üyesi  
38451 Ali ÜN Danıştay Tetkik Hâkimi  
38444 Ömer Faruk ATEŞ Danıştay Tetkik Hâkimi  
37838 Ferhat METİN Adana İdare Mahkemesi Üyesi  
38461 Nihat TOKTAŞ Ordu Bölge İdare Mahkemesi Üyesi  
37741 Metin ÇAĞLAR Danıştay Tetkik Hâkimi  
37745 Kemal DEMİR İstanbul Vergi Mahkemesi Üyesi  
37758 İrfan İN Mersin Vergi Mahkemesi Üyesi  
37772 Serhat YILDIZHAN İstanbul Vergi Mahkemesi Üyesi  
37779 Kenan BALAN Elazığ İdare Mahkemesi Başkanı  
37790 Recep Yılmaz KORKMAZ Sivas İdare Mahkemesi Üyesi  
37798 Cihan MEZKİT Ankara İdare Mahkemesi Üyesi olup Ceza İşleri yetkili  
Tetkik

Hâkimi

37799 Nizam TAŞDEMİR Ankara İdare Mahkemesi Üyesi  
37800 Yüksel NAVDAR Diyarbakır Vergi Mahkemesi Başkanı  
37805 Tuncay DÜNDAR Danıştay Tetkik Hâkimi  
37816 Mustafa DOĞAN Danıştay Tetkik Hâkimi  
37826 Egemen Devrim DURMUŞ Adana İdare Mahkemesi Üyesi  
37829 Kürşat URAL İstanbul İdare Mahkemesi Üyesi  
37843 Battal ÖĞÜT İzmir Vergi Mahkemesi Üyesi  
37853 Mustafa Nafiz ACAR Konya Bölge İdare Mahkemesi Üyesi  
37854 Recai KESKİNKILIÇ Denizli İdare Mahkemesi Üyesi  
37857 Abidin ŞAHİN Bursa Vergi Mahkemesi Üyesi  
37863 Celal AKPINAR Antalya Vergi Mahkemesi Üyesi  
37866 Mehmet Metin KAHRAMAN Malatya Bölge İdare Mahkemesi Üyesi  
37880 İbrahim KARACIK Adalet Müfettişi  
37902 Ertan ERCAN Gaziantep Vergi Mahkemesi Üyesi  
37903 Maksut TEMİZEL Sivas Vergi Mahkemesi Başkanı  
37905 Mesut AKPINAR Mersin İdare Mahkemesi Üyesi  
37908 Ertan YEŞİLÖZ Mardin İdare Mahkemesi Üyesi  
37910 Hasan HACIGÜL İstanbul Vergi Mahkemesi Üyesi  
37922 Oğuz KARAKIŞ Danıştay Tetkik Hâkimi  
37923 Levent HATİPOĞLU İzmir Vergi Mahkemesi Üyesi  
37927 Ömer ŞAHİN Zonguldak Vergi Mahkemesi Üyesi  
37928 Kemal KUKU Kayseri İdare Mahkemesi Üyesi  
37929 Recep KILIÇ Yozgat İdare Mahkemesi Başkanı  
37965 Mehmet TORUN Konya İdare Mahkemesi Üyesi  
37970 Fatih CİHANGİR Aksaray İdare Mahkemesi Başkanı

37972	Metin BOR	Kayseri İdare Mahkemesi Üyesi
37977	Ahmet ÇİMEN	İstanbul Vergi Mahkemesi Üyesi
37993	Önder ÇANAK	İstanbul Vergi Mahkemesi Üyesi
37998	Sedat KOÇ	Afyon İdare Mahkemesi Üyesi
37999	Durmuş TAŞER	Ankara İdare Mahkemesi Üyesi
38001	Sadık AKGÜL	Kırıkkale Bölge İdare Mahkemesi Üyesi
38006	Mahmut BUDUNOĞLU	Diyarbakır İdare Mahkemesi Başkanı
38014	Mehmet Budak ÜNAL	Gaziantep Vergi Mahkemesi Üyesi
38016	Uğur KARADOĞAN	Bursa Vergi Mahkemesi Üyesi
38447	Vecdi KARANFİL	Danıştay Tetkik Hâkimi

[R.G. 11 Mayıs 2007 – 26519]

 [İçindekilere dön](#)

## Anayasa Mahkemesi Kararı

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

**Esas Sayısı : 2006/138**

**Karar Sayısı : 2006/100**

**Karar Günü : 20/10/2006**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN:** Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Daire

**İTİRAZIN KONUSU:** 6.7.2000 günlü, 604 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin;

1) 2. maddesiyle 17.11.1983 günlü, 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu'nun 3. maddesine eklenen (e) bendinin "...Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile..." bölümünün,

2) 17. maddesiyle 2955 sayılı Yasa'nın 26. maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen "Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez" biçimindeki tümcenin,

3) 24. maddesiyle 2955 sayılı Yasa'ya eklenen;

a- Ek Madde 2'nin birinci fıkrasının "... Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri..." bölümünün,

b- Ek Madde 4'ün beşinci fıkrasının "Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez. Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar." bölümünün,

Anayasa'nın Başlangıç'mın dördüncü paragrafı ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

### **I- OLAY**

Davacının, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığı görevinden, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Yüksek Bilim Konseyi üyeliğine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davada, itiraz konusu kuralların Anayasa'ya aykırı olduğu kanısına varan Askeri Yüksek İdare Mahkemesi İkinci Dairesi iptalleri için başvurmuştur.

### **II- İTİRAZIN GEREKÇESİ**

Başvuru kararının gerekçe bölümü aynen şöyledir:

“Davacı, 23 Eylül 2005 tarihinde kayda geçen dava dilekçesinde özetle; 19 Eylül 1997 tarihinde Nefroloji Bilim Dalı Başkanı olarak görevlendirildiğini, bilahare 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname hükümleri uyarınca Genelkurmay Başkanlığı'nın 08 Eylül 2005 günlü emriyle 13 Eylül 2005 tarihinde Yüksek Bilim Konseyi üyeliğine atandığını, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin dayanağı olan 4588 sayılı Yetki Kanununun Anayasa Mahkemesi'nin 05 Ekim 2000 tarih ve E.2000/45, K.2000/27 sayılı kararıyla iptal edildiğini, bu kararı müteakip Anayasa Mahkemesi'nin önüne gelen ve yetki Kanununa dayanılarak çıkarılan tüm kanun hükmünde kararnameleri iptal ettiğini, ortada çok açık bir Anayasaya aykırılık olduğunu dolayısıyla 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2955 sayılı GATA Kanununa eklenen hükümlerden dava konusu işlemle ilgili olanların iptali için Anayasanın 152. ve 2949 sayılı Kanunun 28 inci maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesi'ne başvuru kararı alınması gerektiğini, 2955 sayılı GATA Kanununun Ek-4 üncü maddesi ile atama yetkisinin Yüksek Askeri Şûra'ya ait olmasının ve Yüksek Askeri Şûra'ca verilecek kararların yargı denetimi dışında tutulmasının Anayasa Mahkemesi'ne başvuru için engel teşkil etmeyeceğini, zira aldığı kararlar yargı denetimi dışında olan mercilere görev ve yetki veren kanunların Anayasaya uygunluk denetimi dışında bırakılmadığını, ayrıca Yüksek Askeri Şûra'ya verilen bu yetkinin 4 yıl ile sınırlı olduğunu ve toplam 8 yıllık görev süresi sonunda bilim dalı başkanlığı görevinin kendiliğinden sona ereceğini belirterek, GATA Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığı görevinden Yüksek Bilim Konseyi Üyeliğine atama işleminin iptaline, bu işlemin dayanağı olan 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 3 üncü maddesine eklenen (e) bendindeki; ‘...Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile...’ ibaresinin, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 17 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen; ‘Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez.’ ek cümlesinin, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 24 üncü maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun Ek Madde 2'nin 1 inci fıkrasındaki, ‘... Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri...’ ibaresinin, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 24 üncü maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununa eklenen Ek madde 4 ün 5 inci fıkrasındaki; ‘Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez. Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.’ cümlelerinin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvuru kararı alınmasını talep ve dava etmiştir.

Davanın esasının tartışılmasına geçilmeden önce, davacının, yukarıda belirtilen ve 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 2955 sayılı GATA Kanununun 3 ve 26 ncı maddeleri ile Ek Madde 2 ve Ek Madde 4'deki düzenlemelerin Anayasaya aykırı olduğu yönündeki iddiasının incelenmesi sorunun çözümü için gerekli görülmüştür.

Dava dosyasının incelenmesinden, GATA Komutanlığı'nın 19 Eylül 1997 gün ve PL.EĞT.ÖĞT.Ş.:4033-55-97/2845 sayılı emriyle Nefroloji Bilim Dalı Başkanı olarak görevlendirilen davacının görev süresinin Yüksek Askeri Şûra'nın 01 Ağustos 2005 gün ve 02/05 numaralı kararıyla uzatılmaması üzerine Genelkurmay Başkanlığı'nın 08 Eylül 2005 gün ve PER.:4031-23-05/Per.D.Ynt.Ş.(2) sayılı emriyle GATA Yüksek Bilim Konseyi Üyeliğine atandığı, davacının, atama işleminin iptali istemiyle bu işlemin dayanağını teşkil eden 2955 sayılı GATA Kanununa 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik veya eklenen 3 üncü maddesinin (e) bendi, 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen cümle, Ek madde 2 nin birinci fıkrasındaki ‘Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri...’ ibaresi ve Ek Madde 4 ün beşinci fıkrasındaki ‘Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri

Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez. Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar' cümlelerinin iptali istemiyle bu davayı açtığı anlaşılmaktadır.

1982 Anayasası'nın 'Anayasaya aykırılığın diğer mahkemelerde ileri sürülmesi' başlıklı 152 nci maddesinin 1 inci fıkrasında: 'Bir davaya bakmakta olan mahkeme, uygulanacak kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakır.' denilmektedir.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanunun 28 inci maddesinde de, itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine gönderilecek işlerde uyulması gerekli usul ve esaslar gösterilmiştir.

Anayasa ve Kanunun emredici hükümlerine göre davada, davacının, hakkındaki atama işleminin dayanağı olan 2955 sayılı GATA Kanununun bazı maddelerinin Anayasaya aykırı olduğu yönündeki iddiası, incelenmesi ve çözümlenmesi gerekli 'öncelikli sorun' olarak karşımıza çıkmaktadır.

Anayasa'ya aykırılık iddiasının Anayasa Mahkemesi'ne götürülebilmesi için her şeyden önce davada Anayasa'nın 152/1 inci maddesinde öngörülen koşulların bulunması gerekir.

**DAVANIN GÖRÜM VE ÇÖZÜMÜ ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİNE AİTTİR:**

1602 Sayılı Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Kanununun 20 nci maddesinde aynen: 'Askeri Yüksek İdare Mahkemesi, Türk Milleti adına; askeri olmayan makamlarca tesis edilmiş olsa bile, asker kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden doğan uyuşmazlıkların ilk ve son derece mahkemesi olarak yargı denetimini ve diğer kanunlarda gösterilen görevleri yapar. Ancak, askerlik yükümlülüğünden doğan uyuşmazlıklarda ilgilinin asker kişi olması şartı aranmaz.

Bu Kanunun uygulanmasında asker kişiden maksat; Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli bulunan veya hizmetten ayrılmış olan subay, askeri memur, astsubay, askeri öğrenci, uzman çavuş, uzman jandarma çavuş, erbaş ve erler ile sivil memurlardır.' hükmü yazılıdır.

Aynı Kanunun 21 inci maddesinin 1 inci fıkrası: '20 nci maddede belirtilen kişileri ilgilendiren ve askeri hizmete ilişkin idari işlem ve eylemlerden dolayı; yetki, sebep, şekil, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından bahisle menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılacak iptal davaları, aynı idari işlem ve eylemin haklarını ihlal etmesi halinde açılacak tam yargı davaları, doğrudan doğruya ve kesin olarak Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde çözümlenir ve karara bağlanır.' hükmünü içermektedir.

Profesör Tabip Albay rütbesinde olan davacının GATA içerisinde atama görmesi işleminin asker kişiyi ilgilendirdiği ve uyuşmazlığın Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde görülmesinin ilk koşulunun bu dava yönünden gerçekleştiği görülmektedir.

Bunun yanında, asker kişi olan davacı hakkında tesis edilen atama işleminin askeri hizmete ilişkin bir işlem niteliğini taşıdığı yadsınamaz. 1602 sayılı Kanunun 20 ve 21 inci maddelerinde dile getirilen koşullar uyuşmazlık bakımından var olduğuna göre, davanın görüm ve çözümünde Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin görevli olduğu değerlendirilmiştir.

**DAVADA UYGULANACAK KURAL, ANAYASAYA AYKIRILIĞI İDDİA EDİLEN 2955 SAYILI GATA KANUNUNA EKLENEN VE YETKİ KANUNU UYARINCA ÇIKARILAN KANUN HÜKMÜNDE KARARNAME KURALIDIR:**

Davacı, GATA Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığı'ndan GATA Yüksek Bilim Konseyi Üyeliğine atandırılmasına dair idari işlemin dayanağını teşkil eden; 4588 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Teşkilat, Görev ve Yetkilerine İlişkin Konularda Kamu Personeli Arasındaki Ücret Dengesizliklerinin Giderilmesi ve Kamu ve Mali Yönetiminde Disiplin Sağlanması İçin Yapılacak Düzenlemeler Hakkında Yetki Kanunu'na istinaden çıkarılan 604 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin; 2 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 3 üncü maddesine eklenen (e) bendindeki, 'Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim

ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile' ibaresinin; 17 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen, 'Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez.' ek cümlesinin; 24 üncü maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununa eklenen maddelerden, Ek Madde 2 nin birinci fıkrasındaki, '...Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri' ve Ek Madde 4 ün beşinci fıkrasındaki, 'Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.' cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürmektedir.

Belirtilen bu yasa hükümlerinin, davacının GATA Nefroloji Bilim Dalı Başkanlığından GATA Yüksek Bilim Konseyi Üyeliğine atanmasının dayanakları olduğu dikkate alındığında, bu hükümlerin davada uygulanacak olan ve Anayasaya aykırılığı iddia edilen kurallar olduğu açıktır.

#### DAVACININ ANAYASAYA AYKIRILIK İDDİASININ CİDDİLİĞİ:

#### A- KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMENİN YARGISAL DENETİMİ HAKKINDA GENEL AÇIKLAMA

Anayasa'nın 91 inci maddesinde, 'Kararnameler, Resmi Gazetede yayımlandıkları gün Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulur. Yetki kanunları ve bunlara dayanan kanun hükmünde kararnameler, Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyonları ve Genel Kurulunda öncelik ve ivedilikle görüşülür' denilmektedir. Bu kuralla, öncelik ve ivedilikle koşuluyla, yetki yasalarının gecikmeden çıkarılabilmesi ve çıkarıldıktan sonra da yürürlüğe konulan KHK'lerin aynı biçimde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde karara bağlanması amaçlanmıştır.

Anayasa'da yasalar gibi KHK'lerin de yargısal denetimi öngörülmüştür. KHK'ler işlevsel (fonksiyonel) yönden yasa niteliğinde olduklarından, bunların yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi de Anayasa Mahkemesi'ne verilmiştir. Yargısal denetimde KHK'nin öncelikle, yetki yasasına sonra da Anayasaya uygunluğunun araştırılması gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148 inci maddesinde KHK'lerin yetki yasalarına uygunluğunun denetlenmesinden değil yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de; Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle KHK'nin yetki yasasına uygunluğunun denetimi girer. Çünkü, Anayasa'da, Bakanlar Kuruluna ancak yetki yasasında belirtilen sınırlar içerisinde KHK çıkarma yetkisi verilmesi öngörülmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, KHK'yi Anayasaya aykırı duruma getirir. Böylece, KHK'nin yetki yasasına aykırı olması Anayasaya aykırı olması ile özdeşleşir.

Olağanüstü Hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan (md.121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşın, olağan KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Bu nedenle, KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

KHK'nin yetki yasası ile olan bağı, KHK'yi aynen ya da değiştirerek kabul eden yasa ile kesilir. KHK'nin Anayasaya uygun bir yetki yasasına dayanması geçerliliğinin ön koşuludur. Yetki yasasına dayanmadan çıkartılan ve dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin içeriği Anayasaya aykırılık oluşturmaya bile Anayasaya uygunluğundan söz edilemez.

KHK'lerin Anayasaya uygunluk denetimi, yasalarinkinden farklıdır. Anayasa'nın 11 inci maddesinde, 'Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz' denilmektedir. Bu nedenle, yasaların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. KHK'ler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki yasasına hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya yetki yasasının kapsamı dışında kalan ya da dayandığı yetki yasası iptal edilen KHK'lerin anayasal konumları birbirinden farksızdır.

Böyle durumlarda KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun kaldıklarından içerikleri Anayasa'ya aykırı bulunmasa bile dava açıldığında iptalleri gerekir.

Bu nedenlerle, iptaline karar verilen bir yetki yasasına dayanılarak çıkarılan KHK'lerin, Anayasa'nın Başlangıç'ındaki 'Hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı', 2 nci maddesindeki 'Hukuk Devleti' ilkesi, 6 ncı maddesindeki 'Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasa'dan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.' kuralı ve KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91 inci maddesiyle bağdaştırılmaları olanaksızdır.

#### B. ANAYASA'YA AYKIRILIK SORUNU

İtiraz konusu kuralı içeren 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 29 Haziran 2000 günlü 4588 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak çıkarılmıştır. KHK'nin dayandığı 4588 sayılı Yetki Yasası, Anayasa Mahkemesi'nin 05 Ekim 2000 günlü, Esas 2000/45, Karar 2000/27 sayılı kararı ile iptal edilmiştir. Bu karar 28 Ekim 2000 günlü 24214 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Böylece 604 sayılı KHK Anayasal dayanaktan yoksun kalmıştır.

Yukarıda açıklandığı gibi Anayasa'nın 91 inci maddesine göre KHK'lerin Anayasa'ya uygun sayılabilmelerinin ön koşulu, bunların geçerli bir yetki yasasına dayandırılmaları olduğundan Yetki Yasası'nın iptali, bu Yasa'ya göre çıkarılan KHK'leri Anayasa'ya aykırı duruma getirir.

Bu nedenle, 2955 sayılı GATA Kanununun dava konusu olaya uygulanan ve 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen hükümlerinin Anayasa'nın Başlangıç bölümünün dördüncü paragrafı ile 2, 7, 87 ve 91 inci maddelerine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

#### SONUÇ:

Yukarıda gerekçeleriyle açıklanan nedenlerle, davacı tarafından ileri sürülen ve bu davada uygulanacak hükümler arasında yer alan 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin;

1- 2 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 3 üncü maddesine eklenen (e) bendindeki, '...Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile...' ibaresinin,

2- 17 nci maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen, 'Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez.' cümlesinin,

3- 24 üncü maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununa eklenen Ek Madde 2'nin birinci fıkrasındaki, '...Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri...' ibaresinin,

4- 24 üncü maddesi ile 2955 sayılı GATA Kanununa eklenen Ek Madde 4'ün beşinci fıkrasındaki 'Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez. Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.' cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu iddiasının ciddi olduğu kanısına varıldığından ve kurulumuzca söz konusu düzenlemelerin Anayasanın Başlangıcının dördüncü paragrafı ile 2 nci, 7 nci, 87 nci ve 91 inci maddelerine aykırı olduğu kanaati hasıl olduğundan TC. Anayasasının 152 nci maddesinin 1 inci fıkrası ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanunun 28 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca dava dosyasından ilgili evrakın onaylı suretlerinin çıkartılarak Anayasa Mahkemesi'ne GÖNDERİLMESİNE ve bu sebeple davanın GERİ BIRAKILMASINA,

20 EYLÜL 2006 tarihinde OYBİRLİĞİ ile karar verildi."

### III- YASA METİNLERİ

#### A- İtiraz Konusu Kurallar

1) 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu'nun 3. maddesine 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesiyle eklenen ve itiraz konusu bölümün de yer aldığı (e) bendi şöyledir:

“Yüksek Bilim Konseyi: Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanı ve Gülhane Askeri Tıp Fakültesi dekanı ile **Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile** Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanı tarafından bir yıl için görevlendirilecek üç ana bilim dalı ve iki bilim dalı başkanından oluşan ve bu Kanunla kendisine verilen görevleri yerine getiren konseydir.”

2) 2955 sayılı Yasa'nın, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 17. maddesiyle eklenen cümleyi de içeren, 26. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

“General-amiral öğretim üyelerinden rütbe bekleme süresini tamamlamış olanlar, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 54 üncü madde hükmüne göre değerlendirilirler. Bunlardan hizmet ihtiyacı kadarı, Genelkurmay Başkanının teklifi, Yüksek Askeri Şûra'nın üçte iki çoğunluğunun kararı ile bir yıl daha aynı rütbede hizmete devam ettirilirlir. Bu şekilde görev süresi uzatılanlar, aynı esaslara göre her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla rütbesinin yaş haddine kadar hizmete devam ettirilebilirler. **Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez.** Kadrosuzluk sebebiyle emekliye sevk edilen general-amiraller hakkında, 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununun 49 uncu maddesinin (f) bendi hükümleri uygulanır.”

3) a- 2955 sayılı Yasa'nın, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 24. maddesiyle eklenen Ek 2. maddesinin, itiraz konusu bölümü de içeren birinci fıkrası şöyledir:

“Yüksek Bilim Konseyi; Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanı Bilimsel Yardımcısı (Dekan), **Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri** ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi Komutanı tarafından bir yıl için görevlendirilecek 3 ana bilim dalı ve 2 bilim dalı başkanından oluşur.”

b- 2955 sayılı Yasa'nın, 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 24. maddesiyle eklenen Ek 4. maddesinin, itiraz konusu bölümü de içeren beşinci fıkrası şöyledir:

“**Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez. Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.** General ve amiral rütbesindeki bilim dalı başkanları rütbe bekleme süresini tamamladıktan sonra Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine Yüksek Askeri Şûranın üçte iki çoğunluğunun kararı ile her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla rütbesinin yaş haddine kadar hizmete devam ettirilebilirler.”

#### **B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları**

İtiraz konusu kuralların, Anayasa'nın Başlangıç'ının dördüncü paragrafına, 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırılığı ileri sürülmüş, Anayasa'nın 6. maddesi ilgili görülmüştür.

#### **IV- İLK İNCELEME**

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Tülay TUĞCU, Sacit ADALI, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Cafer ŞAT, A. Necmi ÖZLER, Ali GÜZEL, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Osman Alifeyyaz PAKSÜT'ün katılımıyla yapılan ilk inceleme toplantısında uygulanacak kural sorunu üzerinde durulmuştur.

Anayasa'nın 152. ve 2949 sayılı Yasa'nın 28. maddesine göre mahkemeler, bakmakta oldukları davalarda uygulayacakları yasa veya yasa hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görürler veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık savının ciddi olduğu kanısına varırlarsa o hükmün iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurmayaya yetkilidirler. Ancak, bu kurallar uyarınca bir mahkemenin Anayasa Mahkemesi'ne başvurabilmesi için elinde yöntemince açılmış ve görevine giren bir dava bulunması ve iptali istenen kuralın/kuralların da o davada uygulanacak olması gerekmektedir. Uygulanacak yasa

kuralları, davanın değişik evrelerinde ortaya çıkan sorunların çözümünde veya davayı sonuçlandırmada olumlu ya da olumsuz yönde etki yapacak nitelikteki kurallardır.

İtiraz yoluna başvuran Mahkeme’de bakılmakta olan dava, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Nefroloji Bilim Dalı Başkanı olarak görev yapan davacının, 604 sayılı KHK’nin 24. maddesiyle 2955 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu’na eklenen Ek Madde 4’ün beşinci fıkrası uyarınca, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Yüksek Bilim Konseyi üyeliğine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Ek Madde 4’ün beşinci fıkrasının itiraz konusu bölümünde, bilim dalı başkanlığı görev süresinin 4 yıl olduğu, general ve amiraller hariç bu sürenin Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabileceği, bilim dalı başkanlığı görev süresinin toplam 8 yılı geçemeyeceği ve görev süresi bitenlerin Yüksek Bilim Konseyi’ndeki kadrolara atanacakları düzenlenmiştir.

Bakılmakta olan davanın, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Nefroloji Bilim Dalı Başkanı olan davacının, Gülhane Askeri Tıp Akademisi Yüksek Bilim Konseyi üyeliğine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmış olduğu gözetildiğinde bu uyuşmazlığın, yukarıda anılan “Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.” kuralına dayanılarak çözümleneceği anlaşılmaktadır. Bu nedenle anılan Ek Madde 4’ün beşinci fıkrasının itiraz konusu bölümünün “Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar.” cümlesi dışında kalan kısmı, itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme’nin davada uygulayacağı kurallar değildir.

604 sayılı KHK’nin 2. maddesiyle 2955 sayılı Yasa’nın 3. maddesine eklenen (e) bendinin “... Gülhane Askeri Tıp Akademisinde ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile ...” bölümü ve yine 604 sayılı KHK’nin 24. maddesiyle 2955 sayılı Yasa’ya eklenen Ek madde 2’nin birinci fıkrasının “... Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri...” bölümü, Yüksek Bilim Konseyi’nin tanımı ve oluşumuna ve 604 sayılı KHK’nin 17. maddesiyle 2955 sayılı Yasa’nın 26. maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen cümle ise, albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek sürenin toplam 8 yılı geçemeyeceğine ilişkin olup, davacının Yüksek Bilim Konseyi üyeliğine atanmasına ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, bu kuralların da uyuşmazlığın sona erdirilmesinde olumlu ya da olumsuz katkı sağlayacak nitelikte olmadıkları açıktır.

Bu nedenle, 6.7.2000 günlü, 604 sayılı Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname’nin:

1) 2. maddesiyle 17.11.1983 günlü, 2955 sayılı “Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu”nun 3. maddesine eklenen (e) bendinin “... Gülhane Askeri Tıp Akademisinde görevli ana bilim ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev süresini tamamlayan öğretim üyeleri ile ...” bölümünün,

2) 17. maddesiyle 2955 sayılı Yasa’nın 26. maddesinin ikinci fıkrasına üçüncü cümleden sonra gelmek üzere eklenen “ Ancak albay rütbesinde, ana bilim dalı başkanı, bilim dalı başkanı, servis şefi veya kısım şefi olarak geçecek süre toplam 8 yılı geçemez.” biçimindeki tümcenin,

3) 24. maddesiyle 2955 sayılı Yasa’ya eklenen;

a- Ek Madde 2’nin birinci fıkrasının “...Gülhane Askeri Tıp Akademisindeki ana bilim dalı ve bilim dalı başkanlığı ile servis ve kısım şefliği görev sürelerini tamamlayan öğretim üyeleri ...” bölümünün,

b- Ek Madde 4’ün beşinci fıkrasının “Bilim dalı başkanlığı görev süresi 4 yıldır. General ve amiraller hariç bu süre Yüksek Askeri Şûra kararıyla her yıl yeniden değerlendirilmek kaydıyla uzatılabilir. Bilim dalı başkanlığı görev süresi toplam 8 yılı geçemez.” bölümünün,



itiraz başvurusunda bulunan Mahkeme'nin bakmakta olduğu davada uygulanma olanağı bulunmadığından, bu tümce ve bölümlere ilişkin başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle REDDİNE,

604 sayılı KHK'nin 24. maddesiyle 2955 sayılı Yasa'ya eklenen Ek Madde 4'ün beşinci fıkrasının "Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar." biçimindeki dördüncü tümcesine yönelik itirazın ise, dosyada eksiklik bulunmadığından esasının incelenmesine,

20.10.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

#### **V- ESASIN İNCELENMESİ**

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kurallar, dayanılan ve ilgili görülen Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşölüp düşünöldü:

#### **A- KHK'nin Yargısal Denetimi Hakkında Genel Açıklama**

Anayasa'da, KHK'lerin siyasal denetimi yanında yargısal denetimi de öngörölmüştür. KHK'ler, işlevsel (fonksiyonel) yönden yasama işlemi niteliğinde olduklarından bunların yargısal denetimlerinin yapılması görev ve yetkisi de Anayasa Mahkemesi'ne verilmiştir. Yargısal denetimde KHK'nin, öncelikle yetki yasasına sonra da Anayasa'ya uygunluğu sorunlarının çözömlenmesi gerekir. Her ne kadar, Anayasa'nın 148. maddesinde KHK'lerin yetki yasalarına uygunluğunun denetlenmesinden değil, yalnızca Anayasa'ya biçim ve esas bakımlarından uygunluğunun denetlenmesinden söz edilmekte ise de, Anayasa'ya uygunluk denetiminin içerisine öncelikle KHK'nin yetki yasasına uygunluğunun denetimi girer. Çünkü, Anayasa'da, Bakanlar Kurulu'na ancak yetki yasasında belirtilen sınırlar içerisinde KHK çıkarma yetkisi verilmesi öngörölmüştür. Yetkinin dışına çıkılması, KHK'yi Anayasa'ya aykırı duruma getirir. Böylece, KHK'nin yetki yasasına aykırı olması Anayasa'ya aykırı olması ile özdeşleşir.

Olağanüstü Hal KHK'leri dayanaklarını doğrudan doğruya Anayasa'dan (mad. 121) alırlar. Bu tür KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması gerekli değildir. Buna karşılık olağan dönemlerdeki KHK'lerin bir yetki yasasına dayanması zorunludur. Bu nedenle, KHK'ler ile dayandıkları yetki yasası arasında çok sıkı bir bağ vardır.

KHK'nin yetki yasası ile olan bağı, KHK'yi aynı ya da değiştirerek kabul eden yasa ile kesilir. KHK'nin Anayasa'ya uygun bir yetki yasasına dayanması, geçerliliğinin ön koşuludur. Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya dayandığı yetki yasası iptal edilen bir KHK'nin kuralları, içerikleri yönünden Anayasa'ya aykırılık oluşturmaları bile Anayasa'ya uygunluğundan söz edilemez.

KHK'lerin Anayasa'ya uygunluk denetimleri, yasaların denetimlerinden farklıdır. Anayasa'nın 11. maddesinde, "Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz" denilmektedir. Bu nedenle, yasaların denetiminde, onların yalnızca Anayasa kurallarına uygun olup olmadıkları saptanır. KHK'ler ise konu, amaç, kapsam ve ilkeleri yönünden hem dayandıkları yetki yasasına hem de Anayasa'ya uygun olmak zorundadırlar.

Bir yetki yasasına dayanmadan çıkartılan veya yetki yasasının kapsamı dışında kalan ya da dayandığı yetki yasası iptal edilen KHK'lerin anayasal konumları birbirlerinden farksızdır. Böyle durumlarda, KHK'ler anayasal dayanaktan yoksun bulduklarından içerikleri Anayasa'ya aykırı bulunmasa bile dava açıldığında iptalleri gerekir.

Bu nedenlerle, iptaline karar verilen bir yetki yasasına dayanılarak çıkartılan KHK'lerin Anayasa'nın 2. maddesindeki "Hukuk devleti" ilkesiyle, 6. maddesindeki "Hiç bir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz." kuralı ve KHK çıkarma yetkisine ilişkin 91. maddesiyle bağdaştırılması olanaksızdır.

#### **B- İtiraz Konusu Kuralın Anayasa'ya Aykırılığı Sorunu**

Başvuru kararında, itiraz konusu kuralın dayanağı olan yetki yasasının iptali neticesinde dayanağını kaybetmesi nedeniyle Anayasa'nın Başlangıç'ının dördüncü paragrafı ile 2., 7., 87. ve 91. maddelerine aykırı olduğu gerekçesiyle iptaline karar verilmesi istenilmiştir.

İtiraz konusu kuralı içeren 604 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, 29.6.2000 günlü, 4588 sayılı Yetki Yasası'na dayanılarak çıkartılmıştır. Söz konusu Yetki Yasası Anayasa Mahkemesi'nin 5.10.2000 günlü, E.2000/45, K.2000/27 sayılı kararıyla iptal edildiğinden 604 sayılı KHK anayasal dayanaktan yoksun kalmıştır.

Bu nedenle, 604 sayılı KHK'nin 24. maddesiyle 2955 sayılı Yasa'ya eklenen Ek Madde 4'ün beşinci fıkrasının "Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar" tümcesi, Anayasa'nın 2., 6. ve 91. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir.

#### VI- SONUÇ

6.7.2000 günlü, 604 sayılı "Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin 24. maddesiyle 17.11.1983 günlü, 2955 sayılı "Gülhane Askeri Tıp Akademisi Kanunu'na eklenen Ek Madde 4'ün beşinci fıkrasının "Görev süresi bitenler Yüksek Bilim Konseyindeki kadrolara atanırlar." biçimindeki dördüncü tümcesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 20.10.2006 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan  
Tülay TUĞCU

Üye  
Sacit ADALI

Üye  
Ahmet AKYALÇIN

Üye  
Mehmet ERTEN

Üye  
Cafer ŞAT

Üye  
A. Necmi ÖZLER

Üye  
Ali GÜZEL

Üye  
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye  
Şevket APALAK

Üye  
Serruh KALELİ

Üye  
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

[R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Yargıtay Kararı

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

**Esas No : 2006/14063**

**Karar No : 2007/6141**

İncelenen Kararın

Mahkemesi : Türkeli Asliye Hukuk (Aile) Mahkemesi

Tarihi : 12.4.2006

Numarası : 2005/142 - 2006/39

Davacı : İrfan Yavuz

Davalı : Lyudmila Kalinina (Liudmila Anatolyevna Yavuz)

Dava Türü : Evlat Edinme Kararının Tenfizi

Temyiz Eden : Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığının yazısı üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından istenilmekle evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Davacı İrfan Yavuz'un davalı Ludmila Anatolyevna Yavuz aleyhine açtığı davada, Rusya Vatandaşı olan eşinin kızı Tatyana Aleksandrovna Kalinina'yı evlat edinmesine ilişkin Rusya Federasyonu Dubovka İl Mahkemesinin 15.6.2005 tarih ve 2-605/05 sayılı kararının tenfizine karar verilmesini istediği, mahkemece davanın kabulüne karar verildiği ve hükmün temyiz edilmeksizin kesinleştiği anlaşılmaktadır.

2675 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanununun 38/c maddesinde tenfizi istenilen ilamın kamu düzenine açıkça aykırı olmaması gerektiği hükme bağlanmıştır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 308/1. maddesindeki hükme göre evlat edinilen evlat edinenden en az onsekizyaş küçük olması şarttır. Evlat edinme ehliyet ve koşulları kamu düzenine ilişkindir.

Dosyada mevcut nüfus kayıt örneği ve diğer belgelerden, davacının 10.10.1971 doğumlu olduğu ve evlat edinilen 2.7.1988 doğumlu Tatyana Aleksandrovna Kalinina ile aralarındaki yaş farkının onsekiz yıldan az olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece, tenfizi istenilen yabancı mahkeme kararının Türk Medeni Kanununun 308. maddesindeki şartları taşımadığından Türk kamu düzenine aykırı olduğu hususu dikkate alınarak davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şeklide hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

**SONUÇ:** Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 427/6. maddesine dayalı kanun yararına bozma isteğinin açıklanan sebeple kabulü ile hükmün sonuca etkili olmamak üzere **BOZULMASINA**, oybirliğiyle karar verildi.  
12.4.2007

 [İçindekilere dön](#)

## Yüksek Seçim Kurulu Kararları

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

**Karar No : 241**

**İtiraz No :**

### - KARAR -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 5/5/2007 tarihli yazıda, aynen; "22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; SEÇSİS Projesi kapsamında güncelleştirilmek suretiyle kesinleştirilen ve daha sonra herhangi bir nedenle yeniden güncelleştirilen muhtarlık bölgesi askı listeleri kullanılacaktır.

SEÇSİS Projesi kapsamında yürütülen çalışmalardan seçim tarihine kadar geçen sürede; seçmen yaşına gelmiş olanlar, ikametgahlarını değiştirilenlerin yazımı ile ölenler, askerde bulunanlar ve diğer nedenlerle oy kullanamayacak olanlar askıya çıkarılmak suretiyle güncelleştirme yapılacaktır.

Güncelleştirmede uygulanacak esasların, sürelerin ve sair konuların, gerektiğinde bir komisyon çalışmasından sonra karara bağlanmasını ve yeni güncelleştirme genelgesinin hazırlanmasını arz ederim." denilmiş olmakla, hazırlanan genelge taslağı incelendi;

### **GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 3/5/2007 tarihli ve 891 sayılı kararı uyarınca 22 Temmuz 2007 Pazar günü XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi yapılacaktır.

Bu seçimlerde kullanılmak üzere askıya çıkarılacak muhtarlık bölgesi askı listeleri, SEÇSİS Projesi kapsamında yürütülen çalışmalar sonrası kesinleşen listeler ile daha sonra herhangi bir nedenle yapılan diğer seçimlerde kullanılarak kesinleştirilen seçmen listeleridir.

Yeni yerleşim sebebi ile seçim çevrelerinde değişiklik olan ilçe seçim kurullarınca, güncelleştirme ve muhtarlık bölgesi askı listelerinin düzenlenmesi ile sandıkların numaralandırılması işlemlerinin yeni durum esas alınarak yapılması gerekmektedir.

Seçim takviminde belirtilen süreler içinde yeni seçmen sıfatını kazananlar ile ikametgahlarını değiştiren seçmenlerin muhtarlık bölgesi askı listelerine yazılabilmelerini sağlamak amacıyla askı süresinin uygun bir süreye tabi tutulması gerekir.

İlk defa bu seçime münhasır olarak, seçmen kütükleri ile ilgili çalışmalar Bilgisayar Destekli Merkezi Seçmen Kütüğü (SEÇSİS) Projesi kapsamında yürütüleceğinden, genelgenin bu hususta göz önünde tutularak düzenlenmesinde yarar görülmekle, 298 sayılı Kanunun Geçici 18. maddesi gereğince, güncelleştirmenin hangi esaslara göre yapılacağını gösterir ekteki genelgenin Örnek: 140/I olarak kabulü uygun bulunmuştur.

### **S O N U Ç:**

Açıklanan nedenlerle;

**1 -** 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; SEÇSİS Projesi kapsamında yürütülen çalışmalar sonrasında kesinleşen listeler ile daha sonra herhangi bir nedenle yapılan diğer seçimlerde kullanılan muhtarlık bölgesi askı listelerinin güncelleştirilmek suretiyle kullanılmasına,

**2 -** Bu listelerin 9 Mayıs 2007 Çarşamba günü saat: 08.00'de askıya çıkarılmasına ve 21 Mayıs 2007 Pazartesi günü saat: 17.00'de askıdan indirilmesine,

**3 -** Yeni yerleşim sebebi ile seçim çevrelerinde değişiklik olan ilçe seçim kurullarınca, güncelleştirme ve muhtarlık bölgesi askı listelerinin düzenlenmesi ile sandıkların numaralandırılması işlemlerinin yeni durum esas alınarak yapılması gerektiğine,

**4 -** Ekli genelgenin bu karar metnine dahil olduğuna,

5 - Karar ve bu genelgenin tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarıyla seçime katılan siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

6- Karar ve eki genelgenin Resmi Gazetede yayımlanmasına,  
7/5/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN	Başkanvekili Ahmet BAŞPINAR	Üye Hasan ERBİL	Üye Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY
Üye Necati SÖZ	Üye Cenker KARAOĞLU	Üye Hüseyin EKEN	Üye Mehmet KILIÇ
Üye Bahadır DOĞUSOY	Üye Ali EM	Üye Kırdar ÖZSOYLU	

**SEÇMEN KÜTÜĞÜNÜN GÜNCELLEŞTİRİLMESİ USUL VE  
ESASLARINI GÖSTERİR  
GENELGE  
(Örnek: 140/I)**

**AMAÇ, KAPSAM VE DAYANAK**

**MADDE 1 –** Bu genelge, 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kullanılacak listelerin güncelleştirilmesi işlemlerinin; düzenli, çabuk ve ekonomik biçimde yapılmasını sağlamak, vatandaşlara ve görevlilere kolaylık getirmek amacıyla 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun geçici 18. maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

Genelge; muhtarlık bölgesi askı listelerinin güncelleştirilmesi, askı süresi, itirazlar, evvelce yazılmamış olanlar, seçmen niteliğini yeni kazanmış olanlar ile yer değiştirenlerin listeye yazılmaları, askerde bulunanların ve diğer nedenlerle oy kullanamayacak olanlarla, ölenlerin listeden çıkarılmaları ve böylece listelerin kesinleştirilmesi işlemlerine ilişkin esasları kapsamaktadır.

**ASKIYA ÇIKARILACAK MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTELERİ**

**MADDE 2 –** Güncelleştirme; Yüksek Seçim Kurulunun 2006/372, 2007/97 ve 128 sayılı kararları uyarınca yapıp kesinleşen veya bu tarihten sonra herhangi bir seçim nedeniyle güncelleştirilmiş bulunan muhtarlık bölgesi askı listelerinin askıya çıkarılması suretiyle yapılır. Bu aşamada yerleşim bilgilerindeki değişiklikler de listelere işlenir. Muhtarlık bölgesi askı listelerinin dökümü alınarak ilgili muhtarlıklara asılmak üzere gönderilir.

Ancak, yeni yerleşim yerleri için düzenlenen listeler ile boşalan köylere yeniden dönüş sebebiyle düzenlenen listeler ve yukarıda belirtilen Yüksek Seçim Kurulu kararları uyarınca güncelleştirmenin yapılmasından sonra herhangi bir seçim sebebiyle güncelleştirilmiş listeler varsa, güncelleştirme bu listelerin muhtarlık bölgesi askı listesine dönüştürülerek, askıya çıkarılması suretiyle gerçekleştirilir.

İlçe seçim kurulu başkanlığınca güncelleştirmeye çıkılmadan bir gün önce o yer Cumhuriyet Başsavcılığında ceza ve tutuk evinde bulunan taksirli suçlardan hükümlüler ve tutukluların kimlik bilgilerini içeren liste istenir. Bu liste, seçmen listesi haline dönüştürülerek tutuklu seçmen listesi olarak askıya çıkarılır.

**MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTELERİNİN ASKIYA ÇIKARILMA YERİ, ASKI SÜRESİ, ASKIDAN İNDİRME**

**MADDE 3 –** Muhtarlık bölgesi askı listeleri **9 Mayıs 2007 Çarşamba günü saat 08.00'de**, muhtarlık bölgeleri esas alınarak ait oldukları mahalle veya köylerde halkın

kolaylıkla görüp okuyabileceği yerlere asılır. Bu durum, Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığınca ulusal radyo ve televizyonlarda belli aralıklarla ilan edilir.

İlçe seçim kurulu başkanlığı, muhtarlık bölgesi askı listelerinin askıya çıkarıldığını aynı gün ve takip eden her iki günde bir belediye varsa zabıta hoparlörü ile halka duyurur. Bu duyurudan dolayı herhangi bir ücret talep edilemez.

Ayrıca, ücretsiz olmak kaydıyla, ilçede varsa mahalli gazete, TV ve radyo aracılığı ile de iki günde bir duyuru yapılır.

Muhtarlık bölgesi askı listelerinin hangi tarihte ve nerelerde asıldığı, ilanın ne suretle yapıldığı ilçe seçim kurulu başkanı tarafından görevlendirilen kimselerce tutanakla tespit edilir. Askı listelerinin asıldığı yer ve tarih ilçe seçim kurulu başkanınca mahalli mülki amirliğe hemen yazılı olarak bildirilir. Askı süresince listelerin korunmasından idare amirleriyle zabıta amir ve memurlarının sorumlu olduğu da belirtilir.

Muhtarlık bölgesi askı listeleri; **21 Mayıs 2007 Pazartesi günü saat 17.00'de** askıdan indirilir. Askıdan indiriliş tarihi de bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanaklar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı bir dosyada saklanır.

Ceza ve tutuk evlerinde bulunanlara ait taksirli suçlardan hükümlü ve tutuklu seçmen listelerinin **9 Mayıs 2007 Çarşamba günü saat 08.00'de** buldukları koşullara veya yönetimce ilan edilmek şartıyla belirlenecek uygun yerlere asılması Cumhuriyet Başsavcılığına yazılacak bir yazı ile istenir ve listelerin korunmasından görevli ceza infaz kurumu memurlarının sorumlu olacağı bildirilir. **Listeler 17 Temmuz 2007 Salı günü saat 17.00'de askıdan indirilir.** Askıdan indiriliş tarihi de ayrı bir tutanakla tespit edilir. Bu tutanaklar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ilgili dosyada saklanır.

#### **ASKI YERİ GÖREVLİSİ**

**MADDE 4 –** İlçe seçim kurulu başkanı, askı devam ettiği sürece, seçmenlerin muhtarlık bölgesi askı listelerini incelemelerinde yardımcı olmak üzere, mahalle ve köy muhtarı veya ihtiyar heyeti/meclisi üyelerinden birisini veya bu iş için uygun göreceği memur veya diğer tarafsız ehil kimselerden birisini görevlendirerek, bu görevlinin ilçe seçim kurulu başkanlığınca belirlenen saatlerde askı yerinde sürekli olarak hazır bulunmasını sağlar ve durumu askı yerinde ilan eder. Muhtar veya ihtiyar heyeti/meclisi üyeleri yok ise Kaymakamlıkça görevlendirilen kişi yukarıda yazılan işlemleri yapmakla yükümlüdür.

Büyükşehir statüsüne tabi illerin ilçeleri ile tüm merkez ilçelerin seçmen sayısı 5.000 ve daha fazla olan seçim (muhtarlık) bölgelerinde askı süresince sürekli, diğer seçim (muhtarlık) bölgelerinde ise bizzat ilçe seçim kurulu başkanınca takdir edilecek sürelerde görev yapacak askı yeri görevlisi; askı döneminde kendisine yapılan müracaatlar sonucu özellikle Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası ile birlikte diğer kimlik bilgilerine uygun olarak doldurulan formları titizlikle kontrol ettikten sonra muhafaza edip aynı gün, mümkün olmazsa en kısa sürede İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına teslim etmek zorundadır. Bu uygulama bizzat İlçe Seçim Kurulu Başkanı tarafından kontrol edilir.

Seçimle ilgili işlemler için özel olarak hazırlanan yeni kayıt ve değişiklik formlarının isteyenlere ücretsiz olarak verileceği; [www.ysk.gov.tr](http://www.ysk.gov.tr) internet adresinden de temin edilebileceği; muhtarlar tarafından da ücret alınmaksızın onaylanacağı, aksine hareket edenler veya gerçek dışı form düzenleyenler hakkında 298 sayılı Kanunun seçim suçları ve cezaları bölümü hükümlerinin uygulanacağı ilçe seçim kurulu başkanınca duyurulur.

#### **MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTELERİNE YAZILACAKLAR**

**MADDE 5 –** Muhtarlık bölgesi askı listelerine yazılmak veya bu listelerde düzeltme yapmak ve eksikliği gidermek için aşağıda yazılı olan Türk vatandaşları başvuruda bulunabilirler.

**a)** SEÇSİS Projesi kapsamında güncelleştirilerek kesinleşen muhtarlık bölgesi askı listelerine veya daha sonra yapılan seçimlerde güncelleştirilen listelere herhangi bir sebeple yazılamamış olanlar,

**b)** 22 Temmuz 1989 tarihinde ve daha önce doğanlar (Ay ve günü belirleyen Nüfus Müdürlüğünce verilen Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası bulunan nüfus kayıt örneği

veya Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numaralı nüfus bilgilerini içeren belgenin ibrazı gereklidir.),

c) Başka bir muhtarlık bölgesi askı listesinde yazılı olup da sürekli olarak oturmak amacı ile listenin askıya çıkarıldığı seçim (muhtarlık) bölgesine gelenler (Nakil Belgesi ibrazı ve memurlar için atama onay belgeleri gereklidir.),

ç) Muhtarlık bölgesi askı listesinde veya tutuklu seçmen listesinde kendisine ait kimlik ve adres bilgilerinde yanlışlık veya eksiklik bulunanlarla, özellikle Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası bulunmayanlar,

d) Askerlikten terhis olanlardan listede kaydı bulunmayanlar (Terhis belgesi veya Askerlik Şubesinde verilen belgenin ibrazı gereklidir.),

e) Taksirli suçlardan hükümlü veya tutuklu olduğu halde düzenlenen tutuklu seçmen listesine yazılmamış bulunanlar,

Muhtarlık bölgesi askı listelerine ve taksirli suçlardan hükümlü veya tutuklu seçmen listesine yazılmak için ilgililer başvurabilirler.

#### **MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTESİNE YAZILAMAYACAK OLANLAR**

**MADDE 6 – a)** Kısıtlı veya kamu hizmetlerinden yasaklı olanlar,

**b)** Silah altında bulunan erler, onbaşılar ve kıta çavuşları ile askeri öğrenciler izinli olsalar bile,

listelere yazılamazlar.

### **SEÇMEN YENİ KAYIT VE SEÇMEN BİLGİLERİ DEĞİŞİKLİK/DÜZELTME FORMLARININ DOLDURULMASI**

#### **MADDE 7 –**

#### **A) SEÇMEN YENİ KAYIT FORMUNUN DOLDURULMASI VE ONAYLANMASI;**

Seçmen kütüğüne kaydolmak için **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 46., 47. ve 50. maddelerinde sayılanlardan başvuranlar, [www.ysk.gov.tr](http://www.ysk.gov.tr) internet adresinden temin edebilecekleri veya askı yerlerinde hazır bulundurulacak mavi renkli harf ve çizelgelerle düzenlenmiş "SEÇMEN YENİ KAYIT FORMU"nu, formun arka yüzünde yer alan ve aşağıdaki açıklamalara uygun olarak eksiksiz doldururlar.

Bu formun doldurulmasında seçmenin;

**a)** Formun üstünde yer alan bölümlere ad, soyad ve tarih yazması ve formu imzalaması,

**b)** Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını yazması,

**c)** Resmi kimlik belgesine göre seçmenin kimlik bilgileri kısmını, kısaltma yapılmaksızın ve doğru olarak eksiksiz doldurması,

**ç)** Doğum tarihi bölümüne resmi kimlik belgesindeki gün, ay ve yılı doğru olarak yazması ve ayrıca doğduğu yerin il adını belirtmesi,

**d)** Adres bilgilerine ait bölümün tamamını doldurması,

**e)** Oy kullanmaya engel bir özrü varsa özürlü seçmenler için ayrılan kutuyu (X) işareti ile işaretlemesi,

**f)** Kendisine ulaşabilmek için telefon numarasını okunaklı bir biçimde yazması, gerekir.

Seçmen, formu doldurduktan sonra kimlik belgesi ile birlikte **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 46., 47. ve 50. maddelerinde sayılanlar, formu askı yeri görevlisine teslim eder. Askı yeri görevlisi formdaki bilgilerin doğruluğunu kontrol eder ve formun ilgili bölümüne adını soyadını yazarak imzalar.

Muhtar, seçmenin kendi muhtarlık bölgesinde ikamet ettiğini formun MUHTARLIK ONAYI bölümünü mühürlemek ve imzalamak suretiyle onaylar ve sonrasında muhtar veya askı yeri görevlisi, aynı gün veya mümkün olmazsa ertesi gün formu ilçe seçim kurulu başkanlığına gecikmeden tutanakla teslim eder.

#### **B) SEÇMEN BİLGİLERİ DEĞİŞİKLİK/DÜZELTME FORMUNUN DOLDURULMASI VE ONAYLANMASI;**

İkametgâhını, diğer bir ilçeye veya aynı ilçe dahilinde bir muhtarlık bölgesinden diğer bir muhtarlık bölgesine nakleden seçmenlerden yeni ikamet ettikleri muhtarlık bölgesi askı listesine kaydolmak için **nakil ilmühaberleri ile bizzat** başvurular veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 46., 47. ve 50. maddelerinde sayılanlar ile,

Askıya çıkartılan muhtarlık bölgesi askı listesinde kayıtlı olan seçmenlerden kayıtlarında mevcut olan bir yanlışlığın düzeltilmesi veya eksikliğin tamamlanması için **başvurular**, [www.ysk.gov.tr](http://www.ysk.gov.tr) internet adresinden temin edebilecekleri veya askı yerlerinde hazır bulundurulacak yeşil renkli harf ve çizelgelerle düzenlenmiş "SEÇMEN BİLGİLERİ DEĞİŞİKLİK/DÜZELTME FORMU"nu, formun arka yüzünde belirtilen ve aşağıdaki açıklamalara uygun olarak eksiksiz doldururlar.

Bu formun doldurulmasında seçmenin;

- a) Formun üstünde yer alan bölümlere ad, soyad ve tarih yazması ve formu imzalaması,
- b) Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarasını yazması,
- c) Resmi kimlik belgesine göre seçmenin kimlik bilgileri kısmını, kısaltma yapılmaksızın ve doğru olarak eksiksiz doldurması,
- ç) Adres bilgilerine ait bölümün tamamını doldurması,
- d) Oy kullanmaya engel bir özrü varsa veya özrü kalktı ise özürlü seçmenler için ayrılan ilgili kutuyu (X) işareti ile işaretlemesi,
- e) Kendisine ulaşabilmek için telefon numarasını okunaklı bir biçimde yazması,
- f) Formun alt kısmındaki seçmen Kütüğüne Kayıtlı olduğu Adres bölümüne seçmen listesindeki en son ikametgâh adresini tam ve açık olarak yazması,

gerekir.

Seçmen, formu doldurduktan sonra kimlik belgesi ile birlikte **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 46., 47. ve 50. maddelerinde sayılanlar, formu askı yeri görevlisine teslim eder. Askı yeri görevlisi formdaki bilgilerin doğruluğunu kontrol eder ve formun ilgili bölümüne adını soyadını yazarak imzalar.

Muhtar, seçmenin kendi muhtarlık bölgesinde ikamet ettiğini formun MUHTARLIK ONAYI bölümünü mühürlemek ve imzalamak suretiyle onaylar ve sonrasında muhtar veya askı yeri görevlisi, aynı gün veya mümkün olmazsa ertesi gün formu ilçe seçim kurulu başkanlığına gecikmeden tutanakla teslim eder.

**MADDE 8** – Muhtarlık bölgesi askı listelerinin askıya çıkarıldığı **9 Mayıs 2007** tarihi ile askıdan indiriliş tarihi olan **21 Mayıs 2007** tarihleri arasında toplanan Seçmen Yeni Kayıt ve Seçmen Bilgileri Değişiklik/Düzeltilme Formları, aynı gün veya en geç **24 Mayıs 2007** tarihine kadar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından değerlendirilir ve seçmenin seçmen kütüğüne eklenmesine karar verilirse, form ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlenip imzalanmak suretiyle onaylanır.

#### **İKAMETGÂHLARINI DEĞİŞTİRENLERİN YAZIMI**

**MADDE 9** – Bu genelgenin 2. maddesinde sözü edilen; Yüksek Seçim Kurulunun 2006/372, 2007/97 ve 128 sayılı kararları uyarınca güncelleştirilmek suretiyle kesinleşen veya bu tarihten sonra herhangi bir seçim nedeniyle yeniden güncelleştirilerek kullanılmış olan muhtarlık bölgesi askı listelerinin kesinleşmesinden sonra ikametgahını aynı ilçe içinde başka muhtarlık bölgesine nakledenler ile bir ilçeden diğer bir ilçeye nakledenler askı süresi içinde yeni ikametgahlarını belirten belgeleriyle birlikte **bizzat** veya 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 46., 47. ve 50. maddelerinde sayılanlar, ilçe seçim kurulu başkanlığına başvurdukları takdirde;

a) Aynı ilçede muhtarlık bölgesini değiştirenlerin adres bilgileri güncellenerek, yeni muhtarlık bölgesi listesine kayıtları yapılır.

b) İkametgâhını başka ilçeye nakledenlerin adresleri güncellenerek yeni seçim (muhtarlık) bölgesine kayıtları yapılır.

**ÖLENLERİN VE YASAKLILARIN MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTESİNDEN KAYITLARININ SİLİNMESİ**



**MADDE 10** – Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğünce Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden alınan bilgilere göre seçmenlerden **21 Mayıs 2007 Pazartesi** gününe kadar ölmüş olanlar merkezden silinir.

Askıya çıkan listede ismi yazılı olmakla beraber; taksirli suçlar dışında hükümlü bulunanlar, kısıtlı veya kamu hizmetinden yasaklı olduğu veya silah altında bulunduğu; yetkili makamlarca bildirilen veya itiraz üzerine seçmen olamayacağı herhangi bir yolla öğrenilenlerden, bu durumları belge ile tespit edilen seçmenin, seçmen kaydı, ilçe seçim kurulu başkanının kararı üzerine, SEC\_003 ekranı kullanılarak durumuna uygun seçenek belirlenir.

#### **SEÇMENLİK KAYDININ DONDURULMASI**

##### **MADDE 11 –**

a) Muhtarlık bölgesi askı listelerinde isimleri olduğu halde, muhtarlık, polis veya jandarma araştırması sonucunda muhtarlık bölgesinde oturmadığı tespit edilen seçmen kayıtları, ilçe seçim kurulu başkanının kararı ile dondurulur. Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası olan seçmenler SEC\_003 ekranına, olmayan seçmenler SEC\_018 ekranına "seçmen kaydı donduruldu" açıklaması konulur.

b) Cumhuriyet Başsavcılıklarınca kamu hizmetlerinden yasaklanmış olanların durumlarına ilişkin olarak seçmen kütüğüne kayıtlı buldukları ilçe seçim kurulu başkanlıklarına bilgi verilmesi üzerine bu ilçe seçim kurulu başkanlıklarınca kesinleşmiş mahkeme kararlarına göre yasaklılık süresinin başlangıç ve bitiş tarihi seçmen kaydına işlenecektir. Yasaklılık süresinin bitiminde seçme engelinin ortadan kalktığı ilçe seçim kurulu başkanının denetiminde seçmen listesine işlenecektir.

#### **ÖZÜRLÜ SEÇMENLERİN MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTESİNDE GÖSTERİLMESİ**

**MADDE 12** – 298 sayılı Kanunun 4381 sayılı Kanunla değişik 74. maddesine göre, özürlü seçmenlerin oylarını rahatlıkla kullanabilmeleri için, güncelleştirilmek suretiyle kesinleşen muhtarlık bölgesi askı listelerinde özürlü seçmenlerin özür durumları gösterilmiştir.

Özürlü olduğu resmi belge ile tespit edilenlerin başvuruları sonucu ilçe seçim kurulu başkanının kararı üzerine SEC\_003 ekranı kullanılarak "Özürlü" kutusu işaretlenir.

Ayrıca **Özürlü** seçmenin bulunduğu sandık seçmen listesinde seçmenin Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası önünde (Ö) harfi bulunacaktır.

#### **MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTELERİNE KİMLERİN, NASIL İTİRAZ EDEBİLECEKLERİ**

**MADDE 13** – Muhtarlık bölgesi askı listelerine; seçmenler ve siyasi partiler askı süresi içinde itiraz edebilirler.

Siyasi partiler, dilekçeleri ekinde sunacakları yetki belgeleri ile partileri adına kimlerin itiraz edebileceklerini mühürlü ve imzalı bir yazı ile ilçe seçim kurulu başkanlığına bildirirler.

Muhtarlık bölgesi askı listelerine;

**A** – Siyasi partilerin ilçe seçim kurulu başkanlıklarına isimlerini bildirdikleri parti yetkilileri;

aa) O ilçede oturan tüm seçmenlerle ilgili olarak,

bb) Seçmen kütüğüne yazılmaması gerekenlerden yazılmış olduğu anlaşılanlar, (Örnek: Mükerrer yazılım, ölü, kısıtlı, asker, seçmen yaşına ve ehliyetine sahip olmayan kişilerin yazılımı gibi),

cc) Herhangi bir nedenle bir seçim çevresinden diğerine mükerrerlik teşkil etmese bile toplu – hileli biçimde nakiller,

ile ilgili olarak,

**B)** Seçmen niteliğini taşıyan vatandaşlar ise, ancak kendileriyle ilgili olarak,

itirazda bulunabilirler.

Yazılı itirazlar ile bu işlerde düzenlenecek tutanaklardan hiçbir resim ve harç alınmaz.

İtirazlar ilçe seçim kurulu başkanına yazılı olarak yapılır. Taksirli suçlardan hükümlü olanlar ile tutuklu seçmenler ceza ve tutuk evi idaresi aracılığı ile yazılı olarak ilçe seçim kurulu başkanlığına itiraz edebilirler. Kimliğini ispat edemeyenlerle, delil ve gerekçe göstermeyen ve bunları itiraz dilekçesine eklemeyenlerin itirazları incelenmez. Bu nedenle inceleme yapılamadığı tutanağa yazılır. Kimliğin ispatında, nüfus kimlik cüzdanı ve resmi daireler ile iktisadi devlet teşekküllerinden verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, trafik şoför ehliyetnamesi gibi seçmenin kimliğini tereddütsüz olarak ortaya koyan resimli ve resmi nitelikteki T.C. Kimlik Numarasını taşıyan belgelere itibar edilir. **Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri kimliğin tespitinde esas alınmaz.** İkametgâh ispatında da muhtarlıklarca tasdik edilen Seçmen Yeni Kayıt Formu ile Seçmen Bilgileri Değişiklik/Düzeltilme Formundaki ikametgâhlar esas tutulur. Listelere parti adına itirazlarda ise, itiraz eden kişinin yetkili olduğuna ilişkin belge aranır.

Taksirli suçlardan hükümlü olanlar ile tutuklu seçmenlerin itirazlarında; kimliğin ceza ve tutuk evi yöneticilerince tasdik edilmesi kimliğin tespiti için yeterlidir.

Yazılı itirazlarda yukarıda açıklanan koşullar aranır ve deliller itiraz dilekçesine eklenir.

İtirazın alındığına ve hangi tarihte itirazın yapıldığına dair itiraz edene bir alındı belgesi verilir. İlçe seçim kurulu başkanının bulunmaması halinde itiraz alındı belgesi karşılığında Nöbetçi Cumhuriyet Savcısına da itiraz dilekçesi verilebilir. Cumhuriyet Savcısı itirazın kayıt işlemini yaparak hemen ilçe seçim kurulu başkanına gönderir. Seçmen listelerinde eldeki resmi belgelere göre maddi hatanın varlığı saptandığında bu husus ilçe seçim kurulu başkanı tarafından re'sen düzeltilir. Bilgisayar ortamında alınan ve İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nce kullanıma sunulan MERNİS/KPS kayıtları resmi belge sayılır.

Muhtarlık bölgesi askı listelerinde yapılan tüm değişiklikler o ilçede teşkilatı bulunan siyasi parti ilçe başkanlıklarına tebliğ edilir. İki gün içerisinde yapılan itirazlar ilçe seçim kurulu başkanı tarafından değerlendirilerek kesin olarak karara bağlanır. Talepleri halinde sonuç siyasi partiye bildirilir/tebliğ edilir.

### **İTİRAZLARIN KARARA BAĞLANMASI VE MUHTARLIK BÖLGESİ ASKI LİSTELERİNİN KESİNLEŞMESİ**

**MADDE 14** – İlçe seçim kurulu başkanı, kendisine ulaşmasından itibaren itirazları en geç **24 Mayıs 2007 Perşembe günü saat: 17.00'ye** kadar kesin olarak karara bağlar. Bu kararlara uygun olarak gerekli kayıt ve düzeltme işlemlerinin yapılması ile muhtarlık bölgesi askı listeleri **27 Mayıs 2007 Pazar günü** kesinleşir.

Muhtarlık bölgesi askı listelerinin askı süresi içerisinde incelenmesinde, bir seçim çevresinden diğerine topluca nakil istemi olması halinde, itiraz üzerine veya ilgili ilçe seçim kurulu başkanı bunun hileli bir girişim olduğu kanaatine varırsa, bu durumla ilgili karar verilmeden önce bu şekilde nakil isteyenlerin listesini, **askı süresi içerisinde itirazın ertesi günü askıya çıkarır** ve durumu ilgili siyasi partilere bildirir. Bu listeye aynı gün içerisinde mükerrerlik veya hileli – toplu nakil sebebiyle ilgililer itiraz edebilirler.

**A** – Yapılan itirazlar üzerine veya ilçe seçim kurulu başkanınca kendiliğinden (re'sen);

**a)** Muhtarlıklar tarafından verilen yerleşim belgelerinde kayıtlı olup olmadığı,

**b)** Güvenlik güçleri (polis, jandarma) tarafından tutulan Konutta Kalanlara Ait Kimlik Bildirme Belgesi (Form – 5) veya belgede ismi bulunup bulunmadığı,

**c)** Güvenlik güçleri (polis, jandarma) tarafından yapılan araştırma ve soruşturma sonucunda belirtilen adreste oturup oturmadığı,

**ç)** İlgili kuruluşlardan elektrik, su, telefon, doğalgaz abonelik sözleşmesi bulunmadığı bildirilen veya adına kayıtlı faturası olup olmadığı,

**d)** Oturduğu yere ilişkin kira sözleşmesi veya tapu kaydı (kendisi, anne-babası adına) bulunup bulunmadığı,

araştırma ve soruşturma sonucunda anlaşılan ve bu nedenle muhtarlık bölgesinde oturmadığı belirlenen seçmenler hakkında SEÇSİS projesi kapsamında başka bir muhtarlık

bölgesinde kayıtlı olup olmadığı da araştırılarak, gerekli değerlendirmenin ilçe seçim kurulu başkanınca yapılarak, bu durumda olan seçmenlerin kayıtlarının listeden çıkarılıp çıkarılmayacağı,

**B** – Muhtarlık bölgesinde oturmadıklarından dolayı kayıtları dondurulmuş olan seçmenlerin, o seçim bölgesinde oturduğu yukarıdaki (A) fıkrasında belirtilen belgelerle kanıtlandığının anlaşılması üzerine, kaydın dondurulmasına ilişkin ilçe seçim kurulu başkanı kararının kaldırılarak, bu durumda olan seçmenin yeniden seçmen kütüğünde oy kullanabilir duruma getirileceği,

**C** – Muhtarlık bölgesi askı listelerinde isimleri olduğu halde,

**a)** Silah altına alınan er ve erbaşlara,

**b)** Kesinleşmiş mahkeme kararlarına göre süreli yasaklı olan seçmenlere,

**c)** Taksirli suçlar dışında, kasıtlı suçlardan cezaevinde bulunan hükümlülere,

**ç)** Muhtarlık bölgesi askı listesinde kaydı olmasına karşın, askı listesindeki bilgilere göre Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası temin edilememiş seçmenlere karşı yapılan itirazlar da, bu genelgenin 11. maddesinin (a) bendi çerçevesinde,

İlçe Seçim Kurulu Başkanınca gerekli inceleme ve değerlendirmesi sonucunda **24 Mayıs 2007 Perşembe günü saat: 17.00'ye kadar** kesin olarak karara bağlanır.

**MADDE 15** – Kesinleşen listelerin her sayfası ayrı ayrı mühürlenir ve ilçe seçim kurulu başkanı tarafından imzalanır. Son sayfanın altına listenin kaç sayfa olduğu ve kaç seçmeni içerdiği yazılarak ilçe seçim kurulu başkanı tarafından onaylanır.

Kesinleşen listeler üzerinde hiç bir değişiklik yapılamaz.

Ayrıca, kesinleşen muhtarlık bölgesi askı listelerinde adı yazılı olduğu veya bu listelere yazılması için askı süresi içinde başvurduğu ve listeye kaydedilmesine karar verildiği halde, çoğaltılarak sandık kurullarına verilen sandık seçmen listelerinde ismi yer almayan seçmenlerin, muhtarlık bölgesi askı listelerinin kesinleşmesine bakılmaksızın, ilçe seçim kurulundaki liste ile oy verecekleri sandık listesine ilave edilmelerine, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından karar verilir ve seçmene bu yolda verilecek bir yazı ile sandık kuruluna başvurması ve listeye dahil edilmek suretiyle oy kullanması sağlanır.

### **TUTUKLU SEÇMEN LİSTELERİNİN KESİNLEŞTİRİLMESİ**

**MADDE 16** – Ceza ve tutuk evlerinde taksirli suçlardan hükümlüler ve tutukluların seçmen listesinin kesinleştirilebilmesi için, ilçe seçim kurulu başkanınca Cumhuriyet Başsavcılığından oy verme gününden evvelki **17 Temmuz 2007 Salı** gününe kadar tutuklanan, tutuklu seçmen listesinde yazılı olup da tahliye edilen veya (taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç) cezaları kesinleşerek hükümlü sıfatını alanların isim listeleri istenilir. İlçe seçim kurulu başkanı bu bilgilere göre tutuklu seçmen listesinde gerekli değişiklikleri yaptıktan sonra taksirli suçlardan hükümlüler ile tutuklu seçmen listesini onaylayarak kesinleştirir.

### **YENİDEN SANDIK BÖLGESİ OLUŞTURULMASI**

**MADDE 17** – Seçimlerde her muhtarlık bir seçim bölgesidir. Her seçim bölgesi gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır. Bir sandık bölgesi esas itibarıyla 300 seçmeni kapsar. Birden çok mahalle veya semt gibi toplu yerleşim birimlerinden oluşan muhtarlıklar, her birinde 300 seçmenin varlığı aranmaksızın mesafe durumu ve ulaşım güçlükleri dikkate alınarak gereken sayıda sandık bölgesine ayrılabilir. Bu ayırimda aynı hane mensubu olan seçmenlerin bir sandıkta oy vermesi ve mümkün olduğunca seçmen adedi bakımından dengenin sağlanması ilkeleri gözetilir.

Oy vermenin selameti ve düzen içinde yürütülmesi için gerekli görülen hallerde köy merkezi dışındaki birimlerde ayrıca sandık kurulu oluşturulmayabilir. İtiraz yolu ve yeni yazılmalar nedeniyle (300) seçmen sayısının artması halinde (300 – 330 gibi) yeni bir sandık bölgesi oluşturulmaz. Ancak seçmen sayısı (330)'u aşması durumunda yeni bir sandık bölgesi oluşturulur.

Yaylalar gibi toplu yerleşim birimleri için de mesafe durumu ve ulaşım güçlükleri ile 298 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde sandık bölgesi oluşturulması bakımından, öngörülen seçmen sayısı göz önünde tutularak bir sandık bölgesi oluşturulabilir.

Seçimlerde ceza ve tutuk evlerine konan sandık bölgeleri buldukları muhtarlık seçim bölgesi içinde sayılır. Ceza ve tutuk evinde taksirli suçlardan hükümlüler ile tutukluların rahat ve güvenli bir şekilde oylarını kullanmaları için ceza ve tutuk evi yetkililerinin de görüşü alınarak gerektiği kadar sandık bölgesine ayrılır.

Sandık bölgesi esas itibariyle 300 taksirli suçlardan hükümlüler ile tutuklu seçmeni kapsar. Ceza ve tutuk evinin şartları ve güvenliği de dikkate alınarak ilçe seçim kurulu başkanınca bu sayı ile bağlı kalınmaksızın sandık sayısı artırılabilir veya indirilebilir.

### **KESİNLEŞEN LİSTELERİN ÇOĞALTILMASI**

**MADDE 18** – Kesinleşen listeler ile taksirli suçlardan hükümlüler ve tutuklu seçmen listelerinin **29 Mayıs 2007 Salı günü** yanlıştır ve okunaklı olarak beş (5) nüsha çoğaltılmasına başlanır. Bu listelerden bir örneği ilçe seçim kurulu başkanlıklarında saklanır. Bir örneği seçime katılan ve ilçede teşkilatı bulunup talep eden siyasi partilerin ilçe başkanlıklarına herhangi bir ücret alınmaksızın döküm halinde veya elektronik ortamda (CD veya Disket olarak) verilir. Bir örneği ilgili muhtarlıklara, iki örneği ise sandık kurulu başkanlarına verilir. Sandık kurulu başkanları bunlardan birini sandık alanına asar, diğerini de oy verme işleminde kullanırlar.

Çoğaltılan sandık seçmen listeleri ile tutuklular ve taksirli suçlardan hükümlülere ilişkin sandık seçmen listelerinin her birinin her sayfası ilçe seçim kurulu başkanı tarafından ayrı ayrı mühürlenip imzalandıktan sonra listenin kaç sayfa olduğu ve kaç seçmenin veya tutuklunun adını kapsadığı listenin sonuna yazılarak onaylanır.

Listelerin çoğaltılması işleminin en geç **29 Mayıs 2007 Salı günü saat 17.00'ye** kadar bitirilmesi zorunludur.

### **SEÇMEN BİLGİ KAĞITLARININ HAZIRLANMASI VE DAĞITIMI**

**MADDE 19** – Kesinleşen sandık seçmen listelerinin çoğaltılması işlemlerinden sonra seçmen bilgi kağıtlarının hazırlanması ve dağıtılması işlemine **30 Mayıs 2007 Çarşamba günü** başlanır.

Kanuna uygun biçimde hazırlanmış seçmen bilgi kağıtlarının sağlıklı ve kısa zamanda seçmene ulaştırılmasını sağlayacak yöntemi ilçe seçim kurulu başkanı belirler. Ancak, kasaba ve köylerde dağıtımın memur aracılığı ile yapılması uygundur.

İlçe seçim kurulu başkanı, seçmen bilgi kağıtlarının hazırlanması ve dağıtılması işlemlerinde, 298 sayılı Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen daire veya müesseselerin memur ve hizmetlilerini görevlendirebilir.

İlçe seçim kurulu başkanı, mahalli posta idaresiyle temas ederek, posta dağıtıcılarının normal mesai dışındaki zamanlarda seçmen bilgi kağıtlarının dağıtımını yapmalarını da sağlamaya çalışır.

Bu işle görevlendirilenler (Örnek: 15/A - 15/B) alındı belgesi karşılığı teslim aldıkları seçmen bilgi kağıtlarını ev ev dolaşarak sahiplerine imza karşılığında dağıtmak (Örnek: 15), ilçe seçim kurulu başkanları da bunun sağlıklı bir biçimde yerine getirilmesi için gerekli önlemleri almak ve denetlemek zorundadırlar. Görevlilerin dağıtım işini en geç **12 Temmuz 2007 Perşembe günü** akşamına kadar bitirmeleri gerekir.

Görevliler **12 Temmuz 2007 Perşembe günü** akşamına kadar herhangi bir nedenle dağıtamadıkları seçmen bilgi kağıtlarını aynı günün akşamı ilçe seçim kurulu başkanına iade ederler (Örnek: 16). Bütün bunlara rağmen seçmen bilgi kağıtlarını herhangi bir şekilde alamayanların ilçe seçim kurulu başkanlığından almaları hususu ilçe seçim kurulu başkanlığınca iki (2)'şer gün ara ile iki (2) defa ilan edilir. (Bu husus Yüksek Seçim Kurulunca TRT ve medya aracılığı ile de ilan edilir.) Alınmayan seçmen bilgi kağıtları da oy verme gününde sahipleri tarafından istenildiğinde verilmek üzere sandık kurulu başkanlarına teslim olunur.

### **ÖDENECEK ÜCRETLER**

**MADDE 20** – Yazımı tamamlanan seçmen bilgi kağıtlarının dağıtımını ilçe seçim kurulu başkanının görevlendireceği kişiler eliyle yapıldığı takdirde dağıtım işinde çalışanlara dağıttığı her seçmen bilgi kağıdı için (6 YKr.) ödenir.

. Askı yeri görevlilerine, askı süresince yaptıkları iş ve görevler göz önünde bulundurulmak suretiyle bizzat ilçe seçim kurulu başkanınca takdir edilecek süreler için ücret tarifesinde belirtilen 17.00 YTL. gündelik miktarı üzerinden ücret ödenir.

Yeni ücret kararının yürürlüğe girmesiyle birlikte, yeni ücret tarifesi uygulanır.

**MADDE 21** – Bu genelge Yüksek Seçim Kurulunun 7/5/2007 gün ve 2007/241 sayılı kararı ile Örnek:140/I olarak kabul edilmiştir.

[R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516 Mükerrer]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

**Karar No : 247**

**İtiraz No :**

**- KARAR -**

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 05/05/2007 günlü yazıda; 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak Milletvekili Genel Seçiminde; bugüne kadar yapılan seçimlerde kullanılan Sandık Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir Genelgelerin; yapılacak işlemlerde ve Yurt genelinde uygulamada birliğin sağlanması amacıyla komisyon kurularak yeniden düzenlenmesi ve bu konuda bir karar verilmesi istenilmiş olmakla;

**GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Sandıkların konulacağı yerlerin belirlenmesinde yapılacak işlemler, özürli seçmenlerin oy kullanmasını kolaylaştırmak amacıyla alınabilecek tedbirler, sandık kurulu başkan ve üyeleriyle bina sorumlularının görev, yetki ve sorumluları dikkate alınarak ve milletvekili adaylarının sandık kurulu başkan ve üyeleriyle, bina sorumlularının ve güvenlik görevlilerinin oy kullanma usulleri belirlenerek, sandık kurulu mühürlerinin nasıl kullanılması gerektiği gibi sorunların çözümü de dikkate alınarak, daha önceki genelgeler gözden geçirilmiştir.

Bugüne kadar, Yüksek Seçim Kurulunca açıklanan kararlarla kabul edilen esas ve ilkeler dikkate alınarak XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde düzenlenip kullanılan Örnek: 135 sayılı Genelgenin yeniden düzenlenip yürürlüğe konulması uygun bulunmuştur.

**S O N U Ç :**

1- 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin sağlıklı ve düzenli yürütülüp sonuçlandırılması ve Yurt genelinde uygulamada birliğin sağlanması amacı ile SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİNİ GÖSTERİR ÖRNEK: 135 SAYILI GENELGENİN kabulüne ve genelgenin bu kararın eki sayılmasına,

2- Karar örneğinin ve eki genelgenin seçime katılacak siyasi partilerin genel başkanlıkları ile Kurulumuz Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne gönderilmesine,

3- Genelgenin yeterli miktarda bastırılarak tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına ihtiyaç miktarı kadar gönderilmek üzere, Kurulumuz İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına gönderilmesine,

4- Karar örneği ve eki genelgenin Resmi Gazetede yayımlanmasına, 09/05/2007 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Başkanvekili Üye Üye  
Muammer AYDIN Ahmet BAŞPINAR Hasan ERBİL Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY

Üye Üye Üye Üye  
Necati SÖZ Cenker KARAOĞLU Hüseyin EKEN Mehmet KILIÇ

Üye  
Bahadır DOĞUSOY

Üye  
Ali EM

Üye  
Kırdar ÖZSOYLU

## 22 TEMMUZ 2007 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK XXIII. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİNDE SANDIK KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİNİ GÖSTERİR GENELGE

### Kapsam

**Madde 1-** Bu genelge; sandık kurullarının görev ve yetkilerini, uygulayacakları işlemleri, oy verme şeklini, şikayet ve itirazlar ile bunların incelenmesi usullerini ve konuların açıklanması amacını kapsar.

### Sandık Kurullarının Görev ve Yetkileri

**Madde 2-** Sandık kurullarının başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Sandık alanı içinde seçimin düzenle yürütülmesi için gereken tedbirleri almak, oy verme işlerini yönetmek ve denetlemek,
- b) Sandık alanında sandığın konulacağı yeri belirlemek, sokak başlarına, bu yeri gösterir göze çaracak işaretler koymak ve sandığın yerini alışılmış araçlar ile duyurmak,
- c) Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde cezaevi idaresinin de görüşü alınarak ilçe seçim kurulu başkanının gözetiminde sandığın konulacağı yeri belirlemek, (298 S.K. 85/A)
- ç) Sandığa atılmış olan oy pusulalarını saymak, dökümlerini ve sonuçlarını tutanağa geçirmek ve bunları seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte, derhal ilçe seçim kuruluna teslim etmek,
- d) Oy verme işleri hakkında ileri sürülecek şikayet ve itirazları incelemek, karara bağlamak ve kararları tutanak defterine geçirerek altını imzalamak,
- e) Sandık kurulu tutanak defterindeki tutanakları ile gerekli diğer tutanakları tutmak ve altını imzalamak,
- f) Bu kararlardan itiraza uğrayanları derhal ilçe seçim kuruluna göndermek,
- g) Kanunlarla ve Yüksek Seçim Kurulu genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak, (298 S.K. 71)
- ğ) Oy verme ve sayım döküm sonunda kullanılan ve kullanılmayan oy pusulalarını, oy zarflarını ayrı ayrı paketleyerek seçim tutanağı ile birlikte ilçe seçim kuruluna teslim etmek,

### Sandık Kurulu Başkanının İlk Önce Yapacağı İşler

**Madde 3-** Sandık kurulu başkanı, oy verme gününden en az 48 saat önce, ilçe seçim kurulu başkanından veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanından aşağıda yazılı oy verme araçlarını tutanakla teslim alarak, zamanında sandık yerinde bulundurur (298 S.K. 68).

- a) Ağzı mühürlü bir kese içinde bulunan sandık kurulu mühürü,
- b) Her sandık için yeteri kadar (EVET) veya (TERCİH) yazılı mühür (298 S.K. 68),
- c) Kapalı oy verme yerine asılacak (Örnek: 19) numaralı açıklama levhası,
- ç) Üstü Yüksek Seçim Kurulu tarafından numaralanıp mühürlenmiş birleşik oy pusulası paketi (298 S.K. 68),
- d) Üstü ilçe seçim kurulu başkanlığı mühürünü taşıyan (SARI) renkli oy zarflarına ait paket,
- e) Seçim sandığının önüne yapıştırılacak bandrol,
- f) İstampa, ıstampa mürekkebi, çıkmayan boya, mühür mumu ve sicim ile sahifeleri ilçe seçim kurulu başkanlığınca mühürlenmiş tutanak defteri, sayım cetvelleri ve tutanak kağıtları, tükenmez kalem,
- g) Her yaprağı ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlü ve sonu onaylı olan iki nüsha sandık seçmen listeleri,
- ğ) Ceza infaz kurumları ve tutukevi sandık kurulu başkanları (ilçe seçim kurulu başkanınca her sayfası onaylanmış tutuklu seçmen listesini,)
- h) Sahiplerine verilememiş olan seçmen bilgi kağıtları,

- ı) Bağımsız milletvekili adaylarına ilişkin oy pusulaları,
- i) Sandık kurullarının görev ve yetkilerini gösterir (Örnek: 135) sayılı bu genelge,
- j) Sandık kurulu başkan ve üyeleri ile bina sorumlularının oy kullanma haklarının bulunduğu dair belgeler (Örnek: 142) ve diğer gerekli araçlar, (298 S.K.94)
- k) Oy sandığı, (bulunduğu yerden alınır.)

Yukarıda sayılan araç ve gereçleri teslim aldıktan sonra ilçe seçim kurulu başkanı tarafından daha önce kendisine adı bildirilen bina sorumlusu ile haberleşmek suretiyle sandığın götürüleceği gün ve oy verme günü binada hazır bulunmasını sağlamak. (298 S.K. 74/ Son)

### **Bina Sorumlularının Görevleri**

#### **Madde 4-**

- a) Binaya getirilen oy sandıkları ile paravanları imza karşılığı teslim almak ve bunların yerlerine yerleştirilmesinde sandık kuruluna yardım etmek,
- b) Seçimde kullanılacak masa, sıra, sandalye gibi araç ve gereçleri temin etmek,
- c) Oy verme günü oy vermenin başlama saatinde görev yerine gelmeyen sandık kurulu başkanını ilgili ilçe seçim kuruluna bildirmek,
- ç) Oy verme süresince binadan ayrılmamak ve oy vermenin düzen içinde geçmesi için sandık kurulu başkanının isteklerini yerine getirmek,
- d) Sandık kurullarının görevlerini tamamlayıp binayı terkettikten sonra sandık alanında unutabilecekleri oy zarfı, oy pusulası gibi seçim kağıtlarını paketlenip ilgili ilçe seçim kuruluna teslim etmek,
- e) Oy verme günü binanın ısınma, su, elektrik, telefon gibi hizmetlerinin işler durumda bulundurulması için gerekli önlemleri almak,
- f) Seçim sonuçlarını gösteren tutanakların bir hafta süre ile ilan yerinde asılı kalmasını sağlamak,
- g) Sayım döküm işlemlerini izleyerek biter bitmez ulaşım için ilçe seçim kuruluna haber vermek,

### **Sandık Kurulunun And İçmesi**

**Madde 5-** Sandık kurulu başkan ve üyeleri, oy verme günü, göreve başlamazdan önce, ilk iş olarak, sandık başında bulunanlar önünde birer birer aşağıdaki şekilde and içer. *"Hiçbir tesir altında kalmaksızın, hiç kimseden korkmadan, seçim sonuçlarının tam ve doğru olarak belirmesi için, görevimi kanuna göre, dosdoğru yapacağıma, namusum, vicdanım ve bütün mukaddesatım üzerine and içerim."* (298 S.K. 70).

#### **Başkan ve Üyelerin Toplantıya Gelmemesi Halinde Yapılacak İşler (Sandık Kurulunda Çoğunluğun Sağlanması)**

**Madde 6-** Sandık başında, oy verme başlamadan önce veya oy verme sırasında, sandık kurulu üyelerinden biri veya birkaçı görevini yapmazsa, ceza hükümleri saklı kalmak üzere, yerine yedek üyelerden biri getirilir. Şayet, bu dahi mümkün olmaz ve kurul üyeleri sayısı yarısından aşağı düşerse bu konu tutanağa geçirilir ve eksiklikler, o sandık alanında seçme yeterliğine sahip, okur-yazar olanlar arasından başkanın seçeceği kimselerle doldurulur (298 S.K. 73).

Göreve gelmemiş olması veya bırakıp gitmesi nedeniyle başkan ve üyenin yerine başka bir kimsenin göreve alınması, o başkan ve üyenin daha sonra tekrar gelmesi halinde görevini yapmasına engel olmaz.

Sandık kurulu başkanının görevi başına gelmemesi veya bırakıp gitmesi halinde, yerine kurulun partili olmayan üyelerinden en yaşlısı başkanlık eder. Yaş konusunda uyuşmazlık çıkarsa nüfus cüzdanındaki bilgi esas tutulur.

### **Sandığın Konulacağı Yerin Belli Edilmesi**

**Madde 7-** Sandık alanında, sandığın konulacağı yeri sandık kurulu kararlaştırır. Sandığın konulacağı yerlerin belirlenmesinde, seçmenin oyunu kolaylıkla, serbestçe ve gizli şekilde verebilmesi gözönünde bulundurulur.

Dağınık mahalle ve sair yerleşim yerleri bulunan köylerde veya köylerin birbirlerine yakın olduğu durumlarda seçim sandıklarının tek mahallede veya bir köyde toplanmasına ilçe seçim kurulu başkanı karar vermiş ise bu karar gözönünde tutularak belirlenen yere sandık konulur (2972 S.K. Ek M. 2).

Özürlü seçmenlerin kayıtlı olduğu sandık seçmen listelerine ait sandıklar, bunların rahatlıkla ve kolaylıkla oy kullanmalarını sağlamak amacıyla binaların uygun yerlerine konulur (298 S.K. 36/7, 74).

Sandıklar; okul (özel okullar ve özel dersaneler dahil) avlusu veya salonların elverişli kısımları gibi geniş ve umumi yerlere konulur. Açık yerlerde, saçağı, sahanlığı, sundurması bulunan yerler üstün tutulur.

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde ilçe seçim kurulu başkanı ile birlikte sandığın konulacağı yeri sandık kurulu başkanı tespit eder, bu tespitte cezaevi yönetiminin görüşü alınır.

Kışla, karargah, ordugah gibi askeri bina ve tesislerle, karakollara ve parti binalarına, muhtarlık odalarına ve mabetlere sandık konulamaz (298 S.K. 74).

#### **Kapalı Oy Verme Yeri**

**Madde 8-** Kapalı oy verme yerleri, oyların gizliliğini ve seçmenlerin oylarını tam bir serbestlik içinde vermelerini sağlayacak, dışarıdan içerisinin gözetlenmesine imkan bırakmayacak elverişli bir durumda olacaktır.

Sandık kurulları, oy serbestliğini ve gizliliğini sağlayacak şekilde kapalı oy verme yeri hazırlar. Kapalı oy verme yerlerinde, varsa bağımsız adayların oy pusulaları, kalem, masa ve istampa bulundurulacaktır (298 S.K. 75, 76).

#### **Kapalı Oy Verme Yerine Asılacak Levha**

**Madde 9-** Sandık kurulu, sandıkların konulacağı yeri ve kapalı oy verme yerlerini belirledikten sonra buralara 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine ilişkin hükümlerini içeren levhayı (Örnek: 19) asar (298 S.K. 76).

Sandık kurulu başkanı, siyasi partilerin birleşik oy pusulasını ve varsa bağımsız adayların oy pusulasının birer adetinin üzerine çift çizgi çizip, çizgiler arasına "ÖRNEK:44" yazarak sandık kurulu mühürü ile mühürlü ve oy verme yerine asar (2839 S.K. 27).

#### **Sandık Seçmen Listesinin Sandık Alanına Asılması**

**Madde 10-** Her yaprağı ilçe seçim kurulu başkanı tarafından mühürlü ve sonu onaylı sandık seçmen listesi, sandık alanında, seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri uygun bir yere asılır. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde bu listeler cezaevi idaresinin görüşü de alınmak suretiyle elverişli alana asılır (298 S.K. 68/2-13).

#### **Sandık Yerinin İlanı**

**Madde 11-** Sandık kurulu başkanı, sandıkların konulduğu yeri, göze çarpan işaretlerle veya alışılmış araçlarla halka duyurur.

Sandıkların bulunduğu yere giden sokakların başına, o yeri gösteren yazılar ve işaretler (Örneğin "10 numaralı sandığa gider" yazısı ve ok işareti) konulur.

İlçe seçim kurulu başkanı; İstanbul, İzmir, Ankara ve Konya gibi büyükşehirlerde seçmenlerin sandık yerlerini kolayca bulabilmeleri için ve sorulduğunda gerekli bilgiler verilmek üzere, her bir sandığa komşu ve numaraca yakın olan sandıkların buldukları yerleri gösteren birer yazıyı, sandık kurulu başkanlarına verir. Gerektiğinde, sandık kurulu başkanlarından bazılarını, belli bir mahalle veya birkaç mahallede oturanların oy verecekleri sandıkların yerlerini gösteren çizelgeleri herkesin görebileceği yerlere asmakla da görevlendirebilir.

İlçe seçim kurulları, diğer şehir ve kasabalarda da yukarıdaki fıkra hükmünün uygulanmasına karar verebilir.

#### **Sandık Alanı**

**Madde 12-** Sandıkların, kapalı oy verme yerinin ve sandık kurulunun yerleştiği yer merkez olmak üzere yüz metre yarı çaplı alan, sandık alanıdır (298 S.K. 81).

#### **Sandık Alanında Bulunabilecekler**



**Madde 13-** Sandık alanında sandık kurulu başkan ve üyeleriyle oy vermek üzere gelen seçmenler, siyasi partilerin ve bağımsız adayların gözlemcileri bulunur. Sandık alanı için belirlenen 100 metre yarı çaplı alan, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde konulan sandıklar için uygulanmaz. Ancak sandık kurulu başkanı şartları dikkate alarak bir uzaklık belirler ve bunu tutanağa geçirir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilenlerden başka hiç kimse sandık alanına giremez (298 S.K. 72, 84).

Sandık başında görevli bulunan partili kurul üyeleri rozet, amblem veya partisini belirtir herhangi bir işaret taşıyamaz.

#### **Sandık Alanında Bulunacak Aday ve Gözlemciler**

**Madde 14-** Adaylar ve gözlemciler, sandık başı işlemlerini izlemek üzere sandık başında bulunabilirler. Adaylar ile gözlemciler, ceza infaz kurumları ve tutuk evinde konulan sandıklarda sandık başı işlemlerini izlemek üzere sandık başında bulunabilirler. Ancak ceza infaz kurumları ve tutuk evinde giriş ve çıkışlarda cezaevi idaresince alınan tedbirlere uymak zorundadırlar.

Siyasi partilerle, bağımsız adayların sandık başlarında bulundurabilecekleri gözlemcilerin kamu hizmetlerinden yasaklı olmayan, ergin kimselerden bulunması şarttır. Kendisinde bu şartlardan birisi bulunmayan kimse gözlemci olamaz ve sandık alanından uzaklaştırılır.

Bağımsız adayların gönderdikleri gözlemciler, üçten fazla olursa, sandık kurulu başkanı bunlar arasında ad çeker. Adları ilk çıkan üç gözlemci sandık başında bırakılır. Diğerleri sandık alanında kalabilirler (298 S.K. 25, 72).

Gözlemciler; rozet, amblem veya partisini belirtir herhangi bir işaret taşıyamaz. Bu kişiler hangi siyasi partinin veya bağımsız adayın gözlemcisi olduklarını yazılı belge ile kanıtlamak zorundadır.

#### **Oy Verme Gününde Sandık Kurulunun Toplanma Zamanı ve Hemen Yapacağı İşler**

**Madde 15-** Sandık kurulu oy verme günü, Yüksek Seçim Kurulunca başka süre konulmamış ise en geç saat 07.00'de, sandık başında toplanarak Genelgemizin 5 inci maddesinde gösterilen şekilde and içer. Başkan, ilçe seçim kurulundan teslim almış olduğu ağzı mühürlü torbayı kurula gösterdikten sonra açarak içerisinde bulunan sandık kurulu mühürü ve (EVET) veya (TERCİH) mühürlerini masanın üzerine koyar. Bundan sonra seçim sandığının boş olduğunu orada bulunan sandık kurulu üyeleriyle gözlemciler önünde tespit ederek sandığı kapatır ve kapağını bozulmadan açılmayacak şekilde, **(herhangi bir şekilde ıslatılmış)** sandık kurulu mühürü ile mühürler.

Sandık kurulu; and içme, sandığı yerleştirme, kapalı oy verme yerini düzenleme işini bitirdikten sonra hazır bulunanlar önünde ilçe seçim kurulu başkanlığından teslim aldığı ve üzeri Yüksek Seçim Kurulunca mühürlenerek numaralanıp paketlenmiş birleşik oy pusulası paketini açıp, tümünü sayar; birleşik oy pusulalarının her birinin **arkasını** sandık kurulu mühürü ile mühürler. Bağımsız aday var ise **bağımsız aday oy pusulaları sandık kurulu mühürü ile mühürlemeyecektir.**

Sandık kurulu ilçe seçim kurulundan teslim alınan ve ilçe seçim kurulu başkanlığı mühürünü taşıyan sarı renkte bastırılmış olan oy zarflarını sayar, her zarfın üzerine sandık kurulu mühürünü basar.

Birleşik oy pusulaları ve zarflar masanın üzerine düzenli bir şekilde konular.

Sandık kurulu seçime ilişkin bandrolü seçim sandığının önüne yapıştırır veya iğne/raptiye ile tutturur.

Sandık kurulu, yaptığı sayımların sonucunu ve işlemleri bu genelge gereğince tutanak defterine geçirip imzalar (298 S.K. 77).

#### **Kurulca İşlemlerin Nasıl Yapılacağı, Tedbirlerin Nasıl Alınacağı, İşlemlerle Kararların Deftere Nasıl Geçirileceği ve Üyelerin Başkana Yardımı**

**Madde 16-** Kanun gereği olarak kurulca alınması gereken tedbirler ve yapılması gereken işlemler üzerinde anlaşma olmadığı takdirde, kurulu oluşturan üyelerin yarısından bir fazlasının görüşüne göre karar alınır veya işlem yapılır. Oyların eşitliği halinde başkanın katıldığı tarafın görüşü üstün tutulur.

Sandık kurulu tarafından verilen kararlar veya yapılan işlemler varsa matbu tutanağa, yoksa olayın mahiyetine göre tutanak defterine yazılarak başkan ve üyeler tarafından imzalanır.

Kanuna göre başkan tarafından yapılması gereken işler ve özel olarak sandık başında yapılacak işler (örneğin açıklamalar ve uyarmalar) başkanın izni ile üyeler tarafından da yapılabilir.

### **Sandık Alanında Düzenin Sağlanması ve Başkana Ait Yetkiler**

**Madde 17-** Sandık alanında düzenin sağlanması sandık kurulu başkanına aittir. Sandık alanında seçmenin oyunu tam bir serbestlikle ve gizli şekilde kullanılmasına veya sandık kurulunun görevini yapmasına engel olmaya kalkışanları veya oy verme işinin yolunda gitmesini aksatanlarla, sandık başı işlemlerinin düzenini bozmaya yeltenenleri başkan uyarır ve bu uyarıyı dinlemeyenleri sandık alanının dışına zabıta aracılığıyla çıkartabilir. Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde yukarıda sayılan tedbirlere uymayanlar cezaevi idaresinin görüşü alındıktan sonra güvenliği zayıflatmayacak şekilde uygulama yapılarak sandık alanından dışarı çıkarılabilir. Bu kimse, sandık kurulu üyesi ise ancak kurul kararı ile uzaklaştırılabilir.

Sandık alanında alınacak tedbirler seçmenlerin sandık başı işlemlerini izlemelerini engelleyecek nitelikte olamaz. Sandık kurulu başkanının çağırdığı zabıta kuvvetleri dışında zabıta amir ve memurları ile resmi üniforma giymiş kişiler ve silah taşıyanlar sandık alanına giremezler.

Seçmen olarak o sandıkta oy kullanması gereken subay, astsubay, zabıta amir ve memurları ancak sivil elbise ile sandık alanına girip oylarını verebilirler. (Sandık alanının ve binanın güvenliği ile görevli olanlar hariç.)

Ancak, olağanüstü hal, sıkıyönetim ve seferberlik ilan edilen yerlerde veya savaş durumlarında, zabıta amir ve memurlarıyla silahlı kuvvetler mensuplarının seçmen sıfatıyla kayıtlı buldukları sandıkta oy kullanmaları halinde yukarıdaki fıkra hükmü uygulanmaz (298 S.K. 72, 84).

Sandık kurulu başkanı, seçmenin sandık alanına serbestçe girmesini engelleyen ve zorlaştıran her türlü hareketi önlemek zorundadır.

Sandık alanında düzenin sağlanması işlerinde zabıta kuvvetleri sandık başkanının emirlerine uymak zorundadır (298 S.K. 81, 82, 84).

Ceza infaz kurumları ve tutukevindeki görevliler, sandık kurulu başkanının cezaevi idaresinin de görüşü alındıktan sonra verdiği emre göre hareket etmek zorundadırlar.

Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde sandığın bulunduğu yerde ancak kurul başkanının gerektiğinde çağıracağı güvenlik görevlileri bulunur. Bu görevliler ceza infaz kurumları ve tutukevi koşullarına uygun şekilde silah taşırlar. Alınacak güvenlik tedbirleri oy verme işlemlerini engelleyecek nitelikte olamaz.

Ceza infaz kurumları ve tutukevinde sandık kurulu başkanı bu tedbirleri cezaevi idaresinin görüşünü de alarak cezaevinin güvenliğini tehlikeye sokmayacak şekilde uygular.

### **Oy Verme Yetkisi**

**Madde 18-** Onaylı sandık seçmen listesinde/tutuklu sandık seçmen listesinde yazılı her seçmen oy verme yetkisine sahiptir. Bir seçmen birden fazla oy kullanamaz. Onaylı sandık seçmen listesinde/tutuklu sandık seçmen listesinde yazılı olmayanların oy vermelerine izin verilemez. (Bu genelgenin 27. maddesinde belirtilen istisnalar hariç.)

Her seçmen, hangi sandık seçmen listesine yazılmış ise ancak o sandıkta oy verebileceğinden başka bir sandıkta oy kullanılmasına izin verilmez.

Oy verme gününe kadar, yetkili yerlerden hakkında seçme yeterliğini kaybettiği bildirilenlere, tutuklular için ise tahliye edildiklerini veya hüküm giyerek cezalarının

kesinleştiğini gösteren resmi belge gelmiş bulunanlara, seçmen listesinde yazılı olsalar bile oy verdirilemez ve bu husus tutanağa geçirilir (Örneğin: Kütüğe yazılı olduğu halde, er olarak silah altına veya yedek subay okuluna alındığı veya kamu hizmetlerinden yasaklılık cezasına çarptırılmış ve ceza ilamının o arada kesinleşmiş olduğu resmi belge ile anlaşılanlar gibi) (298 S.K. 86).

### **Oy Verme Süresi**

**Madde 19-** Oy verme günü, oy verme için Yüksek Seçim Kurulunca başka süre belirlenmemişse saat 08.00'den 17.00'ye kadar geçecek zaman oy verme süresidir. Ancak saat 17.00'ye veya Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen oy vermenin bitiş saati geldiği halde sandık başında oylarını vermek üzere bekleyen seçmenler varsa, sandık kurulu başkanı bunları saydıktan sonra sıra ile oylarını kullanmalarına izin verir. Saat 17.00'den veya Yüksek Seçim Kurulunun belirlediği bitiş saatinden sonra gelen seçmen oy kullanamaz (298 S.K. 89, 96).

Ceza infaz kurumları ve tutukevinde oy verme saat 08.00'de başlar ve Yüksek Seçim Kurulunca başka bir süre belirlenmemiş ise saat 17.00'de sona erer. Diğer hükümler aynen uygulanır.

### **Sandık Kurulu Önüne Alınmada Sıra**

**Madde 20-** Oy verme günü sandık başına gelen seçmenler, sandık kurulu önüne kurul başkanı tarafından sıra ile, birer birer alınırlar. Gebeler, hastalar ve özürülüler sıra ile bekletilmeden oylarını verirler. Güvenlik görevlileri ve yaşlıların da bekletilmeden oy kullanmalarına izin verilebilir (298 S.K. 90).

### **Oy Verme Düzeni**

**Madde 21-** Sandık başında, seçmene, vereceği oy hakkında hiçbir kimse müdahale, telkin veya tavsiyede bulunamaz. Hiçbir seçmen oyunu kullandıktan sonra sandık başında kalamaz (298 S.K. 88).

Oyunu kullandıktan sonra sandık başından ayrılmayan seçmene başkan uzaklaşmasını hatırlatır. Seçmen yine orada kalırsa, başkan onu zabıta aracılığı ile uzaklaştırır.

### **Seçmenin Kimliğinin Tespiti**

**Madde 22-** Sandık başına gelen seçmen, nüfus cüzdanı, resmi daireler veya iktisadi devlet teşekküllerince verilen soğuk damgalı kimlik kartı, pasaport, evlenme cüzdanı, askerlik belgesi, trafik şoför sürücü belgesi gibi seçmenin kimliğini tereddütsüz ortaya koyan resimli ve resmi nitelikteki belgelerden birini başkana verir ve seçmen sıra numarasını söyler. Bu belgelerden birini vermeyen seçmen oy kullanamaz. ***Belediyeler ile köy veya mahalle muhtarlarınınca düzenlenip onaylanan kimlik belgeleri seçmenin kimliğinin tespitinde geçerli değildir.*** Yukarıda sayılan kimlik belgeleri bulunmayan ceza infaz kurumları ve tutukevindeki tutuklu seçmenler için cezaevi idaresince verilmiş belge, kimlik yerine geçer. Nüfusu **iki bini geçmeyen köylerde**, kimlik belgesi istenmesine rağmen yukarıda belirtilen nitelikte bir belge veremeyen ve sandık seçmen listesinde adı yazılı olan seçmenin kimliği, sandık kurulunca tanınan **iki seçmenin tanıklığı** ile tespit edilebilir. Bu suretle oy veren seçmenin imzası yanına tanıklık yapanların adları ve kimlikleri yazılır ve imzaları alınır (298 S.K. 87, 91).

### **Oy Verme**

#### **Madde 23-**

##### **a) Oy vermeden önceki işler;**

Seçmen, oyunu kullanmadan seçmen bilgi kağıdı ile kimlik belgesini başkana verir ve kimliğini ispat eder. Seçmenin oyunu kullanmadan önce çıkmaz boya taşıyıp taşımadığının tespiti amacıyla kurulca sol işaret parmağı titizlikle incelenir; şayet taşıdığı görülürse seçmene oy kullanırlmaz ve bu durum tutanağa geçirilip imzalanır. Bu durumda seçmen, mükerrer oy kullanmaya teşebbüs suçunu işlemiş olduğundan, ilçe seçim kurulu başkanlığınca Cumhuriyet Savcılığına ihbar edilir.

Sandık kurulu başkanı, kurul üyeleri arasında iş bölümü yaparak oy verme işlemini izlemek üzere üyeleri ayrı ayrı görevlendirir. Bu üyeler, seçmenin oy verme işlemini takip

ederek karışıklığa meydan verilmemesini ve seçmenin oyunu sandığa atmasını ve kendilerinin önünde bulunan oy pusulaları ve oy zarflarının kaybolmamasını sağlarlar. Diğer bir üyeyi sandık seçmen listesinin imza bölümünü takiple görevlendirir. Bu üye, sandık önüne alınan seçmenin sandık seçmen listesinden adını bulur.

**b) Oy verme işlemi;**

Görevli üye tarafından seçmenin adı sandık seçmen listesinde bulunduktan sonra, seçmene oy kullanılır.

Başkan, Kanuna uygun biçimde hazırlanmış ve mühürlenmiş oy zarfı ile birleşik oy pusulasını, hiçbir tarafında herhangi bir işaret bulunmadığını ve usulünce mühürlü olduğunu, kurul üyelerine, gözlemcilere ve seçmene gösterdikten sonra (EVET veya TERCİH) mühürü ile birlikte seçmene vererek kapalı oy verme yerini gösterir. Oy verme işlemi tamamlandıktan sonra seçmenin imzası alındıktan sonra ve seçmenin sol el işaret parmağının tırnağı ile etinin birleştiği yeri çıkmayan boya ile boyandıktan sonra seçmen bilgi kağıdı ve hüviyeti seçmene iade edilir.

***Seçmen bilgi kağıdını gösteremeyenler kimlik belgeleri ile oylarını kullanabilir.***

**Başkan tarafından seçmene kapalı oy verme yerine gitmeden önce:**

**aa)** Hangi siyasi partiye oy verecekse, birleşik oy pusulasında o siyasi partiye ait özel daire içine "EVET veya TERCİH" mühürünü basması, eğer bağımsız adaya oy verecekse, o bağımsız adaya ait oy pusulasını zarfa koyması ve yapıştırması,

**bb)** Birleşik oy pusulasından veya varsa sadece bağımsız adaya ait oy pusulasından başka, zarfa hiçbir şey koymaması, aksi halde kullandığı oyun geçersiz sayılacağı,

**cc)** Birleşik oy pusulalarının üzerlerinde bulunan daireye EVET veya TERCİH mühürünü basması, EVET veya TERCİH mühürü dışında herhangi bir yerine imza veya işaret yapmaması, aksi halde oyunun geçersiz sayılacağı,

**dd)** Bağımsız adaya oy veren seçmenin birleşik oy pusulasını oy verme kabininde bırakması, gerektiği açıklanır.

Seçmen, sandık kurulu başkanının açıkladığı şekilde hareket ettikten sonra kapalı oy verme yerinden çıkıp, zarfı sandığa atar ve sandık seçmen listesinde isminin karşısını imza eder. Seçmen, imza atmasını bilmiyor veya herhangi bir sakatlığı nedeniyle imza atacak durumda bulunmuyorsa, sol elinin baş parmağını basar. Sol elinin baş parmağı olmayanların hangi parmağını bastığı listenin imza hanesine ayrıca yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin durumu adı karşısına yazılıp başkan tarafından imzalanır. En sonunda sol el işaret parmağı çıkmayan boya ile boyanır yoksa hangi parmağı boyandığı belirtilerek yazılır. Hiç parmağı olmayan seçmenin boyun nahiyesi bu boya ile işaretlenir (298 S.K. 93).

Sandık kurulu başkanı, oyunu kullanmış ve sandık seçmen listesini imzalamış ve parmağı çıkmaz boya ile boyanmış olan seçmenin, seçmen bilgi kağıdının arka yüzünü imzalayıp mühürledikten sonra kendisine iade eder. Sandık kurulu başkanları, bu işlemlerin düzenli bir biçimde yapılıp yapılmadığını denetler.

Sandık kurulu başkanı, bağımsız milletvekili adayı var ise oy verme kabininde bulunan bağımsız oy pusulalarını arada bir kontrol eder, eksilmiş ise tamamlar.

Ceza infaz kurumları ve tutukevinde tutuklu seçmen, oyunu kullandıktan sonra yetkililerce sandık alanından götürülür. Zarf ve birleşik oy pusulasını alan seçmenin oyunu kullanmadan önce danışmak veya görüşmek amacı ile başka bir yere gitmesine veya sandık alanında başka bir kimse ile görüşmesine izin verilemez.

Kapalı oy verme yerine girmeyen veya birleşik oy pusulası ile oy zarfını aldığı halde oy kullanmayan seçmenden birleşik oy pusulası, zarf ve mühür geri alınır (298 S.K. 78, 88, 91, 93, 101;2839 S.K. 27).

**Kapalı Oy Verme Yerinde Kalma**

**Madde 24-** Seçmen kapalı oy verme yerinden dışarı çıkmadıkça hiç kimse oraya giremez. Şu kadar ki, oy pusulasını hazırlamak için gerekli normal süreden fazla kapalı oy

verme yerinde kalan seçmenler, kurul başkanı tarafından uyarılır. Bu uyarıya rağmen kapalı oy verme yerinden çıkmayan seçmen oradan çıkarılır (298 S.K. 92).

### **Özürülülerin Oy Kullanması**

**Madde 25-** Görme özürülüler, felçliler, elleri eksik olanlar veya bu gibi bedeni aksaklıkları açıkça belli olanlar o seçim çevresi seçmeni olan ve o sırada sandık alanında bulunan akrabalarından birinin, akrabası yoksa diğer herhangi bir seçmenin yardımı ile oylarını kullanabilirler. Bir seçmen birden fazla özürülüye yardım edemez (298 S.K. 93).

Gebeler, hastalar ve özürülüler sıra bekletilmeden oylarını verirler. Güvenlik görevlileri ve yaşlılar ile birinci fıkrada sayılan özürülülere yardım edenlerin de öncelikle oy kullanmalarına izin verilebilir (298 S.K. 90, 93/2).

Tutuklular yeterli güvenlik tedbirleri alındıktan sonra, ceza infaz kurumları ve tutukevi idaresinin belirleyeceği bir düzen içinde oy kullanacakları sandık bölgesine getirilir. Tutukluların serbest ve gizlilik içinde oylarını kullanmaları sandık kurulu tarafında sağlanır.

### **Okuma - Yazma Bilmeyen Seçmenlerin Oy Kullanmaları**

**Madde 26-** Okuma - yazma bilmeyen seçmenlere, oylarını kullanmaları konusunda başkaları tarafından sandık alanında yardım edilmez. Okuma - yazma bilmeyen seçmen, sorduğu ve istediği takdirde kurul başkanı, birleşik oy pusulası üzerinde bulunan siyasi parti işaretlerinden hangisinin hangi partiye ait olduğunu veya bağımsız adaylara nasıl oy verileceğini açıklar.

### **Milletvekilleri - Milletvekili Adayları, Sandık Kurulu Başkan ve Üyeleri, Güvenlik Görevlileri ile Bina Sorumlularının Oy Vermeleri**

**Madde 27-** Milletvekilleri ile milletvekili adayları, seçim çevreleri dışında herhangi bir sandıkta da kütüğe kayıtlı oldukları yerin ilçe seçim kurulu başkanından alacakları Örnek: 143 sayılı oy kullanma belgesini (seçmen kartını) göstermek suretiyle oylarını kullanabilirler. Bunların adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak adları hizasına imzaları alınır. Bu işlemler tutanağa geçirilir ve seçmen kartları alınarak tutanak defterine eklenir. Bu kişilerin listesine kayıtlı oldukları sandıkta oy kullanmaları halinde de seçmen kartları alınarak iptal edilir.

Milletvekili seçiminde her il bir seçim çevresidir. Ankara, İstanbul ve İzmir İlleri birden fazla seçim çevresine ayrılmıştır.

Sandık kurulu başkanı, üyeleri ve bina sorumluları (seçimin yapıldığı ilçe dahilinde herhangi bir seçmen sandık listesinde kayıtlı iseler) ilçe seçim kurulu başkanı tarafından kendilerine oy kullanma hakkı bulunduğu ilişkin olarak verilen Örnek: 142 sayılı belgeyi sandık kuruluna teslim ederek görevli oldukları sandıkta oy verirler. Bunların adları ve hüviyetleri o sandık seçmen listesinin sonuna yazılarak karşısına imzaları alınır ve bu işlemler tutanağa geçirilir. (**ÖRNEĞİN:** İstanbul (1) nolu seçim çevresinde kayıtlı sandık kurulu başkan ve üyeleri (2) veya (3) nolu seçim çevresinde görevli olsalar bile oy kullanamazlar.) (298 S.K. 94)

Güvenlik görevlileri ise seçmen bilgi kartları bulunmak şartıyla, görevli oldukları sandıkta oy kullanabilirler. Aynı şekilde seçmen sandık listesinin sonuna ad ve soyadları ile kimlik bilgileri ilave edilir, imzaları alınır, oy kullanmalarını takiben seçmen bilgi kartları alınır ve parmakları özel boya ile mutlaka boyanır. (Seçmen bilgi kartı olmayan güvenlik görevlileri oy kullanamazlar.)

***Sandık kurulu üyeleri, bina sorumluları ve güvenlik görevlileri oy kullanmış ise, sandık seçmen listesindeki oy verenler toplamına dahil edilir.***

### **Sayım ve Döküm Başlamadan Önce Yapılacak İşler**

**Madde 28-** Oy verme bitince, kurul başkanı bunu yüksek sesle ilan eder ve oy vermenin bittiği saat tutanak defterine geçirilir. Oy sandıkları Yüksek Seçim Kurulu tarafından başka bir süre konulmamış ise saat 17.00'den önce açılmaz.

Sandık seçmen listesindeki bütün seçmenlerin Yüksek Seçim Kurulu tarafından başka bir süre konulmamış ise saat 17.00'den önce oylarını kullanmış olmaları halinde dahi, sandık zamanından önce açılmayacaktır.

### **Sayım ve Dökümün Açık Olması ve Sayım Düzeni**

**Madde 29-** Sayım ve döküm açık olarak yapılır. Oy verme yerinde bulunanlar sayım ve dökümü izleyebilirler.

Kurul; çalışmalarının selamet ve düzeni bakımından, sayım ve döküm masası etrafında boş kalması gereken kısmı, bir karar ile belirtir ve bu kısım etrafında orada bulunanların bu işlemleri izlemelerine engel olmayacak (ip germek gibi) tedbirleri alabilir (298 S.K. 95).

### **Masa Üzerindeki Eşyaların Kaldırılması, Oy Verenler Sayısının Denetlenmesi ve Tutanağa Geçirilerek İlanı**

**Madde 30-** Masa üzerinde, sandıktan başka ne varsa kaldırılır ve bundan sonra sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin adları ile karşılardaki imza veya parmak izleri sayılarak oy vermiş olanların toplamı tespit edilir; 86 örnek sayılı basılı tutanaklara geçirilir ve sonucu yüksek sesle ilan edilir (298 S.K. 96).

Ancak:

**1-** Sandık seçmen listesinde kayıtlı bulunan sandık kurulu başkanı, üyesi, bina sorumlusu veya güvenlik görevlileri olarak başka bir sandıkta görevli oldukları ilçe seçim kurulu başkanı tarafından bildirilenler sandık seçmen sayısına dahil edilmeyeceklerdir.

**2- a)** Sandık seçmen listesinde kayıtlı bulunmayan ancak, sandık kurulu başkanı, üyesi, bina sorumlusu veya güvenlik görevlisi sıfatıyla oyunu kullanıp listenin sonuna yazılmış olanlar ile,

**b)** Milletvekili adaylığı kesinleşip seçim çevresi içinde oy kullanmalarına ilçe seçim kurulu başkanı tarafından izin verilerek listenin sonuna yazılanlar, oyunu kullanan seçmen sayısına dahil edileceklerdir (298S.K. 94, 96).

### **Kullanılmayan Birleşik Oy Pusulaları ve Zarflar**

**Madde 31-** Seçimde, kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve kullanılmayan zarflar sayılır; oylarını veren seçmen sayısına eklenerek kurula teslim edilmiş bulunan birleşik oy pusulası toplamına ve belli sayıdaki zarf miktarına olan uygunluğu denetlenir. Kullanılmayan birleşik oy pusulaları ve zarflar ayrı ayrı paket haline getirilerek **(herhangi bir şekilde ıslatılmış mühür ile)** mühürlenir, üzerlerine sayıları yazılır. Bağımsız milletvekili adaylarına ait kullanılmayan oy pusulaları da ayrıca paketlenir. Kullanılmayan zarf sayısı 86 örnek sayılı tutanağa yazılır.

Sandık kurulu başkanı (EVET) veya (TERCİH) mühürlerini bir zarfa koyarak bu zarfın ağzını kapatır ve mühürler; kullanılmamış ve paketlenmiş olan birleşik oy pusulaları ile bağımsız milletvekili adaylarına ait oy pusulaları zarflarla birlikte, EVET mühürleri konulmuş olan bu zarfı ilçe seçim veya görevli geçici ilçe seçim kuruluna teslim edilecek torbaya koyar (EVET veya TERCİH mühürünü taşıyan kapalı zarfın konduğu) ve torbanın bu kısmını sicimle bağlar.

Bu işlemler bitirildikten sonra sandıktan çıkacak birleşik oy pusulalarının konmasına yarayan torbanın boş olduğu tespit ve ilan olunur. Bütün bu işlemler tutanağa geçirilir (298 S.K. 97).

### **Sandığın Açılması, Zarfların Sayılması, Geçerli ve Geçersiz Oy Zarflarının Ayrılması**

**Madde 32-** Yukarıdaki maddede yazılı işlemler tamamlandıktan sonra oy sandığı, oy verilen yerde bulunanların gözleri önünde açılır ve çıkan zarfların toplamı basılı tutanağa (Örnek: 86) geçirilir. Sandıktan çıkan zarf sayısı oy veren seçmen sayısı ile karşılaştırılır.

**a)** Zarf sayısı oy veren seçmen sayısından fazla çıkacak olursa, bütün zarflar, açılmaksızın tek tek elden geçirilerek seçim için belirlenen renkte olmayan, çift mühür taşımayan ve seçmenin kimliğini belli edecek şekilde işaretlenmiş bulunan zarflar ayrılır. Ayrılan bu zarfların, toplam zarf sayısından düşülmesi fazlalığın giderilmesine yetmiyorsa kurul başkanı eşitliği sağlayacak sayıda zarfı gelişi güzel çeker ve sadece bu zarflar açılmadan derhal yakılarak imha edilir. Gelişi güzel çekilerek yakılan zarf sayısı tutanağa yazılır. Bundan sonra geriye kalan geçerli zarflar sayılarak sandığa konulur (Eşitliği sağlamak üzere

ayrılan ve çift mühürlü olmayan, seçmenin kimliğini belli edecek Şekilde işaretlenmiş bulunan zarflar yakılmaz).

Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısına böylece eşit hale getirildikten sonra dahi geçersiz zarf kalmıŐ ise (b) fıkrasındaki işlem uygulanır.

**b)** Oy kullanan seçmen sayısı ile sandıktan çıkan zarf sayısı eşit ise (bu halde (a) fıkrasındaki işleme lüzum kalmayacaktır) zarfların içinde genelgeye göre geçersiz sayılan zarf bulunup bulunmadığı denetlenir. Geçersiz zarf bulunursa bunlar sayılarak ayrılır ve paketlenir; paketin üzeri (**herhangi bir Şekilde ıslatılmış mühür ile**) mühürlenir ve zarf sayısı yazılır. Geçersiz sayılarak saklanan bu zarfların sayısı tutanağa yazılır. Geçerli zarflar sayılarak sandığa konulur. Ara verilmeksizin döküme başlanır. Bütün bu işlemler tutanak defterine geçirilir (298 S.K. 98).

### **Sayım ve Döküm Cetvelinin Boş Bulunduğunun Orada Bulunanlara Gösterilmesi**

**Madde 33-** Sandık kurulu başkanı, sayım ve döküm iÇine başlamadan önce, sayım ve döküm cetvellerinin boş ve yazısız olduğunu orada bulunanlara gösterir (298 S.K. 100).

### **Başkanın Sayım ve Döküm Sırasında Kurul yeleri Arasında İŞ Bölümü Yapması**

#### **Madde 34-**

**a)** Başkan, varsa değişik siyasi partilere bağlı iki üyeyi (yazıcı ye) sayım ve döküm cetvellerini iŐlemek,

**b)** Siyasi partilere bağlı bir üyeyi oy zarflarını sandıktan çıkarıp kendisine vermek,

**c)** Bir üyeyi de dökümü yapılmış oy pusulalarını, aşağıdaki maddede açıklandığı gibi torbaya atmak işleriyle görevlendirir (298 S.K. 78, 100).

Kurulda bu sayıda siyasi partiye mensup ye bulunmaması halinde bunların yerine diğer üyeler görevlendirilir.

### **Zarfların Açılması ve Oyların Sayım ve Dökümü**

**Madde 35-** Başkan tarafından görevlendirilen ye oy zarfını sandıktan teker teker alarak başkana verir. Başkan oy zarfını açar, herkesin görebileceği ve iŐitebileceęi Şekilde okur ve bu iş için görevlendirilen üyeye verir, birleşik oy pusulası üzerinde hangi partiye ait yere "EVET" mühürü basılmış ise o partinin adı ile hangi bağımsız adaya oy verilmiş ise o bağımsız adayın ad ve soyadı okunur, birleşik oy pusulasını veya bağımsız adaya ait oy pusulasını alan ye bunu torbaya atar. Oy pusulasının hesaba katılıp katılmamasında veya geçerli sayılıp sayılmamasında tereddüt edilirse bu oy pusulaları cetvele dökümü yapılmadan ayrılır, bir kenara konur. Bütün zarfların açılıp okunması bittikten sonra itiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulaları sayısı sayım ve döküm cetveline göre tutanağa (rnek: 86) yazılır. Geçerliliği konusunda tereddüt edildiği için ayrılmış oy pusulalarının, geçerli olup olmadıkları, hesaba katılıp katılmayacakları sandık kurulunca karara bağlanır. Durum tutanağa geçirilir (rnek: 86) ve geçerli sayılanlarla hesaba katılmasına karar verilenler de sayım ve döküm cetveline işlenir. Geçerli sayılmayan veya hesaba katılmayan oy pusulaları ayrıca paket yapılarak paketin üzeri (**herhangi bir Şekilde ıslatılmış mühür ile**) mühürlenir ve saklanır. Sayısı tutanağa yazılır, (rnek:86) bunlar kesinlikle yakılmaz, yırtılmaz ve yok edilemez.

### **Geçerli Sayılmayacak Zarflar ve Oy Pusulaları**

#### **Madde 36-**

**A)** AŞağıda yazılı oy zarfları geçerli değildir.

**aa)** Sandık kurulunca verilen (SARI) renkte olmayan, çift mühür taşımayan,

**ab)** Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak Şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan (geçersiz sayılıp ayrılan bu oy zarfları kesinlikle yakılmaz).

**B)** AŞağıda yazılı birleşik oy pusulaları geçerli değildir (Bu oy pusulaları paketlenip, üzeri mühürlenir ve sayısı yazılır).

**ba)** Sandık kurulunca verilemeyen, kağıdında (Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu) filigranı bulunmayan, özel surette imal edilmiş kağıttan başka kağıda basılı veya yazılı birleşik oy pusulaları,

**bb)** Hangi seçmen tarafından atıldığı belli olacak şekilde imza, mühür veya işaret taşıyan birleşik oy pusulaları,

**bc)** Arkasında sandık kurulu mühürü bulunmayan birleşik oy pusulaları,

**bç)** Hiçbir yerine (EVET) veya (TERCİH) mühürü basılmamış birleşik oy pusulaları,

**bd)** Siyasi partilere ayrılan alanlardan birden fazlasına (EVET) veya (TERCİH) mühürü basılmış oy pusulaları, (başka bir siyasi partinin alanına taşmamak kaydıyla bir siyasi partinin alanına basılan birden çok (EVET) veya (TERCİH) mühürü birleşik oy pusulasını geçersiz kılmaz),

**be)** Birden fazla siyasi partiye ayrılan alana taşmış (EVET) veya (TERCİH) mühürlü birleşik oy pusulaları (bir siyasi parti alanına basılan (EVET) veya (TERCİH) mühürünün sadece iki parti alanını ayıran çift çizgili bölgeye taşmış olması oy pusulasını geçersiz kılmaz).

**bf)** Zarfın içinde el ilanı, herhangi bir kağıt veya madde bulunan birleşik oy pusulaları,

**bg)** Bir zarftan, hem birleşik oy pusulası hem de bağımsız adaylara ait birden fazla oy pusulaları çıktığı takdirde, bu oy pusulalarından hiçbiri geçerli olmaz.

**bğ)** Bağımsız adaylara ait oy pusulalarına “EVET” mühürü basılması gerekmez. Ancak bu pusulalara bir veya birden fazla “Evet” mühürü basılmış ise oy pusulası geçersiz sayılmaz.

Oy pusulasının katlanarak zarfa konulması sebebiyle (EVET) veya (TERCİH) mühürü ile oy pusulasının arkasına basılan sandık kurulu mühür izinin oy pusulasının diğer kısımlarına geçmesi oy pusulasını geçersiz kılmaz.

Birleşik oy pusulalarında baskıda silinme ve yanlışlık yapılmış olsa bile, hangi siyasi parti lehine kullanılmış olduğu (EVET) veya (TERCİH) mühürünün basıldığı yerden anlaşılan oy pusulaları hesaba katılır.

### **Seçim Sonuçlarının Sayım ve Döküm Cetvellerine Geçirilmesi**

**Madde 37-** Sandık kurulu başkanı, geçerli bulunduğu veya hesaba katılacağına tereddüt edilmeyen her birleşik oy pusulasını okudukça, cetvel yazıcısı iki üye tarafından, Örnek: 85 sayılı cetvelin özel sütunlarına aşağıdaki şekilde işlenir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların aldıkları geçerli her oy pusulası, adlarının altındaki sütuna sıra ile işaretlenir.

Anılan cetvellerde ilk önce seçime katılmış olan her siyasi partiye bir sütun ayrılmak ve birleşik oy pusulası sırası gözönünde tutulmak koşuluyla, siyasi partilerin adları soldan sağa doğru sütunların yukarısındaki hanelere ve bundan sonra da bağımsız adayların ad ve soyadları, (varsa; alfabe sırasına göre soyadı) sütunların yukarısındaki hanelere yazılır. Bu iş bitince ilk oy pusulası hangi bağımsız adaya ve siyasi partiye ait ise, o siyasi partiye veya bağımsız adaya ayrılmış bulunan sütundaki (1) rakamı çizilir ve bundan sonraki pusula, aynı siyasi parti veya bağımsız adaya ait ise, onun sütunundaki (2) rakamı çizilir. Şayet diğer bir siyasi parti veya bağımsız adaya ait ise, o siyasi parti veya bağımsız adaya ayrılmış sütundaki (1) rakamı çizilir ve işlemler böylece tekrarlanarak pusulaların sonuçları cetvellere işlenir. Pusulaların okunmasından sonra her sütunda çizilmiş bulunan son rakam, o sütuna sahip olan siyasi parti veya bağımsız adayın almış olduğu oy sayısını göstereceğinden, bu sayı sütunun altındaki haneye rakamla ve yazı ile yazılır. Sonuçlar orada bulunanlara yüksek sesle ilan edilir ve tutanak tarih ve imza atılarak kapatılır (298 S.K. 100).

### **Gözlemcilerin Oy Pusulalarını Denetlemeleri**

**Madde 38-** Sandıktan çıkan, sayım ve döküm cetvellerine işlenen oy pusulalarını, kurulun diğer üyeleri ve parti gözlemcileri isterlerse görebilirler. Bu sebeple aday ve parti gözlemcilerine sayım masası başında yer verilir. Ancak, parti gözlemcileri üçten fazla iseler, orada bulunan parti gözlemcileri arasından, başkan tarafından kurul önünde ad çekmek yoluyla sandık başında kalacak üç parti gözlemcisi tespit edilir. Diğer gözlemcilerle bağımsız aday gözlemcileri için sayım işlerini yakından izleyebilecekleri bir yer ayrılır (298 S.K. 100).



### **Sayım ve Döküm Cetvelleri Sonuçlarının İlanı ve Tutanağa Geçirilmesi**

**Madde 39-** Oyların sayımı, sayım ve döküm cetvellerine işlenmesi ve sandık kurulu başkanının sonuçları ilan etmesinden sonra;

a) Sandığın bulunduğu ilin, ilçenin ve seçim bölgesinin adı (her muhtarlık bir seçim bölgesidir) ile sandığın numarası, oy vermenin yapıldığı tarih ve gün,

b) Oy sandığının, sandık kurulu üyeleri ve seçim yerinde bulunanlar önünde açılış saat ve dakikası, şayet sandık saat 17.00'den sonra açılmış ise bunun sebebi,

c) Teslim alınan toplam zarf sayısı, kullanılmayarak artan zarf sayısı, teslim alınan toplam oy pusulası sayısı, kullanılmayarak artan oy pusulası sayısı,

ç) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,

d) Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

e) Sandıktan çıkan zarf sayısı (imza sayısından az ise olduğu gibi yazılacak),

f) Zarf sayısı oy kullanan seçmen sayısından fazla ise, eşitliği sağlamak amacıyla; 298 sayılı Kanununun 98 inci maddesine göre;

fa) Yakılarak yok edilen zarfların sayısı,

fb) Saklanan zarf sayısı (Bu genelgenin 32 nci maddesi),

g) İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

ğ) İtiraz edilen fakat geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

h) Geçerli oy pusulalarının toplamı,

ı) Her siyasi partinin ve bağımsız adayın almış olduğu geçerli oy sayılarının toplamı (rakam ve yazı ile),

**(GEÇERLİ OY PUSULALARININ TOPLAMI, SİYASİ PARTİLERİN VE VARSA BAĞIMSIZ ADAYIN ALMIŞ OLDUĞU GEÇERLİ OY SAYILARININ TOPLAMINA EŞİT OLMALIDIR)**

i) Oy vermede kanuna aykırılık bulunduğu yolundaki ihbar ve şikayetlerin ve bunlara ait kararların nelerden ibaret buldukları tutanağa geçirilir. Tutanağın altı başkan ve üyeler tarafından imzalanır (298 S.K. 105).

**Sayım ve döküm işlemleri tamamlandıktan sonra; oy kullanan seçmen sayısı (=) tüm partilerin aldığı oylar (+) varsa bağımsızların aldığı oylar (+) geçersiz oyların toplamına eşit olması gerekir.**

### **Milletvekili Seçim Sonuçlarını Gösterir Tutanak Özetlerinin Sandık Alanına Asılması**

**Madde 40-** Bu genelgeye göre düzenlenen (Örnek: 86) tutanaktaki bilgilerden;

a) Geçerli oy pusulalarının toplamı,

b) Siyasi partilerin adları ile varsa bağımsız adayların soyadları ve adları,

c) Siyasi partilerin herbirinin aldıkları oy sayısı,

ç) Bağımsız adayların aldıkları oy sayıları,

(Örnek: 87) tutanağa geçirilir ve altı sandık kurulu başkanı ve üyeleri tarafından imzalandıktan sonra bu tutanak sandık kurulu başkanı tarafından sandık çevresinde herkesin görebileceği bir yere asılır.

Bu tutanak bir hafta süre ile asılı kalır. Bu tutanağın onaylı birer örneğinin derhal ve mutlaka siyasi partilerin ve isterlerse bağımsız adayların gözlemcilerine veya kendilerine verilmesi gerekir (298 S.K. 106).

### **Sayma İlişkin Kağıt ve Belgelerin Paketlenerek Torbaya Konulması**

**Madde 41-** Sandık kurulları, kağıt ve belgeleri ayrı ayrı olmak üzere, ilçe seçim kuruluna teslim etmek için aşağıda yazılı şekilde hazırlar;

a) Hesaba katılan ve geçerli oy pusulalarını,

b) Sandık kurulunca düzenlenen tutanakları,

c) Alt tarafı imzalı sayım ve döküm cetvellerini,

ç) Geçersiz oy pusulalarını (kendi zarfları içinde olmak üzere),

d) İtiraza uğrayan oy pusulalarını (kendi zarfları içinde olmak üzere),

e) Hesaba katılmayan zarfları (açılmadan önce geçerli olmadığı anlaşılan zarflar (saklanan zarflar) ile içine oy pusulası konulmamış olan zarflar),

f) Kullanılmamış olan oy zarfları ve birleşik oy pusulalarını,

g) Tutanak defterini,

Ayrı ayrı paketler halinde sararak, sayılarını üzerlerine yazar ve üzerlerini sandık kurulunun mühürü ile mühürleyip imzalandıktan sonra hepsini birden torbaya koyup ağzını yine kurul (**herhangi bir şekilde ıslatılmış**) mühürüyle mühürler ve imzalar. **Sandık kurulu başkanı sandık alanında seçimle ilgili hiçbir seçim evrakının unutulmamasına özen gösterir.**

### **Sayım İlişkin Torbanın (Kağıt ve Belgelerin) İlçe Seçim Kurulu Başkanına veya Görevli Geçici İlçe Seçim Kurulu Başkanına Teslimi**

**Madde 42-** Sandık kurulu tarafından hazırlanan mühürlü torba ve sandık kurulu mühürü, sandık kurulu başkanı ile ad çekme yoluyla belli edilecek en az iki üye tarafından hiçbir gecikmeye meydan verilmeksizin ve hiçbir yere uğranmaksızın en kısa zamanda, ilçe seçim kurulu başkanına veya görevli geçici ilçe seçim kurulu başkanına teslim edilir. Bu maddeye aykırı hareket edenler hakkında cezai kovuşturma yapılır.

Kurulun diğer üyeleri ile gözlemciler de isterlerse ve taşıtta yer varsa veya taşıt kendileri tarafından sağlanırsa başkanla birlikte gidebilirler.

İlçe seçim kurulu, torbayı ve sandık kurulu mühürünü alarak, torbayı getiren üyeler önünde açıp içindekiler hakkında 88 örnek sayılı tutanak düzenlenir.

Bu tutanağın alt tarafı torbayı ve mühürü teslim edenlerle ilçe seçim kurulu başkanı ve üyelerden biri tarafından imzalanır. Bu tutanağın bir örneği sandık kurulu başkanına verilir.

Kullanılan birleşik oy pusulası, zarf, tutanak ve cetvellere ilişkin bilgiler; ayrı ayrı sayılar halinde örnek 88 sayılı tutanakta gösterilir (298 S.K. 71, 107).

### **Sandık Kurullarınca Kullanılacak ve Düzenlenecek Basılı Kağıtlar**

**Madde 43-** Sandık kurullarının kullanacağı ve düzenleyeceği basılı kağıtlara genelgenin çeşitli maddelerinde değinilmiş veya bazıları örnek sayıları ile birlikte açıkça belirtilmiştir. Ancak, kurulların çalışmalarını kolaylaştırmak ve kendi kendilerini denetlemelerini sağlamak üzere bunların tamamı, hangilerinin hangi seçim veya iş için kullanılacağı ve düzenleneceği aşağıda gösterilmiştir.

**A) Bütün seçimlerle ilgili genel nitelikte basılı kağıtlar;**

- **Örnek:** 19 Nolu 298 sayılı Kanunun oy verme serbestliğine ve gizliliğine dair hükümlerini içeren bu levha sandık kurullarınca kapalı oy verme yerine asılacaktır.

- **Örnek:** 2 Nolu Sandık seçmen listeleri iki nüsha olacak, biri sandık alanının seçmenlerin kolayca görüp inceleyebilecekleri bir yerine asılacak diğer seçmenin isminin bulunması ve oyunu kullanan seçmenlerin imzalaması için kullanılacaktır.

**B) Milletvekili seçimi için düzenlenecek basılı kağıtlar;**

- Örnek 85 Nolu Sayım-döküm cetveli, iki nüsha düzenlenecek,

- Örnek 86 Nolu Tutanak, sayım-döküm işlemleri sırasında elde edilen bilgilerden ve sayım-döküm cetveli sonucundan yararlanılarak, bir nüsha düzenlenecek,

- Örnek 87 Nolu Tutanak, Örnek 86 Nolu tutanaktan sonra ve buradaki bilgilere dayanılarak düzenlenecek, sandık çevresi içinde herkesin görebileceği bir yere asılacak, burada bir hafta asılı kalacak, onaylı birer örneği siyasi partilere ve isterlerse bağımsız adaylara ve gözlemcilere verilecek.

### **Şikayet ve İtiraz**

**Madde 44-** Sandık kurulu başkanlarının veya bu kurulların yaptıkları işlemlere veya aldıkları tedbirlere ve bunlara benzer sair işlemlerine veya herhangi bir kimsenin Kanunun koyduğu yasaklara aykırı davranışlarına karşı, bu işlem veya tedbirlerin veya sair işlemlerinin düzeltilmesi veya yasaklara aykırı davranışların önlenmesi için sandık kurullarına başvurulabilir. Bu şekildeki başvuruya (şikayet) denilir. Sandık kurullarınca verilmiş herhangi bir kararın Kanuna aykırı olması yüzünden kaldırılması veya Kanuna uygun bir şekle

sokulması için ilçe seçim kurullarına başvurulabilir. Bu başvuruya da (itiraz) denilir (298 S.K. 110, 116, 119).

#### **Şikayete Yetkili Kimseler**

**Madde 45-** Şikayete yetkili kimseler, yalnız şunlardır;

- a) Seçme yeterliğine sahip yurttaşlar;
- b) Siyasi partiler veya bunların tüzüklerine göre kuruluş kademelerinin (örneğin il ve ilçe kuruluşlarının) başkanları veya vekilleri,
- c) Gözlemciler,
- ç) Adaylar ile Milletvekilleri (298 S.K. 110, 116).

#### **Şikayetlerin Nasıl Yapılacağı ve Sözlü Şikayetin Tutanağa Geçirilmesi**

**Madde 46-** Şikayet dilekçe veya sözle yapılabilir. Sözlü şikayetler gerekçesiyle birlikte özel bir tutanağa yazılır. Bu tutanak adı, soyadı ve adresi de yazılarak şikayetçiye imza ettirilir. Şikayetçi imza atamaz ise sol elinin baş parmağı bastırılır. (298 S.K. - 110, 116)

#### **Şikayet Üzerine Yapılacak İnceleme**

**Madde 47-** Şikayet dilekçesini alan veya şikayeti yukarıdaki madde gereğince tutanağa geçiren sandık kurulu, ilk önce şikayetçinin bu genelgenin 45 inci maddesine göre şikayete yetkili kimselerden olup olmadığını inceler ve şikayetçi, şikayete yetkili kimselerden değilse, başka bir yön üzerinde durmaksızın şikayeti hemen reddeder. Kurul, şikayetçinin şikayete yetkili kimselerden olduğunu anlarsa, o zaman şikayetin haklı veya yerinde olup olmadığını inceler.

#### **Şikayetin Karara Bağlanması**

**Madde 48-** Şikayetin haklı veya yerinde görülmesi halinde, kurul, karar yazmağa ihtiyaç olmaksızın, şikayet konusu tedbir veya işlemi düzeltir yahut bu tedbir veya işlemi kaldırır.

Şikayetçinin şikayete yetkili olmaması veya şikayetin süresinden sonra yapılmış olması veya haksız yahut yersiz görülmesi halinde kurulca şikayetin reddine karar verilir. Bu halde kurulun kararını tutanak defterine yazması ve bu kararın başkan ve üyeler tarafından imzalanması lazımdır.

Kurul kararları salt çoğunlukla yani kurul başkan ve üyelerinin yarısından fazlasının oylarının o karar üzerinde toplanmasıyla verilir. Oylarda eşitlik halinde başkanın katıldığı tarafın oyu üstün tutulur.

Şikayetin reddine ilişkin kararın bir örneği şikayetçiye verilir (298 S.K. 117).

#### **Şikayetin Süresi ve Süresinden Sonra Yapılacak Şikayetin Reddi**

**Madde 49-** Şikayet en geç, seçim sonuçlarını tespit eden tutanağın sandık kurulunca düzenlenmesine yani yazılıp onu imzalaması anına kadar sandık kuruluna ulaşmalıdır.

Tutanak imzalandıktan sonra ve fakat sandık kurulu dağılmadan önce yapılan sözlü şikayetlerin veya verilen şikayet dilekçelerinin sürenin geçmiş olması sebebiyle reddine karar verilir (298 S.K. 127).

#### **Sandık Kurullarının Kararlarına İtiraz**

**Madde 50-** Bir şikayetin reddine ilişkin sandık kurulu kararları ile seçim sonuçlarını gösteren tutanakların sandık kurullarınca düzenlenmesi işlerine veya sandık kurullarının diğer kararlarına karşı itiraz olunabilir.

İtirazda bulunabilecek kimseler, yalnız bu genelgenin 45 inci maddesi gereğince şikayete yetkili olan kimselerdir.

#### **Sandık Kurullarının İtirazı İlçe Seçim Kuruluna Ulaştırması ve İtirazcuya Alındı Kağıdı Verilmesi**

**Madde 51-** Yukarıdaki maddede anılan itirazlar, sandık kurullarınca seçim sonuçlarını gösteren tutanağın düzenlenmesine kadar, sandık kurulu, aracılığı ile sözle veya dilekçe verilerek ileri sürülebilir.

Sözlü itiraz, sandık kurulunca gerekçesi ile birlikte özel bir tutanağa geçirilir. Bu tutanak; adı, soyadı ve adresi de yazılarak itirazcıya imza ettirilir; itirazcı imza atamaz ise parmak bastırılır.

Gerek sözlü, gerek yazılı itirazların ileri sürülmüş olduğunu ve yapıldığı tarihi gösteren bir alındı kağıdı itirazcıya verilir.

Sözlü itiraza ait tutanak veya itiraz dilekçesi ile itirazcı tarafından bunlara eklenen deliller ve itiraza uğrayan sandık kurulu kararı, ya itirazcı veya güvenilir bir kimse eliyle sandık kurulunca derhal ilçe seçim kuruluna yollanır (298 S. K. 71/4, 112/1, 128).

### **İtiraz Üzerine Verilecek Karara Sandık Kurulunun Uymak Zorunda Olması**

**Madde 52-** İtiraz üzerine ilçe seçim kurulu başkanınca veya ilçe seçim kurulunca verilen karar ile sandık kurulunun bir işlemi veya tedbiri düzeltilirse veya sandık kurulunun kararı hükümsüz bırakılırsa, bu karar hemen sandık kuruluna bildirilir. Sandık kurulu bu karara uymak, yani bu kararı olduğu gibi yerine getirmek zorundadır (298 S.K. 127).

### **Şikayetin Veya İtirazın Sandık İşlerini Durdurmayacağı**

**Madde 53-** Sandık kurullarının kararlarına veya tutanakları düzenleme işlerine itiraz edilmiş veyahut kurulların veya başkanlarının işlemlerine yahut tedbirlerine karşı şikayet edilmiş olması, oy vermeye ve her türlü seçim işlerinin devamına engel olmaz. Yani herhangi bir itiraz veya şikayet yokmuş gibi seçim işlerine sandık kurullarınca devam olunur (298 S.K. 118).

### **Kararların Bildirilmesi ve Tebliği**

**Madde 54-** İtiraz üzerine kesin olmayarak verilen kararlar itiraz eden hazır ise sözle bildirilir, sözlü bildirmede, kararın bildirildiği gün ve saat tutanağa geçirilerek kendisine imza ettirilir. İsterse kararın bir örneği de verilir. İtiraz eden hazır değilse, seçim kurullarının bulunduğu kasaba veya şehirde muayyen bir yer gösterilmiş olması halinde, karar; bu yere asılmak suretiyle tebliğ olunur.

Kurulların kesin kararı tebliğ olunmaz. Ancak, itiraz eden başkana başvurduğu takdirde, kendisine gösterilir, isterse bir suret de verilir.

### **Genelgenin Dayanağı ve Yürürlüğe Girmesi**

**Madde 55-** Bu genelge, 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu hükümleri dikkate alınarak 298 sayılı Kanununun 14 üncü maddesinin 10 uncu bendi uyarınca Yüksek Seçim Kurulunun 09/05/2007 gün ve 247 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

**[R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517 Mükerrer]**

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

**Karar No : 248**

**İtiraz No :**

**- KARAR -**

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 05/05/2007 tarihli yazıda; 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için, geçici ilçe, ilçe ve il seçim kurullarının görev ve yetkilerini belirleyen genelgenin hazırlanarak karara bağlanmasının istenilmesi üzerine oluşturulan komisyonun hazırladığı genelge taslağı incelenerek;

**GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 03/05/2007 gün ve 891 sayılı kararı ile Milletvekili Genel Seçiminin yenilenmesi ve seçimlerin 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılması kabul edilmiştir.

Yüksek Seçim Kurulunca verilen 27/09/2002 günlü, 690 sayılı karar ile “03 Kasım 2002 Günü Yapılacak XXII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde İl, İlçe ve Geçici İlçe Seçim

Kurullarının Görev ve Yetkilerini Gösterir Örnek: 139 sayılı Genelge” kabul edilmiş, uygulanmış ve faydalı olduğu görülmüştür.

Bu nedenle, anılan Genelge metni ve yeni durumlar göz önünde bulundurularak yeniden düzenlenen Örnek: 139 sayılı genelgenin yürürlüğe konulması uygun bulunmuştur.

#### **S O N U Ç:**

1- 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin sağlıklı ve düzenli yürütülüp sonuçlandırılması amacı ile geçici ilçe, ilçe seçim ve il seçim kurullarının görev ve yetkilerini ve sandık kurullarının oluşumunu içeren genelgenin 139 Örnek sayısı ile kabulüne ve genelgenin bu kararın eki sayılmasına,

2- 298 sayılı Kanununun 18. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, ilçe seçim kurullarınca Yüksek Seçim Kuruluna bildirilecek ihtiyaç durumuna göre geçici ilçe seçim kurullarının kurulacağı ilçeler ile sayısı ve görev süresinin Kurulumuzca ayrıca değerlendirileceğine,

3- Genelgenin yeterli miktarda bastırılarak tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına ihtiyaç miktarı kadar gönderilmek üzere Kurulumuz İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına gönderilmesine,

4- Karar örneği ve eki genelgenin seçime katılabilecek siyasi partilerin genel başkanlıkları İle Kurulumuz Seçmen Kütüğü Genel Müdürlüğüne gönderilmesine,

5- Karar örneği ve eki genelgenin Resmi Gazetede yayımlanmasına,  
09/05/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN	Başkanvekili Ahmet BAŞPINAR	Üye Hasan ERBİL	Üye Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY
Üye Necati SÖZ	Üye Cenker KARAOĞLU	Üye Hüseyin EKEN	Üye Mehmet KILIÇ
Üye Bahadır DOĞUSOY	Üye Ali EM	Üye Kırdar ÖZSOYLU	

## **22 TEMMUZ 2007 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK XXIII. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİNDE İL, İLÇE VE GEÇİCİ İLÇE SEÇİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİNİ GÖSTERİR GENELGE**

### **BÖLÜM: I GENEL HÜKÜMLER**

#### **Amaç ve Kapsam**

Bu genelge, 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini belirtmek ve yapacakları işlemleri açıklamak amacıyla güder.

Bu amaçla, sandık kurullarının oluşumunu, il, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarının görev ve yetkilerini, seçim işlemlerinin düzenli, güvenli ve süresinde yürütülüp sonuçlandırılmasını düzenleyen hükümleri kapsar.

### **BÖLÜM: II İL, İLÇE VE GEÇİCİ İLÇE SEÇİM KURULLARININ GÖREV VE YETKİLERİ**

#### **A) Geçici İlçe Seçim Kurullarının Görev ve Yetkileri**

1- Sandık kurulları başkanları ve en az birer üyenin (Devlet memuru olan) eğitimi için kurs düzenlemek dahil gerekli önlemleri almak (**Bu görev seçim kurulu başkanı - hakime aittir.**) (298 S.K. M: 18/4).

2- Sandık kurulu başkanlarının seçim işlerinin yürütülmesine ilişkin sorularını derhal cevaplandırmak ve sorunları çözümlenmek (298 S.K. M: 20/5).

3- Görev alanları içindeki; oy sandığı, diğer seçim araç ve gereçleri ile basılı evrakı güvenlik içinde görev alanı içindeki sandık kurullarına teslim etmek. Bağlı olduğu ilçe seçim kurulundan teslim alınan tüm evrakın güvenliğini sağlamak (298 S.K. M: 18/4).

4- Görev bölgesindeki işlerin düzenli ve güven içinde yürütülmesi ile sonuçların süratle alınması için gerekli önlemleri almak (298 S.K. M: 18/4).

5- Oy verme sürecinde (Saat: 17.00'ye kadar) yapılacak şikayet ve itirazlar ile geçici ilçe seçim kurulu ve sandık kurulu tutanağındaki maddi hataları derhal inceleyip sonuçlandırmak.

6- Sandık kurullarından gelen tutanaklara göre, görev alanına ilişkin geçici ilçe birleştirme tutanağını düzenlemek, bu tutanağı seçim işlerine ait diğer evrak ve varsa sandık ve geçici ilçe birleştirme tutanağına itiraz dilekçeleri ile birlikte bağlı olduğu ilçe seçim kuruluna derhal teslim etmek (298 S.K. M: 18/4).

7- Geçici ilçe seçim kurulu, sandık kurulu ve Evet/Tercih mühürlerini; bağlı olduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına teslim etmek.

8- Kanun hükümleri ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları doğrultusunda 1. ilçe seçim kurulu başkanlığınca alınacak karar ve önlemlere uymak (298 S.K. M: 20/7).

Bu kurullar, görev alanları içerisinde ilçe seçim kurullarının tüm yetkilerine sahiptirler.

### **B) İlçe Seçim Kurulunun Görev ve Yetkileri**

1- Sandık kurullarını oluşturmak (bu yetki ilçe seçim kurulu başkanı-hakime aittir) birden çok mahalle, semt veya mezradan oluşan muhtarlıklarda veya birbirine yakın köylerde seçim işlerinin düzenli yürütülebilmesi için gerekli görülüyorsa sandık kurullarının bir yerde toplanmasına karar verilmesi halinde bu durumu seçim gününden 15 gün önce sağlayarak duyurmak (298 S.K. M: 20/2).

2- Sandık kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak (298 S.K. M: 20/4).

3- Seçimin düzenli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve seçim iş ve işlemleri hakkında gerekli bilgileri vermek üzere sandık kurulları başkanları ve en az birer üyenin (Devlet memuru olan) eğitimi için **kurs düzenlemek** dahil gerekli önlemleri almak (**bu görev ilçe seçim kurulu başkanı-hakime aittir**) (298 S.K. M: 18/4).

4- Sandık kurulu başkanlarının seçim işlerinin yürütülmesine ilişkin sorularını cevaplandırmak (298 S.K. M: 20/5).

5- Sandık kurullarına oy sandığı ve diğer seçim araç ve gereçlerini ulaştırmak, gerekiyorsa, sandığın konulacağı yerler yetmediği takdirde gerekli önlemleri alarak kahvehane, lokanta gibi özel yerleri kiralamak (298 S.K. M: 20/3, 74).

6- Sandık kurullarından (varsa geçici ilçe seçim kurullarından) gelen tutanaklara göre, ilçe birleştirme tutanağını SEÇSİS'de bilgisayar ortamında düzenlemek, bu tutanağı seçim işlerine ait diğer evrak ile birlikte ilçe seçim kuruluna derhal teslim etmek (Birden çok ilçe seçim kurulu bulunan ilçelerde, diğer seçim kurullarının birleştirme tutanakları da birinci ilçe seçim kurulunca birleştirilerek sonuçlandırılır.) (298 S.K. M: 20/6).

7- Seçim sonuçlarına ilişkin bilgileri bir kez daha gözden geçirerek düzgün ve eksiksiz olarak Yüksek Seçim Kuruluna ve Türkiye İstatistik Kurumuna göndermek ve ilçe seçim kuruluna vermek,

8- Seçim işlemlerinin düzenli ve güven içinde yürütülmesi, sonuçların süratle alınması için gerekli bütün önlemleri almak, araç ve gereçleri sağlamak (298 S.K. M: 20/1).

(Kesin sonuçların bir an önce alınması ve ilan edilmesi için, sandık kurulu başkanlarınca, seçim sonuçlarını içeren bilgi ve belgelerin en kısa yoldan ve en kısa sürede, ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarına ulaştırılmalarını sağlamak amacıyla gerekli önlemlerin önceden alınması gerekir.)

9- Ceza infaz kurumları ve tutukevlerinde tutukluların oy kullanacağı sandığın konulacağı yeri cezaevi idaresinin görüşünü de alarak belirlemek, oy verme iş ve işlemlerini denetlemek,

10- Ceza infaz kurumları ve tutukevinde bulunan tutuklu seçmen listesinin, askı gününden bir gün evvel gönderilmesini sağlamak,

11- Özürlü seçmenlerin kolaylıkla oy kullanabilmeleri için sandık yerinin saptanmasında gerekli önlemleri almak,

12- Kanunlar ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak (298 S.K. M: 20/7).

İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarının Seçim Takvimi süresince bölgelerindeki yasal bina sorumluları ve sandık kurulları ile iletişimi, malzeme ve evrak alışverişini en kolay gerçekleştirebilecekleri bir kamu binasında görev yapmaları uygun olacaktır.

“SİYASİ PARTİLERE VE BAĞIMSIZ ADAYLARA AİT PROPAGANDA İÇİN AFİŞ VE DUVAR İLANLARI İLE HER BOYDA PARTİ FLAMALARI, PROPAGANDA BAYRAKLARI VE BENZERLERİ CADDE, SOKAK VE MAHALLELERE ASILMAZ.

PARTİ GENEL MERKEZLERİNDE, İL, İLÇE, BELDE MERKEZ BİNALARI İLE KAPALI YERLERDE VE PARTİ TAŞITLARINDA, ADAYLARIN, BAĞIMSIZ ADAYLARIN ÖZEL TAŞITLARINDA, KONVOYLARDA, MİTİNGLERDE, MİTİNG ALANLARINDA, KAPALI SALON TOPLANTILARINDA, MİTİNG VE TOPLANTI SÜRESİNCE ASILAN AFİŞ, BAYRAK, FLAMA VE BENZERLERİ BU HÜKMÜN DİŞİNDADIR.

BU SURETLE ASILAN, YAPIŞTIRILAN VEYA TEŞHİR EDİLEN BAYRAK, AFİŞ VE FLAMALARLA İLANLAR, İLÇE SEÇİM KURULU KARARI İLE KALDIRILIR. KALDIRMA İÇİN YAPILAN MASRAFLAR, BU BAYRAK VE FLAMALARLA İLANLARIN AİT OLDUĞU PARTİLER VEYA BAĞIMSIZ ADAYLARCA ÖDENİR” HÜKMÜNÜ UYGULAMAK.

### **C) İl Seçim Kurulunun Görev ve Yetkileri**

1- İl seçim çevresinde seçimlerin düzenli yürümesi için gerekli (il sınırları içerisinde ilçe seçim kurulları arasında koordinasyonu sağlamak, gerektiğinde seçim araç ve gereçlerini, basılı evrakı zamanında ilçe seçim kuruluna ulaştırmak, kurullarda oluşacak boşalmalar sebebiyle görevli hakimi belirlemek, personel görevlendirmek, güvenlik konularında Vali düzeyinde gerekli girişimlerde bulunmak gibi) önlemleri almak, seçim işlerini denetlemek (298 S.K. M: 16/1).

2- İlçe seçim kurullarına oy sandıklarını ve diğer seçim araç ve gereçlerini göndermek (298 S.K. M: 16/2).

3- İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarının oluşumuna, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları incelemek ve derhal karara bağlamak (298 S.K. M: 16/3).

4- İlçe seçim kurulu başkanlarınca sorulan hususları cevaplandırmak (298 S.K. M: 16/4).

5- Milletvekili (veya bağımsız milletvekili aday) geçici ve kesin aday listelerini almak ve ilan etmek, bunlar hakkında yapılacak itirazları incelemek, karar vermek, geçici ve kesin aday listelerini yerlerine göndermek ve ilan etmek (298 S.K. M: 16/5, 2972 S.K. M: 12/3, 4 ve 22/son).

6- İlçe birleştirme tutanaklarını birleştirerek il tutanağını düzenlemek ve seçim sonucunu belirlemek (2972 S.K. M: 22/2).

7- Kanunla ve Yüksek Seçim Kurulunun genelge ve kararları ile verilen diğer görevleri yapmak.

### **D) Sandık Kurulları**

Sandık kurulu, bir başkan ve altı asıl üye ve altı yedek üyeden kurulur. Kurul asıl üyeleriyle toplanır (298 S.K. 21).

#### **1- Sandık Kurulu Başkanının Belirlenmesi:**

İlçe seçim kurulu başkanı, ilçe seçim kurulunun siyasi partili üyeleri dışındaki asıl üyeleriyle görüşerek sandığın kurulacağı seçim bölgesi içindeki veya dışındaki seçmenler arasından iyi ün sahibi olmakla tanınmış, okur-yazar seçmenlerden kurula bağlı seçim bölgelerindeki sandıklardan her biri için birer kişi olmak üzere genellikle Devlet memurları arasından bir liste düzenler (298 S.K. M: 22/1).

Kurulun, partili asıl üyelerinden her biri de, yukarıda yazılı nitelikte bir listeyi, ilçe seçim kurulu başkanının belirleyeceği süre içinde, başkana verir. Bu süre içinde liste vermeyen parti temsilcisi hakkından vazgeçmiş sayılır (298 S.K. M: 22/2).

Yukarıdaki fıkralar gereğince düzenlenen listelerde her sandık kurulu için adı önerilenler arasında ad çekilerek sandık kurulu başkanı belirlenir (298 S.K. M: 22/3).

Köy muhtarı, muhtar olduğu köyde sandık kurulu başkanı olamaz (298 S.K. M: 22/4).

298 sayılı Kanununun 22 nci maddesinin 4 üncü bendinin "... şu kadar ki Siyasi Partiler Kanununa göre partilere üye olamayacak kimseler... sandık kurulu başkanı olamazlar..." deyişi, ilçe seçim kurulu başkanı tarafından 22 nci maddenin 1 inci fıkrasına göre düzenlenen listede yer alması mümkün memurları kapsamadığından memurların ve öğretmenlerin (görevli oldukları yerlerde) sandık kurulu başkanı olmalarına yasal engel yoktur.

## **2- Sandık Kurulu Üyelerinin Belirlenmesi:**

İlçe seçim kurulu başkanı, Yüksek Seçim Kurulunca bu seçimlere katılabilecekleri tespit ve ilan edilen siyasi partilerden, o seçim çevresinde seçime katılan ve ilçede teşkilatı bulunan ve son milletvekili genel seçimlerinde en çok oyu almış (5) beş siyasi partiye her sandık için birer asıl ve birer yedek üye adını beş gün içinde bildirilmesini ister.

Bu yoldan tespit edilen sandık kurulu üye sayısı beşten az olduğu takdirde, eksik kalan üyelikler, aynı şartları taşıyan diğer siyasi partilerden, aldıkları oyların büyüklük sırasına göre, aynı usulle tamamlanır.

Oylarda eşitlik halinde ad çekilir.

İlçe seçim kurulu başkanının tebliğinden itibaren beş gün içinde asıl ve yedek üye ismi bildirmeyen siyasi parti, sandık kuruluna asıl ve yedek üye bildirme hakkından vazgeçmiş sayılır.

Sandık kurulu şehirlerde Bir Devlet memuru asıl üyesi, Beş siyasi parti asıl üyesi olmak üzere 6 asıl üye, 6 siyasi partili yedek üyeden oluşur. Köylerde ise köy ihtiyar meclisi üyeleri arasından çekilecek kur'a ile belirlenir. Kur'a da adı ilk çıkan asıl öteki yedek üye olur.

Yeni kurulan ilçeler, son milletvekili genel seçimlerinde müstakilen ilçe olarak işlem görmeyip ilçe olmazdan önce bağlı buldukları ilçeler içinde işlem gördüklerinden, buralarda kurulmuş olan ilçe seçim kurulları, sandık kurullarına üye adı bildirecek siyasi partileri belirlerken "son milletvekili genel seçiminde o ilçede en çok oy almış olmak" koşulunu aramayacaklardır. Bu gibi durumlarda siyasi partinin o ilçede teşkilatı bulunması yeterli görülecektir ve bu partiler ad çekme ile belirlenecektir. Ayrıldıkları ilçede alınan geçerli oy olarak değerlendirileceklerdir (298 S.K. M: 23).

## **E) Sandık Kurullarının Oluşturulacağı Tarih ve Görev Süresi**

1- Sandık kurullarının oluşum çalışmalarına 30/05/2007 Çarşamba günü ilçe seçim kurullarınca başlanacak, oluşum ilçe seçim kurullarınca 05/06/2007 Salı günü tamamlanarak görevlilere tebliğ edilecektir.

2- Bu oluşumdan sonra geçici ilçe seçim kurulu başkanlarınca görev alanları içerisinde sandık kurulu başkanları ve birer üyesine seçim işleriyle ilgili eğitim verilecektir.

3- Sandık kurulu üyeleri 21/07/2007 Cumartesi günü göreve başlayacak ve oyların sayımına ilişkin belgeler ilçe seçim kuruluna teslim edilinceye kadar aralıksız çalışacaklardır.

## **F) Sandık Kurullarının Oluşturulmasında İtiraz ve Şikayet**

1- Sandık kurullarının oluşturulmasına ilişkin ilçe seçim kurulu başkanı veya kurul işlemlerinin düzeltilmesi, şikayet yoluyla işlem tarihinden itibaren iki gün içinde istenebilir (298 S.K. M: 119/1).

Şikayetin reddi yolundaki kararlara karşı bildirilme tarihinden itibaren iki gün içinde ilçe seçim kuruluna itiraz olunabilir.



2- Şikayet yoluna başvurulmasa bile, sandık kurulunun oluşumuna karşı, oluşma tarihinden itibaren iki gün içinde il seçim kuruluna itiraz edilebilir.

İtirazlar il seçim kurulunca iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır (298 S.K. M: 119).

#### **G) Sandık Kurullarına Seçimle İlgili Araç ve Gereçlerin Sağlanması**

(Örnek: 135) sayılı Genelgenin ilgili maddelerinde yazılı araç ve gereçler ile gerekli diğer malzeme ilçe seçim kurulu başkanlığınca hazırlanır ve süresinde gereğine göre asıl ve geçici ilçe seçim kurulu başkanlarınca sandık yerlerinde bulundurulması sağlanır.

#### **H) İlçe ve Geçici İlçe Seçim Kurullarının Yapacağı Birleştirme ve Seçim Sonuçlarının Belirlenmesi**

1- Sandık kurullarından gelen tutanakların ilçe ve geçici ilçe seçim kurullarında birleştirilmesi ve seçim sonuçlarının belirlenmesi işlemleri açık yapılır.

Siyasi parti gözlemcileri ile adaylar veya gözlemcileri bu işlemleri izleyebilirler. Bunlardan hazır bulunmak isteyenlerin sayısı beşi geçerse aralarında çekilecek kur'a ile belli edilen beş kişi, kurul işlemlerini yakından izlemeye elverişli ve kendilerine ayrılan yerde bulunabilirler (298 S.K. M: 108).

2- Birleştirme ve sonuçları açıklama işlemleri aralıksız sürdürülür.

#### **I) Sayım ve Döküm Yerinin Düzeni**

Asıl ve geçici ilçe seçim kurulu başkanları da sandık kurulu başkanlarının yetkilerine, sandık alanında alınacak güvenlik önlemlerine ve sandık alanında suç işlenmesi halinde sandık kurullarının yapacağı işlere ait yetkileri sayım, döküm ve birleştirme işlerinin yapıldığı yerlerde kullanabilirler (298 S.K. M: 82, 83, 84).

#### **A) Seçim Sonuçlarının İlçe ve Geçici İlçe Seçim Kurullarınca Birleştirilmesi**

1- İlçe ve geçici ilçe seçim kurullarında sandık kurullarından gelen tutanakların birleştirilmesi aralıksız yapılır. Tutanakların birleştirilmesinde siyasi partilerin aldıkları oylar ile bağımsız adayların her birinin aldıkları oy sayısı tespit edilerek sandık tutanakları sonuçları SEÇSİS'de (Örnek: 90) sayılı tutanağa geçirilir (298 S.K. M: 108, 2839 S.K. M: 31).

Ancak;

Sandık kurulları tutanakları sonuçları (Örnek: 90) sayılı birleştirme tutanağına sandıkların numara sırasına göre geçirilir. Şöyle ki; (Örnek: 90) sayılı birleştirme tutanağına birinci sıradan itibaren önce ilçe merkezindeki sandıklar ve daha sonra numara sırası izleyerek köylerdeki sandıklar numaralarına göre alt alta dizilir ve sandık tutanağı geldikçe sırasındaki numarasının karşısına gerekli işlem yapılır. Görev alanı içerisindeki seçim bölgelerinden en son sandık tutanağı geldikten sonra bütün sandık tutanaklarının birleştirilmesi tamamlanır ve sandık tutanakları sonuçları (Örnek: 90) sayılı tutanağa aşağıda gösterildiği şekilde işlenir.

a) Köy ve mahalle adı,

b) Teselsül sırasına göre sandık kurulu numaraları (Önce 1, sonra 2 ve 3 numaralı sandıklar),

c) Sandık seçmen listesinde yazılı olan seçmenlerin sayısı,

ç) Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

d) İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

e) İtiraz edilen fakat geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

f) Geçerli oy pusulalarının toplamı,

g) Geçersiz oy pusulalarının toplamı,

ğ) Siyasi partilerin adları (birleşik oy pusulasındaki sırasına göre) yazıldıktan sonra bu partilerin; aldıkları oy sayısı (rakamla ve yazı ile),

h) Bağımsız adayların soyadları ve adları (soyadlarının baş harflerine göre alfabe sırasıyla),

ı) Bağımsız adaylardan her birinin aldığı oy sayısı (rakamla ve yazı ile) yazılır. Tutanak kurul başkanı ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakta bağımsız adaylar için ayrılan yer

yetmezse, ihtiyaçtan fazla gönderilen tutanaklar kullanılır; bu da yetmezse ek bölüm çizilerek bu kısma eklenir.

i) Geçici ilçe seçim kurulu başkanı ve en az iki üye tarafından (Örnek: 90) sayılı tutanağın bir örneği asıl ilçe seçim kuruluna en kısa zamanda ve ivedi olarak ulaştırılır.

j) Asıl ilçe seçim kurulu, kendisinin düzenlediği (varsa geçici ilçe seçim kurullarından gelen (Örnek: 90) sayılı) tutanağın; bir örneğini doğruca Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığına gönderir.

#### B) Partilerle, Bağımsız Adaylara Verilmek ve İlan Edilmek Üzere, İlçe Seçim Kurullarınca Düzenlenecek Tutanak Özeti

1- İlçe seçim kurulu aşağıdaki bilgileri kapsayan (Örnek: 91) sayılı tutanağı düzenler; bu tutanağa;

a) Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin sayısı,

b) Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

c) İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

ç) İtiraz edilen fakat geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

d) Geçerli oy pusulalarının toplamı,

e) Geçersiz oy pusulalarının toplamı,

f) Siyasi partilerin birleşik oy pusulasındaki sırasına göre adları, aldıkları geçerli oy sayıları (rakamla ve yazı ile),

g) Bağımsız adayların soyadları ve adları ile bunlardan her birinin aldığı geçerli oy sayısı (rakamla ve yazı ile).

Yazılarak orada bulunanlara ilan edilir. Bu tutanak başkan ve üyeler tarafından imza edilerek birer örneği mutlaka partilere ve isterlerse bağımsız adaylara veya bunların müşahitlerine verilir ve bir örneği de ilçe seçim kurulunun çalıştığı binanın kapısına bir hafta süre ile asılır (298 S.K. M: 108).

#### **C) Seçim Sonuçlarının İl Seçim Kurulu Başkanlığına Bildirilmesi**

Birleştirme tutanağı düzenlenmesi işlemleri biter bitmez, ilçe seçim kurulu başkanı, seçmen sayısı ile oylarını kullanan seçmenlerin sayısını ve siyasi partiler ile bağımsız adayların aldıkları geçerli oy sayılarını derhal bağlı bulunduğu il seçim kurulu başkanlığına SEÇSİS ile veya telefonla bildirir.

#### **D) İlçe Birleştirme Tutanağının İl Seçim Kurulu Başkanına Verilmesi**

1- Bu genelgenin Bölüm III - A/1 maddesi gereğince hazırlanan birleştirme tutanağından biri ilçe seçim kurulu başkanı ile en az iki üye tarafından en kısa zamanda en çabuk araçla il seçim kuruluna götürülüp teslim edilir (298 S.K. M: 108).

2- Tek dereceli, nisbi temsil sistemi ile yapılan Milletvekili Genel Seçimlerinde seçim çevrelerine göre seçilenlerin belirlenmesi işlemleri il seçim kurullarınca yapılır.

#### **E) Sandık Kurulu Başkanları İçin Kurs Düzenlenmesi**

Sandık kurulu başkanlarına ve birer üyesine 135 sayılı genelge ve seçim kanunları ile kendilerine verilen görevlerin öğretilmesi amacıyla ilçe ve geçici ilçe seçim kurulları başkanları tarafından kurs düzenlenecektir. Sandık kurulu başkanları bu kursa katılmak ve kursu sonuna kadar izlemek zorundadırlar.


Hangi sandığa hangi oy pusulası paketinin verildiği tutanakla tespit edilmelidir.

#### **F- Sandık Kurullarında Görevli Olanların Oy Kullanmasını Sağlayacak Belge Verilmesi**

Sandık kurulu başkan ve üyeleri, görev yaptıkları sandığın seçmen listesinde yazılı değilse, bunların oy kullanmalarını sağlamak için; o sandık bölgesinde yapılan seçimde oy kullanabileceklerini gösteren bir belgeyi ilçe seçim kurulu başkanı kendilerine verir (Örnek: 142).

Ayrıca, esas kayıtlı oldukları sandık kurulu başkanlığına da bilgi verilerek isimleri karşısına açıklama yapılması sağlanır.

Bu genelge Yüksek Seçim Kurulunun 09/05/2007 gün ve 248 sayılı kararı ile kabul edilmiştir.

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

**Karar No : 249**

**İtiraz No :**

**- KARAR -**

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından alınan 05/05/2007 günlü yazıda; “22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde daha önceden yapılan ve uygulanan “İl Seçim Kurullarının Görevlerini ve Seçim Sonuçlarını Belirlemek için Uygulanacak Esas ve İlkeleri Gösterir” Örnek: 136 sayılı Genelgenin gerektiğinde komisyon çalışmasından sonra yeniden düzenlenmesi hususunda bir karar alınmasını takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla;

**GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:**

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun değişik 29., 31., 32., 33., 34., 35. ve 36. maddeleri ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun değişik 94. ve 109. maddeleri ile diğer ilgili Kanun maddeleri göz önünde bulundurularak; daha önceki seçimler için hazırlanan (Örnek: 136 sayılı) İl Seçim Kurullarının Görevlerini ve Seçim Sonuçlarını Belirlemek için Uygulanacak Esas ve İlkeleri Gösterir Genelgenin yeniden düzenlenmesi gerekmiştir.

**S O N U Ç :**

1- XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanacak İl Seçim Kurullarının Görevlerini ve Seçim Sonuçlarını Belirlemek için Uygulanacak Esas ve İlkeleri Gösterir (Örnek: 136) sayılı Genelgenin kabulüne ve karar metnine dahil bulunduğu,

2- Bu genelgenin tüm il seçim kurulu başkanlıklarıyla, milletvekili seçimine katılan siyasi parti genel başkanlıklarına gönderilmesine,

3- Kararın ve eki genelgenin Resmi Gazetede yayımlanmasına,  
09/05/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan Muammer AYDIN	Başkanvekili Ahmet BAŞPINAR	Üye Hasan ERBİL	Üye Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY
Üye Necati SÖZ	Üye Cenker KARAOĞLU	Üye Hüseyin EKEN	Üye Mehmet KILIÇ
Üye Bahadır DOĞUSOY	Üye Ali EM	Üye Kırdar ÖZSOYLU	

**ÖRNEK: 136**

**22 TEMMUZ 2007 PAZAR GÜNÜ YAPILACAK XXIII. DÖNEM MİLLETVEKİLİ**

**GENEL SEÇİMİNDE İL SEÇİM KURULLARININ GÖREVLERİNİ VE SEÇİM SONUÇLARINI BELİRLEMEK İÇİN UYGULANACAK ESAS VE İLKELERİ GÖSTERİR GENELGE**

## AMAÇ VE KAPSAM

**Madde 1-** Bu genelge, 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi nedeniyle il seçim kurullarının görevleri ile seçim sonuçlarını belirlemek için uygulanacak usul ve esasları kapsar.

## İL SEÇİM KURULUNUN GÖREVLERİ

### Madde 2-

1- İl seçim çevresi içinde seçimin düzenle yürütülmesini sağlamak için gereken bütün tedbirleri almak ve seçim işlerini denetlemek,

2- İlçe seçim kurullarına oy sandıklarını ve bu Kanunda yazılı diğer seçim araç ve gereçlerini göndermek,

3- İlçe seçim kurullarının teşekkülüne, işlemlerine ve kararlarına karşı yapılan itirazları inceleyerek derhal karara bağlamak,

4- İlçe seçim kurulları başkanlıklarınca seçim işlerinin yürütülmesi hakkında sorulacak hususları derhal cevaplandırmak,

5- İl'e bağlı ilçe seçim kurullarından gelen tutanakları birleştirerek il seçim çevresi için bir tutanak düzenlemek,

Ayrıca, il seçim kurulu, bu genelgeyle kendisine verilmiş bulunan birleştirme ve sonraki işlemlere ilişkin görevlerini, varsa il sınırları içerisindeki her bir seçim çevresi için ayrı ayrı, yerine getirir. (298 S. K. 16)

## İL SEÇİM KURULLARINDA BİRLEŞTİRME

**Madde 3-** İl seçim kurulları, ilçe seçim kurullarından aldıkları (Örnek: 90) sayılı tutanakları, aşağıdaki bilgileri kapsayan (Örnek: 92) sayılı tutanaklara, ilçe itibariyle geçirmek suretiyle birleştirir. (Birden fazla seçim çevresini içeren illerde her seçim çevresine ait birleştirme tutanakları ilçe seçim kurulları numaraları itibariyle yapılır.)

1- Sandık seçmen listesinde yazılı seçmenlerin sayısı,

2- Oy kullanan seçmenlerin sayısı,

3- İtiraz edilmeksizin geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

4- İtiraz edilen fakat geçerli sayılan oy pusulalarının sayısı,

5- Geçerli oy pusulalarının toplamı,

6- Geçersiz oy pusulalarının toplamı,

7- Birleşik oy pusulalarındaki sıraya göre siyasi partilerin adları,

8- Siyasi partilerin her birinin aldığı geçerli oy sayısı,

9- Bağımsız adayların soyadları, adları ile bunlardan her birinin aldığı geçerli oy sayısı, rakam ve yazı ile yazılır.

## İL SEÇİM KURULLARININ BİRLEŞTİRME TUTANAĞININ İLANI

**Madde 4-** İl seçim kurullarınca düzenlenen birleştirme tutanağı (Örnek: 92) SEÇSİS'den alınır ve hazır bulunanlara ilan edilir, bir örneği de il seçim kurulu kapısına bir hafta süre ile asılır.

## SONUÇLARIN YÜKSEK SEÇİM KURULUNA BİLDİRİLMESİ

**Madde 5-** İl seçim kurulları birleştirme tutanaklarını düzenledikten sonra bunların birer örneğini Yüksek Seçim Kuruluna göndermekle beraber sonuç özetini de (1- Sandık seçmen listelerinde yazılı seçmenlerin toplam sayısını, 2- Oy kullanan seçmen sayısını, 3- Geçerli sayılan oy sayısını, 4- Siyasi partilerin her birinin aldığı geçerli oy sayısını, 5- Bağımsız adayların her birinin soyadı ve adıyla aldığı geçerli oy sayısını) derhal SEÇSİS çerçevesinde veya telefonla bildirirler ve ayrıca telefax ile iletirler.

## GÜMRÜK KAPILARINDAN GELEN SONUÇLARIN BİRLEŞTİRİLMESİ

**Madde 6-** Gümrük kapıları ilçe seçim kurullarından gelen sonuç özetleri, Yüksek Seçim Kurulunca SEÇSİS'de birleştirilerek; gümrük kapılarında oy kullanan seçmen sayısı, geçerli olan oy sayısı, geçerli olmayan oy sayısı ile her partiye verilen geçerli oy sayısı tespit edilerek (Örnek: 201) sayılı tutanağa geçirilir. (298 S. K. 95/h )

**GENEL BARAJIN HESAPLANMASI, BARAJI AŞAN PARTİLERİN  
BELİRLENMESİ, İLANI AYRICA İL SEÇİM KURULLARININ SEÇSİS'DEN  
ALMASI**

**Madde 7-** Yüksek Seçim Kurulu, SEÇSİS'de il seçim kurullarından gelen toplam geçerli oy sayısına (+) gümrük kapısı ilçe seçim kurullarından gelen toplam geçerli oy sayısını ilave ederek = Türkiye genelindeki geçerli oy sayısını tespit eder.

Tespit edilen geçerli oy toplamına göre, siyasi partilerin Türkiye genelinde oy yüzdelerini hesaplar. %10'luk genel barajı aşan siyasi partileri belirler ve ilan eder.

Ayrıca, Yüksek Seçim Kurulu; Türkiye genelinde geçerli oyların %10'unu geçen siyasi partilerin, il seçim kurullarından gelen oy miktarlarına ilgili siyasi partinin gümrük kapılarında aldığı toplam oydan her il seçim çevresine isabet eden oy miktarını ilave eder, sonucu il seçim kurulları tarafından "İl Seçim Çevresi Seçim Sonuçları" raporu alınır. (298 S. K. 94 )

**ÖRNEK: 1**

İllerden gelen toplam geçerli oy sayısının 34.400.300; gümrük kapılarından gelen geçerli oy sayısının da 99.700 olduğunu düşünelim. Türkiye genelinde geçerli toplam oy sayısı 34.500.000'dir. Partilerin ve bağımsızların aldığı toplam oy sayısı (gümrük kapıları dahil) ve genel oy toplamına oranı aşağıdaki gibi olacaktır.

**Partiler ve Bağımsızlar:**

**Aldığı Oy:**

**Genel Toplam Oy:**

**Oran :**

<u>Partiler ve Bağımsızlar:</u>	<u>Aldığı Oy:</u>	<u>Genel Toplam Oy:</u>	<u>Oran :</u>
A Partisi	9.600.000	34.500.000	27,83%
B Partisi	3.600.000	"	10,43%
C Partisi	250.000	"	0,72%
D Partisi	3.620.000	"	10,49%
E Partisi	325.000	"	0,94%
F Partisi	600.000	"	1,74%
G Partisi	5.400.000	"	15,65%
H Partisi	3.625.000	"	10,51%
I Partisi	365.000	"	1,06%
J Partisi	50.001	"	0,14%
K Partisi	24.999	"	0,07%
L Partisi	600.000	"	1,74%
M Partisi	358.000	"	1,04%
N Partisi	725.000	"	2,10%
O Partisi	295.000	"	0,86%
P Partisi	480.000	"	1,39%
R Partisi	387.000	"	1,12%
S Partisi	3.770.000	"	10,93%
Bağımsızlar	425.000	"	1,23%
<b>TOPLAM</b>	<b>34.500.000</b>		<b>100,00%</b>

Yukarıdaki tablodan anlaşılacağı üzere Türkiye genelinde % 10'luk barajı aşan partiler A, B, D, G, H ve S Partileridir.

**GENEL BARAJI AŞMANIN SONUCU**

**Madde 8-** Ülke genelinde geçerli oyların % 10 unu geçmeyen partiler milletvekili çıkaramazlar. Genel barajı aşmayan siyasi partinin listesinde yer almış bağımsız aday da seçim çevresinde aldığı oy miktarı ne olursa olsun seçilmiş sayılmaz.

**GÜMRÜK KAPILARINDA VERİLMİŞ OYLARIN, SİYASİ PARTİLERİN,  
SEÇİM ÇEVRELERİNDEKİ OYLARINA YANSITILMASI**

**Madde 9-** Siyasi partinin, Türkiye genelinde aldığı geçerli toplam oyu ile gümrük kapılarında aldığı oy toplamı yurt genelinde aldığı geçerli oy toplamını ifade eder. Aynı siyasi partinin, her seçim çevresinde aldığı geçerli toplam oyu esas alınarak, yurt genelinde aldığı oya oranı ile gümrük kapısında aldığı toplam oy arasında doğru orantılı bir denklem kurulur ve gümrük kapısından o seçim çevresine yansıtılacak oy miktarı tespit edilip, o seçim çevresindeki geçerli oyuna ilave edilir. Elde edilen toplam rakamlar, siyasi partinin o seçim çevresinde aldığı geçerli oy toplamını ifade eder.

**ÖRNEK: 2**

**A siyasi partisinin yurt genelinde aldığı toplam geçerli oy 7.000.000 olsun. Bu siyasi partinin H seçim çevresinde aldığı geçerli oy miktarı 130.000, gümrük kapısında aldığı geçerli oy miktarının da 30.000 olduğunu varsayalım. H seçim çevresinde A siyasi partisine yansiyacak oy miktarını bulmak için bir doğru orantı hesabı yapılır ve**

$$\frac{7.000.000}{30.000} = \frac{130.000}{X} = \frac{30.000 \times 130.000}{7.000.000} = 557 \text{ (yaklaşık)}$$

rakam bulunur.  
7.000.000

Bu duruma göre;

A siyasi partisinin

Yurt içi genelinde aldığı geçerli oy = 7.000.000

Gümrük kapısında aldığı geçerli oy = 30.000

Yurt genelinde aldığı geçerli oy toplamı = 7.030.000

H seçim çevresinde aldığı geçerli oy = 130.000

H seçim çevresine yansıyan yurt dışı oy miktarı = 557

H seçim çevresinin toplam geçerli oy miktarı = 130.000 + 557 = 130.557' dir.

### **BİR SEÇİM ÇEVRESİNDE SİYASİ PARTİLER VE BAĞIMSIZ ADAYLARIN KAZANACAĞI MİLLETVEKİLİ SAYISININ HESABI**

**Madde 10-** Genelgenin 7 nci maddesi uyarınca, Türkiye genelinde geçerli oyların yüzde onunu aştıkları Yüksek Seçim Kurulunca il seçim kurullarına bildirilen ve ilan edilen siyasi partiler ile bağımsız adayların bir seçim çevresinde elde edecekleri milletvekili sayısı aşağıdaki şekilde belirlenir.

**1-** Gümrük kapılarından yansıyanlar da dahil olmak üzere seçim çevresinde kullanılan geçerli oyların toplamı, çevrenin çıkaracağı milletvekili sayısı (Örnek: 93) numaralı çizelgenin (2) işaretli bölümüne yazılır.

**2-** Yüzde on genel barajı aşan siyasi partilerle o seçim çevresinde seçime giren bağımsız adaylar, (Örnek: 93) numaralı çizelgenin (1) işaretli bölümüne, önce birleşik oy pusulasındaki sıraya göre siyasi partiler, daha sonra da alfabe sırasına göre bağımsız adaylar olmak üzere alt alta yazılır; her birinin karşısında aldıkları geçerli oyların sayısı belirtilir.

**3-** Siyasi partilerin seçim çevresinde aldıkları geçerli oylar önce bire, sonra ikiye ... seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısına (Örneğimizde beşe) ulaşıncaya kadar bölünür. Bulunan bölüm sonuçları (Örnek: 93) numaralı çizelgenin (3) işaretli bölümüne yazılır.

Bu sonuçlar, siyasi parti ve bağımsız aday farkı gözetilmeksizin büyüklük sırasına göre (Örnek: 93) numaralı çizelgenin (4) işaretli bölümüne yazılır.

Seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısı kadar, bu payların sahibi olan partilere ve bağımsız adaylara, rakamların büyüklük sırasına göre milletvekillikleri tahsis edilir.

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların kazandığı milletvekili sayısı (Örnek: 93) numaralı çizelgenin (5), milletvekili seçilenlerin adları da (6) işaretli bölümüne yazılır.

### **ÖRNEK: 3**

**Örneğin, gümrük kapılarından gelen oylarla birlikte seçim çevresinde geçerli oyların toplamının 238.690 ve bu seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısının da beş olması öngörülmüştür. Bu çevrede üç siyasi parti ile iki bağımsız adayın seçime katıldığını varsayalım.**

Siyasi partilerin ve bağımsız adayların geçerli oyları şöyle:

A Partisi 110.000

B Partisi 80.000

C Partisi 20.000

Bağımsız Aday 18.690

Bağımsız Aday 10.000

Beş milletvekilliğini bölüştürmek için partilerin oyları aşağıda görüldüğü gibi birden beşe kadar bölünür.

<b>Aldığı Geçerli Oy 1/1</b>		<b>A PARTİSİ</b>			
		<b>1/2</b>	<b>1/3</b>	<b>1/4</b>	<b>1/5</b>
110.000	110.000	55.000	36.666	27.500	22.500
		<b>B PARTİSİ</b>			
80.000	80.000	40.000	26.666	20.000	16.000
		<b>C PARTİSİ</b>			
20.000	20.000	10.000	6.666	5.000	4.000

Bu sayıları büyük sırasına göre sıralayalım.

110.000	A Partisi
80.000	B Partisi
55.000	A Partisi
40.000	B Partisi
36.666	A Partisi

Böylece beş milletvekilliğinden üçünün A Partisine, ikisinin de B Partisine tahsisi gerekir.

#### **ÖRNEK: 4**

**Bir seçim çevresinde seçime katılan ve genel barajı aşan siyasi partiler ile bağımsız adayların geçerli oylarının dağılımının aşağıdaki gibi olduğunu varsayalım.**

A Partisi	23.000
B Partisi	21.000
C Partisi	20.000
Bağımsız Aday (a)	98.690
Bağımsız Aday (b)	76.000

**Bu durumda milletvekili dağılımı şöyle olacaktır.**

**Örnek: 3'de açıklandığı gibi işlem yapılarak siyasi partilerin aldıkları geçerli oylar milletvekili sayısına bölünür.**

<b>Aldığı Geçerli Oy 1/1</b>		<b>A PARTİSİ</b>			
		<b>1/2</b>	<b>1/3</b>	<b>1/4</b>	<b>1/5</b>
23.000	23.000	11.500	7.666	5.750	4.600
		<b>B PARTİSİ</b>			
21.000	21.000	10.500	7.000	5.250	4.200
		<b>C PARTİSİ</b>			
20.000	20.000	10.000	6.666	5.000	4.000

Bağımsız adaylarla siyasi partilerin oylarının bölme sonuçlarına ve büyüklük sırasına göre alt alta yazalım.

98.690	Bağımsız Aday (a)
76.000	Bağımsız Aday (b)
23.000	A Partisi
21.000	B Partisi
20.000	C Partisi

Böylece iki bağımsız ile A, B ve C Partileri birer milletvekilliği kazanmış olurlar.

#### **ÖRNEK: 5**

**Bir seçim çevresinde genel barajı aşan siyasi partiler ile bağımsız adayların oylarının dağılımının aşağıdaki gibi olduğunu varsayalım.**

A Partisi .....	23.000
B Partisi .....	22.000
C Partisi .....	21.000
D Partisi .....	20.000
E Partisi .....	19.000
F Partisi .....	18.395
G Partisi .....	17.095
H Partisi .....	16.500
Bağımsız Aday (a).....	21.500
Bağımsız Aday (b).....	20.750
Bağımsız Aday (c).....	19.250
Bağımsız Aday (d).....	20.200

**Yukarıdaki örnekte olduğu gibi siyasi partilerin aldıkları oyları bölelim.**

	1/1	1/2	1/3	1/4	1/5
A Partisi	23.000	11.500	7.666	5.750	4.600
B Partisi	22.000	11.000	7.333	5.500	4.400
C Partisi	21.000	10.500	7.000	5.250	4.200
D Partisi	20.000	10.000	6.666	5.000	4.000
E Partisi	19.000	9.500	6.333	4.750	3.800
F Partisi	18.395	9.198	6.132	4.599	3.679
G Partisi	17.095	8.547	5.698	4.273	3.419
H Partisi	16.500	8.250	5.500	4.125	3.300

Bu sayıların büyüklük sırasına göre sıralanışı:

23.000 .....	A Partisi
22.000 .....	B Partisi
21.500 .....	Bağımsız (a)
21.000 .....	C Partisi
20.750 .....	Bağımsız (b)

Böylece seçim çevresinin çıkaracağı beş milletvekilliğini A, B ve C Partileri ile (a) ve (b) bağımsız aday kazanmış olacaktır.

### **OYLARIN EŞİT OLMASI HALİNDE YAPILACAK İŞLEM**

**Madde 11-** Son kalan milletvekilliği için birbirine eşit rakamlar bulunduğu takdirde bunlar arasında ad çekilmek suretiyle tahsis yapılır.

### **TUTANAKLARIN ALINMASI**

**Madde 12-** İl seçim kurulları, Milletvekili Seçim Hesap Tutanağı ile Milletvekili Seçilenleri Gösterir Tutanağını SEÇSİS'den alırlar.

### **MİLLETVEKİLİ SEÇİLENLERİN YÜKSEK SEÇİM KURULUNA BİLDİRİLMESİ VE TUTANAKLARIN VERİLMESİ**

**Madde 13-** Milletvekili seçilenler belli olur olmaz, seçilenlerin ad ve soyadları ve parti adayı iseler bağlı oldukları siyasi parti, il seçim kurullarınca SEÇSİS'de veya telefaks ve telefonla Yüksek Seçim Kuruluna bildirilir.

**Milletvekili seçilenlere il seçim kurulu tarafından milletvekili seçildiklerine dair tutanak verilir. (Örnek: 95)**

### **MİLLETVEKİLİ SEÇİMİ SONUNDA YÜKSEK SEÇİM KURULUNA GÖNDERİLECEK TUTANAKLAR**

**Madde 14-** İl Seçim Kurulu Başkanı, aşağıda yazılı tutanak ve yazıları, seçilenleri belirleme işlemleri biter bitmez her seçim çevresi için ayrı ayrı olmak üzere SEÇSİS'de veya en seri vasıtayla derhal Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına gönderir.

- 1) (Örnek: 92) sayılı tutanağın onaylı iki örneği,
- 2) (Örnek: 93) sayılı tutanağın onaylı iki örneği,
- 3) (Örnek: 94) sayılı tutanağın onaylı iki örneği,



4) Milletvekilliğine seçilmiş olanlara verilmiş bulunan (Örnek: 95) sayılı tutanağın onaylı iki örneği,


5) Bu genelge hükümleri gereğince Yüksek Seçim Kuruluna SEÇSİS kapsamında veya telefaks ve telefon ile iletilen bilgilerin teyidini içeren yazı örnekleri,

### GENELGENİN DAYANAĞI

**Madde 15-** Bu genelge Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında 298 sayılı Kanun ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu hükümleri dikkate alınarak hazırlanmış ve 298 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 10 uncu bendine dayalı olarak Yüksek Seçim Kurulunun 09/05/2007 gün ve 249 sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

[R.G. 9 Mayıs 2007 – 26517 Mükerrer]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## Tebliğler

Maliye Bakanlığından:

### VERGİ USUL KANUNU GENEL TEBLİĞİ (SIRA NO: 372)

#### 1. Giriş

213 sayılı Vergi Usul Kanununun uzlaşma hükümleri ile ilgili Ek 1 inci maddesine göre uzlaşma komisyonlarının uzlaşabilecekleri en çok vergi miktarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkili bulunmaktadır.

Bakanlığımıza tanınan bu yetkiye dayanılarak en son 352<sup>1</sup>, 356<sup>2</sup> ve 360<sup>3</sup> sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile uzlaşma komisyonlarının uzlaşma konusu yapabilecekleri vergi miktarları belirlenmiştir.

23/3/2007 tarih ve 26471 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uzlaşma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonunun teşekkülü ve işleyişiyle ilgili yeni düzenlemeler yapılmıştır. Yapılan bu düzenlemelerle ilgili olarak aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

#### 2. Uzlaşma Komisyonlarının Yetkisi:

23/3/2007 tarih ve 26471 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle 3/2/1999 tarih ve 23600 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Uzlaşma Yönetmeliğinde yapılan değişikliğe göre, Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonları ile Defterdarlık Uzlaşma Komisyonlarının yetki sınırını aşan, ancak Merkezi Uzlaşma Komisyonuna ilişkin yetki sınırının altında kalan uzlaşma talepleri Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonunca incelenip sonuçlandırılacaktır.

Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu ile Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonunun uzlaşabilecekleri vergi miktarına ilişkin yetki sınırı 2.000.000.-YTL olarak belirlenmiştir.

Buna göre;

- Vergi dairesi başkanlığı kurulan yerlerdeki vergi dairesi müdürlükleri ve malmüdürlükleri bünyesinde oluşturulan uzlaşma komisyonlarının 352 ve 356 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile belirlenen yetki sınırlarını aşan fakat vergi dairesi başkanlığı uzlaşma komisyonları için 352 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen limitler içinde kalan uzlaşma talepleri, ilgili vergi dairesi başkanlığı uzlaşma komisyonunca,

- Vergi dairesi başkanlığı kurulmayan yerlerdeki vergi dairesi müdürlükleri ve malmüdürlükleri bünyesinde oluşturulan uzlaşma komisyonlarının 352 ve 356 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğleri ile belirlenen yetki sınırlarını aşan fakat defterdarlık uzlaşma komisyonları için 360 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirlenen limit içinde kalan uzlaşma talepleri, ilgili defterdarlık uzlaşma komisyonunca,

- Vergi dairesi başkanlığı uzlaşma komisyonlarının 352 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, defterdarlık uzlaşma komisyonlarının ise 360 sıra numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile belirtilen yetki sınırlarını aşan uzlaşma taleplerinden Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonu için yukarıda belirlenen limite kadar olanlar, Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonunca, incelenip sonuçlandırılacaktır.

Vergi Daireleri Koordinasyon Uzlaşma Komisyonunca incelenip sonuçlandırılacak olan söz konusu uzlaşma talepleri ile bu Komisyon ve Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı Uzlaşma Komisyonunun yukarıda belirtilen yetki sınırlarını aşan uzlaşma talepleri Merkezi Uzlaşma Komisyonunca incelenmek üzere Başkanlığımıza intikal ettirilecektir.

Bu Tebliğin yayımı tarihine kadar uzlaşma günü tayin edilmemiş uzlaşma talepleri hakkında da bu Tebliğ hükümleri uygulanacaktır.

Tebliğ olunur.

<sup>1</sup> 15/11/2005 tarih ve 25994 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

<sup>2</sup> 23/2/2006 tarih ve 26089 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

<sup>3</sup> 11/7/2006 tarih ve 26225 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

[R.G. 10 Mayıs 2007 – 26518]

 [İçindekilere dön](#)

Maliye Bakanlığından:

## TAHSİLAT GENEL TEBLİĞİ SERİ NO: 442

Bilindiği gibi, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu<sup>[1]</sup> 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe girmiş ve anılan Kanunun bazı maddelerinin uygulamasına ilişkin olarak 437 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğinde<sup>[2]</sup> gerekli açıklamalar yapılmıştır.

19/12/2006 tarihli ve 26381 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 5560 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile 5326 sayılı Kabahatler Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılmıştır.

5560 sayılı Kanunla 5326 sayılı Kanunda yapılan değişiklik neticesinde idari para cezalarının uygulamasına yönelik aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüş ve uygulamanın tek bir tebliğde düzenlenmesi amacıyla 437 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliğinde yapılan açıklamaların ilgili bölümleri de bu tebliğe alınmıştır.

### **I - KABAHAHLER KANUNU KAPSAMINA GİREN İDARİ PARA CEZALARI**

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 2 nci maddesi ile Kabahat; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık olarak tanımlanmış, 16 ncı maddesi ile de kabahatler karşılığında uygulanacak idari yaptırımlar; idari para cezası ve idari tedbirler olarak tasnif edilmiştir. Anılan madde idari tedbirleri mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olarak tanımlamıştır.

5560 sayılı Kanunun 31 inci maddesi ile 5326 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi değiştirilmiş ve madde metni;

“(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır.” şeklinde düzenlenmiştir.

Yapılan düzenleme ile 5326 sayılı Kabahatler Kanununun genel kanun olma niteliği korunmakta, sadece idari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda belirlenmiş olan kanun yollarının uygulanması saklı tutulmaktadır. Dolayısıyla, idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda kanun yoluna ilişkin özel bir düzenleme bulunması halinde bu hükümler uygulanacaktır.

Buna göre, 5326 sayılı Kanunun kanun yolu dışındaki diğer genel hükümleri tüm idari para cezaları hakkında uygulanacak, idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda kanun yoluna ilişkin özel bir düzenlemenin bulunmaması halinde 5326 sayılı Kanunun idari yaptırım kararlarına karşı getirdiği kanun yoluna ilişkin hükümleri de uygulanacaktır.

Bu itibarla, idari yaptırım kararlarında bulunması gereken hususlar, kararların ilgililere tebliğ usulü, özel kanununda hüküm bulunmaması koşuluyla idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümler (başvuru yolu ve süresi, itiraz yolu ve süresi), ödeme usulü, zamanaşımı, idari para cezalarının gelir kaydedileceği kamu idareleri gibi düzenlemeler genel hükümler olup, ilgili Kanunlarda aksine hüküm bulunsa dahi Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanacaktır.

Diğer taraftan, 5326 sayılı Kanun hükümlerine aykırı hükümler getiren yeni Kanunların yürürlüğe girmesi halinde, yeni kanunla getirilmiş olan hükümlerin uygulanacağı tabiidir.

1/6/2005 tarihinden önce işlenen kabahatler ile ilgili olarak bu tarihten sonra alınan idari yaptırım kararları sonucunda verilen idari para cezaları hakkında 5326 sayılı Kanun hükümleri uygulanacaktır.

## **II - İDARİ PARA CEZASI VERMEYE YETKİLİ OLAN KAMU TÜZEL KİŞİLERİ**

5326 sayılı Kanuna göre cezalandırılması öngörülen fiillerin tespitini ve ceza verilmesini gerçekleştiren kamu tüzel kişileri ile bunların organlarının, haksızlığı tespit etme ve ceza verme yetkileri kanunlardan kaynaklanmaktadır.

Kamu tüzel kişileri, görevleri gereği verecekleri idari para cezalarının uygulamasını, 5326 sayılı Kanunda yer alan genel esaslara bağlı kalarak yapacaklardır.

Kamu tüzel kişilerinin görev alanları dikkate alınarak aşağıdaki şekilde tasnif edilmesi mümkündür.

**a) Devlet Tüzel Kişiliği:** Devlet Tüzel Kişiliğini oluşturan kamu idareleri, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleridir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa<sup>3[3]</sup> ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idareleri Devlet Tüzel Kişiliğini oluşturur.

**b) İdari Kamu Kurumları:** Devlet Tüzel Kişiliğinin öteden beri yürüttüğü kimi hizmet ve faaliyetleri yerine getirmek üzere kanunla kurulmuş olan kamu tüzel kişileridir. Bu kamu idareleri 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelin (B) bölümünde yer alan özel bütçeli idarelerdir. Vakıflar Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü örnek olarak verilebilir.

**c) Mahalli İdareler:** Mahalli müşterek ihtiyaçları karşılamak üzere kurulmuş olan mahalli idareler; il özel idareleri, belediyeler ve köylerden oluşmaktadır.

**d) İktisadi Kamu Kurumları:** İktisadi alanda faaliyette bulunmak için oluşturulan kamu tüzel kişileri, iktisadi kamu kurumları olup bu kurumlara T.C. Devlet Demir Yolları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, Devlet Malzeme Ofisi Genel Müdürlüğü, Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. örnek olarak verilebilir.

**e) Sosyal Kamu Kurumları:** Bu kurumlar, insanların sosyal haklarını ve güvenliklerini karşılamak ve sağlamak üzere oluşturulmuş olan kamu tüzel kişileridir. Bu kurumlar, 5018 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Sosyal Güvenlik Kurumudur.

**f) Bilimsel Kamu Kurumları:** Bu kurumlar, bilimsel, teknik ve kültürel alanlarda faaliyette bulunmak üzere oluşturulmuş olan tüzel kişiliklerdir. Bu kurumlara 5018 sayılı

Kanuna ekli (II) sayılı cetvelin (A) bölümünde yer alan özel bütçeli idareler örnek olarak gösterilebilir.

**g) Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları:** Bu kurumlar, belli mesleklere mensup insanların zorunlu olarak katıldıkları ve bağlı oldukları tüzel kişiliklerdir. Bu kurumlara, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Barolar Birliği, Eczacılar Birliği, Türk Tabipleri Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği örnek olarak gösterilebilir.

**h) Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar:** Serbest piyasa ekonomisinde faaliyette bulunan işletmelerin, tüketicilerin hak ve menfaatlerinin korunması, piyasanın düzenlenmesi, denetlenmesi, piyasanın rekabet esasları çerçevesinde işler duruma getirilmesi ve bu çerçevede denetleyici ve gerekiyorsa yaptırımlar uygulayıcı bağımsız idari nitelikli kuruluşlardır. Bu kurumlara, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Telekomünikasyon Kurumu, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu, Kamu İhale Kurumu, Rekabet Kurumu ile Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkiler Piyasası Düzenleme Kurumu ile (III) sayılı cetvelde yer almayan Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve Şeker Kurumu örnek teşkil etmektedir.

Yukarıda yer verilen kamu tüzel kişiliği tasnifine dahil kamu tüzel kişileri ile bu tasnifte yer almayan diğer kamu tüzel kişilerine idari para cezası verme yetkisi kanunla verilmiş olması halinde, bu tüzel kişilerce verilecek idari para cezalarında 5326 sayılı Kanunla getiren genel esaslara uyulması gerekmektedir.

5326 sayılı Kanun idari para cezası verme yetkisini Cumhuriyet Savcılarına ve Mahkemelere de vermiş olup bu merciler tarafından verilen idari para cezaları hakkında da bu Tebliğde yapılan açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

### **III - İDARİ PARA CEZASI VERMEYE YETKİLİ OLAN KAMU TÜZEL KİŞİLERİNCE YAPILACAK İŞLEMLER**

Kabahatler Kanunu uyarınca idari yaptırım olarak idari para cezası uygulayan idarelerce aşağıdaki açıklamalara göre işlem yapılacaktır.

#### **A - İdari Yaptırım Kararlarında Yer Alacak Bilgiler**

5326 sayılı Kanununun 25 inci maddesine göre idari yaptırım kararlarında;

- a) Hakkında idari yaptırım kararı verilen kişinin kimlik ve adresinin,
- b) İdari yaptırım kararı verilmesini gerektiren kabahat fiilinin,
- c) Bu fiilin işlendiğini ispata yarayacak bütün delillerin,
- d) Karar tarihi ve kararı veren kamu görevlilerinin kimliğinin,
- e) Fiilin işlendiği yer ve zamanın, bulunması zorunludur.

İdari yaptırım kararında, söz konusu bilgilerin yanı sıra idari para cezasının ödeme süresi, ödeme yeri, idari yaptırım kararına karşı kanun yolu (merci ve süresi), indirimli ödeme hakkı, taksitlendirme talep etme hakkı, ödeme yapılmaması halinde uygulanacak müeyyideler ile tebliğ tarihi bilgilerine yer verilmesi gerekmektedir.

İdari yaptırım kararlarına; kararın ilgisine huzurda tebliğ edilmesi veya tebliğ edilmiş sayılması halinde kararın verildiği esnada, 7201 sayılı Tebligat Kanunu<sup>4[4]</sup> hükümlerine göre tebliğ edilmesi halinde de idarede kalan nüshalara tebligatı müteakip tebliğ tarihi yazılacaktır.

İdari yaptırım kararının idarede kalan nüshalarında, 5326 sayılı Kanun hükümlerine göre kararın kesinleşme tarihine de yer verilecektir.

İdari yaptırım kararı uygulayan idarelerce hakkında idari para cezası verilen kişinin T.C. kimlik numarası/vergisi kimlik numarası da kararda gösterilecektir.

İdari yaptırım kararlarını tutanak tanzimi suretiyle uygulayan idarelerce düzenlenecek tutanaklarda, idari yaptırım kararlarında bulunması gereken ve yukarıda açıklanan tüm bilgilere yer verilmesi, tutanakların seri ve sıra numaralarının birbirini takip eder şekilde bastırılması, görevli personele zimmetle teslim edilmesi, tutanakların iptal edilmesi gerektiğinde, iptal işlemlerinin tutanağın üzeri çizilmek ve iptal şerhi konulmak suretiyle

gerçekleştirilmesi, tutanakların güvenliği konusunda gerekli özenin gösterilmesi icap etmektedir.

### **B - İdari Yaptırım Kararlarının Tebliğ Usulü**

5326 sayılı Kanununun 26 ncı maddesinde,

“(1) İdari yaptırım kararı, 11.2.1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre ilgili kişiye tebliğ edilir. Tebligat metninde bu karara karşı başvurulabilecek kanun yolu, mercii ve süresi açık bir şekilde belirtilir.

(2) İdari yaptırım kararının ilgili gerçek kişinin huzurunda verilmesi halinde tutanakta bu husus açıkça belirtilir. Bu karara karşı başvurulabileceği kanun yolu, mercii ve süresine ilişkin olarak bilgilendirildikten sonra kişinin karar tutanağını imzalaması istenir. İmzadan kaçınılması halinde bu durum tutanakta açıkça belirtilir. Karar tutanağının bir örneği kişiye verilir.

(3) Tüzel kişi hakkında verilen idari yaptırım kararları her halde ilgili tüzel kişiye tebliğ edilir.” hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre, idari yaptırım kararlarının ilgililere yukarıda belirtilen tebliğ usulüne göre tebliğ edilmesi zorunludur.

### **C - İdari Para Cezalarının Kesinleşmesi**

Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrasında “Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarının 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilebilmesi için, bu cezalara ilişkin idari yaptırım kararlarının kesinleşmesi gerekmektedir.

Kabahatler Kanunu, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen ve süresinde ödenmeyen idari para cezalarının takip ve tahsilinde idari yaptırım kararlarının kesinleşme şartını aramamaktadır. Ancak, bu idari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda yer alan hükümlerin dikkate alınacağı tabiidir.

İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna başvurulmaması veya kanun yoluna başvurulması halinde yargılama aşamalarının son bulması neticesinde idari para cezalarının takip edilebilir aşamaya gelmesi, idari para cezasının kesinleşmesidir.

Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanunla değişik 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü nedeniyle idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda kanun yoluna ilişkin düzenlemenin bulunması halinde, bu düzenlemelerin uygulanması gerektiğinden, idari para cezalarının kesinleşmesi aşağıdaki şekilde olacaktır.

1) Kabahatler Kanununa Göre İdari Para Cezalarının Kesinleşmesi: 5326 sayılı Kanununun 27 ila 31 inci maddelerinde idari yaptırım kararlarına karşı başvuru yolu, başvurunun incelenmesi, itiraz yolu, vazgeçme ve kabul ile masrafların ve vekalet ücretinin ödenmesi hususları düzenlenmiştir.

Söz konusu hükümlere göre, idari yaptırım kararları;

i) Kararın ilgisine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde sulh ceza mahkemesine başvurulmadığı takdirde bu sürenin bitiminde,

ii) Kanuni süresinde sulh ceza mahkemesine başvurulması halinde,

- Sulh ceza mahkemesinin kararına itiraz edilmemiş ise kararın taraflara tebliğini takip eden 7 nci günün bitiminde,

- 2.000,-YTL'ye kadar (bu tutar dahil) idari para cezalarına ilişkin sulh ceza mahkemesinin karar tarihinde,

iii) Sulh ceza mahkemesi kararına ya da mahkemeler tarafından verilen idari yaptırım kararlarına karşı ağır ceza mahkemesine itiraz edilmesi halinde itiraz üzerine verilen karar tarihinde,

kesinleşmektedir.

iv) Kabahatler Kanununun 27 nci maddesine 5560 sayılı Kanunla eklenen;

- (6) numaralı fıkra ile soruşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi ve kovuşturmaya yer olmadığı kararına itiraz edilmesi halinde idarî yaptırım kararına karşı başvurunun kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin karara karşı yapılacak itirazı inceleyen itiraz merciinde inceleneceği hükme bağlandığından,

- (7) numaralı fıkra ile kovuşturma konusu fiilin suç değil de kabahat oluşturduğu gerekçesiyle idarî yaptırım kararı verilmesi ve fiilin suç oluşturulmaması nedeniyle verilen beraat kararına karşı kanun yoluna gidilmesi halinde, idarî yaptırım kararına karşı itirazın da beraat kararını inceleyen mercide inceleneceği hükme bağlandığından,

bu durumlarda kesinleşme kanun yollarının tüketilmesine bağlı olarak belirlenecektir.

v) Kabahatler Kanununun 27 nci maddesine 5560 sayılı Kanunla eklenen (8) numaralı fıkrasında ise idarî yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idarî yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idarî yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının bu işlemin iptali talebiyle birlikte idarî yargı merciinde görüleceği düzenlenmiş olduğundan, bu kapsamdaki idari yaptırım kararları idari yargılama sürecine bağlı olarak kesinleşecektir.

2) Kanun Yolu Saklı Tutulan Hallerde İdari Para Cezalarının Kesinleşmesi: İdari para cezasına yönelik Kabahatler Kanununun hükümleri dışında kanun yolu öngörülmesi halinde, ilgili kanunlarında yer verilen kesinleşme nedenlerine bağlı olarak idari para cezaları kesinleşecektir.

#### **D - İdari Para Cezalarının Gelir Kaydı ve Tahsili**

Kabahatler Kanununun 5560 sayılı Kanun ile değişik 17 nci maddesinin (3) ve (4) numaralı fıkralarında;

“(3) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezalarının ilgili kanunlarında 1/6/2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idarî para cezaları Genel Bütçeye gelir kaydedilir. Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine gelir kaydedilir. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen idarî para cezaları ise, ilgili kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Genel Bütçeye gelir kaydedilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının verdiği para cezaları, kendi kanunlarındaki hükümlere tâbidir. Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir.

(4) Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu hükümlerin incelenmesinden de görüleceği gibi, 5560 sayılı Kanunla idari para cezalarının gelir kaydedileceği yer, tahsilata yetkili merci ve tahsil usulleri değiştirilmiş, belirtilen unsurlar idari para cezaları itibarıyla farklı belirlenmiştir.

### **1 - İdari Para Cezalarının Gelir Kaydı**

5560 sayılı Kanun ile 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yapılan değişiklikle idari para cezalarının gelir kaydının, idari para cezasını veren kamu idaresi ve bütçeler itibarıyla yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Buna göre;

- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri tarafından verilen idarî para cezalarının ilgili kanunlarında 1/6/2005 tarihinden sonra belirlenen oranın dışındaki kısmı ile Cumhuriyet başsavcılıkları ve mahkemeler tarafından verilen idarî para cezaları genel bütçeye,

- Sosyal güvenlik kurumları ile mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendi bütçelerine,

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, genel bütçeye,

gelir kaydedilecektir.

### **2 - İdari Para Cezalarının Tahsil Usulü ve Tahsile Yetkili Mercii**

5326 sayılı Kanunun 5560 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinde idari para cezalarının tahsil usulü; idari para cezasını veren kamu idaresi ve idari para cezasının düzenlendiği kanunlara göre belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

Buna göre;

- Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine,

- Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları kendileri tarafından, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, 6183 sayılı Kanun hükümlerine,

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve;

a) Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları kendileri tarafından, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere,

b) Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekenler ise özel bir belirleme yapılmamış olması halinde Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil daireleri tarafından 6183 sayılı Kanun hükümlerine,

göre takip ve tahsil edilecektir.

Genel hükümlere göre takip ve tahsil edileceği belirtilmiş olan idari para cezaları süresinde ödenmediği takdirde, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa<sup>5[5]</sup> göre takip edilecektir.

Tebliğin bu bölümünün “3- Ödeme Zamanı ve Yeri” alt bölümü, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilecek idari para cezalarına yönelik açıklamaları içermektedir.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre takip ve tahsil edilecek idari para cezalarında ise ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanacağı tabiidir.

### **3 - Ödeme Zamanı ve Yeri**

#### **Ödeme Zamanı**

5326 sayılı Kanunda idari para cezalarının ödeme süresine ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu husus dikkate alındığında, idari para cezalarının ödeme süresi, ilgili kanunlarında düzenlenen hallerde bu sürelerdir.

İdari para cezalarının ilgili kanunlarında ödeme zamanı gösterilmemiş ise 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 37 nci maddesine göre ödeme süresinin tayini gerekmektedir.

Buna göre, özel kanunlarında ödeme süresi belirtilmemiş idari para cezalarının, Kabahatler Kanununun 26 ncı maddesine göre ilgisine tebliğ edildiği tarihten itibaren bir ay içerisinde ödenmesi gerektiğinden, idari yaptırım kararını veren kamu tüzel kişilerince idari yaptırım kararlarında “ödemenin 1 ay içinde yapılması gerektiği” hususu belirtilecektir.

### **Ödeme Yeri**

Tebliğin bu bölümünün “1- İdari Para Cezalarının Gelir Kaydı” başlıklı alt bölümünde idari para cezalarının gelir kaydedileceği kamu idareleri belirlenmiştir. İdari para cezalarının ödeme yeri de gelir kaydedilecek kamu idaresine göre farklılık göstermektedir.

Bu bölümde yapılan açıklamalar genel bütçeye gelir kaydedilecek idari para cezalarının ödeme yerini belirlemede olup, genel bütçeye gelir kaydedilmeyecek idari para cezalarının ödeme yeri ise ilgili mevzuatına göre belirlenecektir.

Bu itibarla, genel bütçeye gelir kaydedilecek idari para cezalarının, idari yaptırım kararlarının kesinleşmesinden önce ve sonra olmak üzere ödeme yeri aşağıda belirtilmiştir.

#### **a) İdari Yaptırım Kararlarının Kesinleşmesinden Önce Ödeme Yeri**

İdari yaptırım kararı veren idareler; idari para cezalarını, kanuni ödeme süresi içinde ya da idari yaptırım kararlarının kesinleşmesinden önce ödemek isteyen kişilerden tahsil edecek ve tahsil ettiği tutarları Hazine hesaplarına aktaracaktır.

İdari yaptırım kararları genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri tarafından verilmiş ise söz konusu cezalar, muhasebe yetkilisi mutemetleri ve muhasebe birimleri (merkez muhasebe birimi, mal müdürlükleri ve defterdarlık muhasebe müdürlükleri) vasıtasıyla tahsil edilecektir. Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin bankalar aracılığı ile tahsilat yetkisi bulunması halinde bu idarelerin banka hesaplarına da ödeme yapılacaktır.

Mahkemeler, Cumhuriyet Savcılıkları ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerince verilen idari para cezaları ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu<sup>6</sup>, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu<sup>7</sup> ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna<sup>8</sup> göre verilen idari para cezaları kesinleşmeden önce muhasebe yetkilisi mutemetlerine ve vergi dairelerine veya vergi daireleri adına tahsilat yetkisi bulunan bankalara ya da posta idaresine ödenecektir.

İdari yaptırım kararları 5018 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli kamu idareleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezaları, bu idarelerin ilgili muhasebe birimlerine veya görevlendirilen personeline ya da banka hesaplarına ödenebilecektir.

Gerek 5326 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce gerekse bu Kanunda değişiklik yapan 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan düzenlemeler nedeniyle kanuni ödeme süresi içinde vergi dairelerine ödenen para cezaları, bu bölümün üçüncü paragrafında belirtilenler hariç olmak üzere, bundan böyle kanuni ödeme süresi ve kararın kesinleşmesi süresi içerisinde idari yaptırım kararı veren idarelere ödenecektir.

#### **b) İdari Yaptırım Kararlarının Kesinleşmesinden Sonra Ödeme Yeri**

İdari yaptırım kararlarının kesinleşmesi üzerine ödemeler, ilgili vergi dairesinin hesabının bulunduğu bankalara veya vergi dairelerine yapılacaktır.

Ödeme veya kesinleşme süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararları, kesinleşmesini müteakip tahsil için; borçlu gerçek kişi ise ikametgahının, tüzel kişi ise kanuni veya iş merkezinin bulunduğu yerdeki vergi dairesine, birden fazla vergi dairesi bulunması halinde süreksiz vergileri tahsil ile görevli vergi dairelerine gönderilecektir. Ancak, 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerince verilen ve

6

7

8



ödeme veya kesinleşme süresi içerisinde ödenmeyen idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararları ise kararların kesinleşmesini müteakip tahsil için borçlunun gelir veya kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine gönderilecektir.

6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere vergi dairesine gönderilen idari para cezalarına karşılık idarelerce tahsilat yapılmayacaktır. Ancak, tahsil edilmek üzere vergi dairelerine gönderilmiş olan idari para cezalarına yönelik tahsilat yapılması halinde, önceden gönderilen idari yaptırım kararı ile ilgisi sağlanmak suretiyle tahsil edilen tutarlar vergi dairesine bildirilecektir.

İdari yaptırım kararı veren idareler, kanuni ödeme süresi içerisinde ya da kararların kesinleşmesinden önce yaptıkları tahsilatların dayanağı olan idari para cezası kararlarını/tutanaklarını vergi dairelerine göndermeyeceklerdir.

#### **4 - İndirim Uygulaması**

5326 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin (6) numaralı fıkrasında “Kabahat dolayısıyla idari para cezası veren kamu görevlisi, ilgilinin rıza göstermesi halinde bunun tahsilatını derhal kendisi gerçekleştirir. İdari para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişiden bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, kişinin bu karara karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez.” hükmü yer almaktadır.

Anılan hüküm ile yapılan düzenleme;

1 - İdari para cezasını veren kamu görevlisine, para cezasının verildiği anda ödeyen kişilerin yaptığı ödemelerde indirim uygulanacağı,

2 - İdari para cezasını kanun yoluna başvurmadan önce ödeyen kişilerin indirim hakkından yararlanacağı, yönündedir.

İdari para cezasının indirimli olarak ödenebilmesi için ödemenin kanun yoluna başvurmadan önce yapılması zorunlu olduğundan, indirim;

- kanun yolu 5326 sayılı Kanunda düzenlenen hükümlere göre belirlendiği hallerde idari yaptırım kararının tebliğ tarihinden itibaren geçecek 15 günlük başvuru süresi, mahkemeler tarafından verilen idari yaptırım kararlarında ise kararın tebliğ tarihinden itibaren geçecek 7 günlük itiraz süresi,

- kanun yolu 5560 sayılı Kanunla değişik 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi hükmü uyarınca idari para cezasının düzenlendiği kanundaki kanun yolu olması halinde, bu kanunlarda yer alan dava açma süresi, içinde yapılacak ödemelere uygulanacaktır.

Bununla birlikte, idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda 7 gün, 15 gün, 30 gün gibi ödeme süreleri bulunmakta, ödeme süresi ilgili kanununda yer almayan idari para cezaları da 6183 sayılı Kanunun 37 nci maddesine göre yapılan tebligatı müteakip bir ay içinde ödenmektedir.

Peşin ödeme indirimi, amme alacağının kanuni ödeme süresi geçtikten sonra uygulanamayacağından, dava açma süresinden daha az ödeme süresi olan para cezaları için indirim, ödeme süreleri içerisinde yapılan ödemelerle sınırlı olacaktır. Buna karşın, kanuni ödeme süresi dava açma süresini aşan para cezalarında ise peşin ödeme indirimi dava açma süresi içerisinde yapılan ödemelere uygulanacak, bu süreden sonra yapılan ödemelerde ise peşin ödeme indirimi uygulanmayacaktır.

Örneğin, ödeme süresi ilgili kanununda 30 gün olarak tayin edilmiş olan idari para cezasının kanun yoluna yönelik bir düzenlemenin bulunmaması durumunda, 5326 sayılı Kabahatler Kanununa bağlı olarak kanun yolu hükümleri uygulanacağından, peşin ödeme indirimi kanun yoluna başvuru süresi olan 15 gün içerisinde yapılan ödemelere uygulanacaktır. Örnekteki idari para cezasının, ilgili kanununda dava açma süresinin 60 gün olarak tayin edilmiş olduğunun kabul edilmesi halinde, peşin ödeme indirimi, ödeme süresi olan 30 gün içerisinde yapılacak ödemelere uygulanacaktır.

İdarelerce kanuni ödeme süresi içerisinde yapılan tahsilatlarda peşin ödeme indirimi uygulanıp uygulanmayacağı yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde tespit edilecek,

tahsilat esnasında düzenlenecek makbuzlarda idari para cezası tutarı, indirim tutarı ve tahsilat tutarı ayrı ayrı gösterilecektir.

Peşin ödeme indirimi, idari para cezasının tamamı üzerinden nakden veya ilgili mevzuatı gereği kabul edilmiş olması şartıyla çekle defaten yapılacak ödemelere uygulanacak, kısmi ödemelere uygulanmayacaktır.

#### **5 - Taksitlendirme Uygulaması**

5326 sayılı Kanunun 5560 sayılı Kanunla değişik 17 nci maddesinin (3) numaralı fıkrasında "... Kişinin ekonomik durumunun müsait olmaması halinde, idarî para cezasının, ilk taksitinin peşin ödenmesi koşuluyla, bir yıl içinde ve dört eşit taksit halinde ödenmesine karar verilebilir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde, idarî para cezasının kalan kısmının tamamı tahsil edilir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu madde hükmüne göre, taksitlendirme başvurusu idari yaptırım kararının tebliğini müteakip kanuni ödeme süresi içinde bu kararı veren idareye yapılacak ve talepler bu idareler tarafından değerlendirilerek karara bağlanacaktır. Kanuni ödeme süresinden sonra yapılan taksitlendirme başvurularının değerlendirilmeyeceği tabiidir.

Taksitlendirme talebi kabul edilen borçlular; 4 eşit taksit halinde ve birinci taksit idari para cezasının kanuni ödeme süresi içinde, geri kalan 3 taksiti ise idari para cezasının tebliğ tarihinden itibaren 1 yıl içerisinde idarece belirlenecek sürelerde ödeyecektir. Taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde idari para cezasının kalan kısmı muaccel hale gelecek ve tahsil için durum genel bütçeye gelir kaydedilecek idari para cezaları için ilgili vergi dairesine bildirilecektir. Genel bütçeye gelir kaydedilmeyen idari para cezalarında ise muaccel hale gelen para cezasının ilgili kanunlar uyarınca tahsile yetkili mercilerce takip ve tahsil işlemlerine başlanacaktır.

Tebliğin III/C bölümünde açıklandığı gibi, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarının 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilebilmesi için, bu cezalara ilişkin idari yaptırım kararlarının kesinleşmesi gerekmektedir.

Taksitlendirme uygulaması kanun yoluna başvuruyu engellemektedir. Dolayısıyla, taksitlendirilen idari para cezası hakkında dava da açılmış ve yargılama sürecinde ödenmesi gereken taksitlerin süresinde veya tam olarak ödenmemiş olması halinde, ödenmemiş olan bu taksit tutarlarının muaccel hale geldiği gerekçesiyle takip işlemlerine başlanılmasına, idari yaptırım kararı kesinleşmediğinden, kanunen imkan bulunmamaktadır. Ancak, borçlu tarafından rızaen ödeme yapılabileceği tabiidir.

Dava sürecinin bir yıllık taksitlendirme süresinden fazla olması halinde idarece verilecek bir yıllık süre geçersiz sayılacaktır.

Dava sürecinin idarece verilen taksitlendirme süresinden az olması halinde ise dava sürecinde ödenmeyen taksit tutarlarının, ödeme süresi gelmemiş taksit veya taksitler ile birlikte geri kalan taksit ödeme süreleri içerisinde eşit tutarlar halinde ödenmesine müsaade edilecektir. Bu durumda da taksitlerin süresinde ödenmesi şartı aranılacak, taksitlerin zamanında ve tam olarak ödenmemesi halinde idari para cezasının kalan kısmının takip ve tahsiline başlanılacaktır.

Kabahatler Kanunu, genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen ve süresinde ödenmeyen idari para cezasının takip ve tahsilinde idari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda yer alan hükümler saklı kalmak kaydıyla, idari yaptırım kararlarının kesinleşme şartını aramamaktadır. Bu durumda, kanun yoluna başvurulmuş olması idari para cezasının takibini etkilemediğinden, taksitlendirilen idari para cezasının taksitlerinin tam ve zamanında ödenmemesi halinde alacağın muaccel hale geleceği ve takip edilebileceği tabiidir.

5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesine göre yapılacak taksitlendirmelerde teminat ve tecil faizi aranılmayacaktır.

Ancak, bu maddeye göre yapılan taksitlendirmeler, cebren takip ve tahsil muamelesini durduran nitelik taşımakla birlikte, idari para cezalarının düzenlendiği kanunlarda yer alan ek mali yükümlülükleri kaldırmadığından, kanuni ödeme süresinde ödenmeyen idari para

cezalarının taksitlendirilip taksitlendirilmemesine, dava açılıp açılmadığına bakılmaksızın ilgili kanununda öngörülen ek mali yükümlülüğün uygulanması ve tahsili gerekmektedir.

#### **E - Genel Bütçeye Gelir Kaydedilmesi Gereken İdari Para Cezasını Tahsil Eden Kamu Tüzel Kişileri Tarafından Tahsil Edilen Tutarların Hazine Hesaplarına Aktarılması**

İdari yaptırım kararı uygulayarak kanuni ödeme süresi ya da kararların kesinleşme süresi içerisinde tahsilat yapan genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, tahsil ettikleri idari para cezalarını bu amaçla açılmış hesaplara bütçe geliri kaydedeceklerdir.

Genel bütçe kapsamında olan kamu idareleri dışında kalan idareler; tahsil ettikleri idari para cezalarını, tahsil ettikleri ayı takip eden ayın 7 nci günü, bu tarihin Resmî tatile rastlaması halinde tatili izleyen ilk iş günü, Aralık ayı içerisinde tahsil edilen tutarı ise bütçe yılının son iş günü, mesai saati bitimine kadar; borçlunun vergi kimlik numarası, T.C. kimlik numarası, adı soyadı/unvanı, tahsilat tarihi, idari para cezası tutarı, tahsilat tutarı, tahsilatın indirimli veya taksitle yapılması halinde bu durumu belirtir şerh ve tutar, tahsilata konu makbuzların seri sıra numaraları, tahsilat sırasında ek mali yükümlülük tahsil edilmiş ise bu tutar, ayrı ayrı belirtilmek suretiyle düzenlenecek listeler ile idarenin bulunduğu yerde; tek vergi dairesi varsa bu vergi dairesine, birden fazla vergi dairesi varsa süresiz vergileri tahsil etmekle görevli vergi dairelerine yatacaktır. Bu idareler söz konusu tutarları nakden ödeyebilecekleri gibi vergi dairelerinin T.C. Ziraat Bankası nezdindeki saymanlık hesabına da vergi tahsil alındısı karşılığında ödeyebileceklerdir.

Anılan idareler bu Tebliğde belirtilen sürelerde tahsil ettikleri tutarı, Hazine hesaplarına aktarmadıkları takdirde, haklarında yapılacak cezai kovuşturma dışında süresinde aktarılmayan tutar, 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesine göre hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre aktarmada geciken idareden cebren takip ve tahsil edilecektir.

#### **IV - MAHKEMELER VE CUMHURİYET SAVCILARI TARAFINDAN VERİLEN İDARİ PARA CEZALARI**

5326 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinde, kovuşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde mahkemeler tarafından idari yaptırım kararı verileceği hükme bağlanmıştır.

Anılan Kanunun diğer hükümleri ile birlikte konu değerlendirildiğinde, mahkemeler tarafından verilen idari para cezalarına karşı itiraz mercii, ağır ceza mahkemeleri olup mahkemeler tarafından verilen idari para cezalarına karşı ağır ceza mahkemelerine itiraz edilmemesi veya itiraz sonrası verilen karar üzerine kesinleşen idari yaptırım kararı, tahsil edilmek için borçlu; gerçek kişi ise ikametgahının, tüzel kişi ise kanuni veya iş merkezinin bulunduğu yerdeki vergi dairesine, birden fazla vergi dairesi bulunması halinde süresiz vergileri tahsil ile görevli vergi dairelerine gönderilecektir.

Mahkemeler tarafından verilen idari para cezaları yine mahkemelerce ilgisine tebliğ edileceğinden, mahkemelerce kovuşturmalar sırasında tespit edilen kabahatlere yönelik verilecek idari para cezalarının hükmedildiği kararlarda, idari para cezalarının düzenlendikleri özel kanunlarda yer alan ödeme sürelerine de yer verilmesi gerekmekte, bu yönde özel kanunlarda bir düzenlemenin yer almaması halinde ise idari para cezalarının 6183 sayılı Kanunun 37 nci maddesine göre bir ay içinde ödenmesine yönelik bir hükmün kararda bulunması icap etmektedir. Bu itibarla, mahkemeler tarafından verilen kararlarda ödeme süresine yönelik bir hükmün yer almaması halinde, vergi daireleri tarafından ilgili mahkemelerden ödeme sürelerine yönelik bir açıklama talep edilmesi gerekeceği tabiidir.

5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde düzenlenen peşin ödeme indirimi, daha kısa ödeme süresi olmaması koşuluyla mahkeme kararına karşı itiraz süresi olan 7 gün içinde yapılacak ödemelere uygulanacak; taksitlendirme uygulaması ise mahkeme kararında yer aldığı takdirde, yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde tayin edilen ödeme süresi içerisinde yapılan başvuru üzerine tahsilatla görevli vergi dairelerince yapılacaktır.

Ancak, bu taksitlendirmenin 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi ile ilgisi bulunmadığından vergi dairelerince 5326 sayılı Kanuna göre yapılan taksitlendirmelerde teminat ve tecil faizi alınmayacağı tabiidir.

5326 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinde ise Cumhuriyet Savcısının; Kanunda açıkça hüküm bulunması halinde bir kabahat dolayısıyla idari yaptırıma karar verme yetkisi bulunduğu düzenlenmiştir.

Cumhuriyet Savcıları tarafından verilen idari para cezaları, bu Tebliğin III'üncü bölümünde açıklanan esaslar çerçevesinde işleme tabi tutulacak, ancak bu idari para cezalarının ödeme süresi, ödeme yeri ve taksitlendirilmesi işlemleri ise bu bölümde yer alan açıklamalara göre belirlenecektir.

#### **V - İDARİ PARA CEZALARININ TAHSİL ZAMANAŞIMI**

6183 sayılı Kanunun 102 nci maddesinde "Amme alacağı, vadesinin rastladığı takvim yılını takip eden takvim yılı başından itibaren 5 yıl içinde tahsil edilmezse zamanaşımına uğrar. Para cezalarına ait hususi kanunlardaki zamanaşımı hükümleri mahfuzdur.

Zamanaşımından sonra mükellefin rızaen yapacağı ödemeler kabul olunur." hükmü yer almaktadır.

5326 sayılı Kanunun "Yerine getirme zamanaşımı" başlıklı 21 inci maddesinde ise;

"(1) Yerine getirme zamanaşımının dolması halinde idarî para cezasına veya mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin karar artık yerine getirilemez.

(2) Yerine getirme zamanaşımı süresi;

a) Ellibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde yedi,

b) Yirmibin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde beş,

c) Onbin Türk Lirası veya daha fazla idarî para cezasına karar verilmesi halinde dört,

d) Onbin Türk Lirasından az idarî para cezasına karar verilmesi halinde üç,

Yıldır.

(3) Mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin zamanaşımı süresi on yıldır.

(4) **Zamanaşımı süresi, kararın kesinleşmesi tarihinden itibaren işlemeye başlar.**

(5) Kanun hükmü gereği olarak idarî yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımı işlemez." hükmü bulunmaktadır.

Bu hükümler birlikte değerlendirildiğinde, Kabahatler Kanunu kapsamındaki idari para cezalarının tahsil zamanaşımı süresi, Kanunun 21 inci maddesine göre tespit edilecektir.

Ancak, 6183 sayılı Kanunun 103 ve 104 üncü maddelerinde düzenlenen tahsil zamanaşımını kesen haller ile tahsil zamanaşımının işlememesi halleri ayrıca dikkate alınacaktır.

5326 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (5) numaralı fıkrasında yer alan "Kanun hükmü gereği olarak idarî yaptırımın yerine getirilmesine başlanamaması veya yerine getirilememesi halinde zamanaşımı işlemez." hükmü, idari para cezalarının kesinleşme sürecinde geçen sürenin zamanaşımını durduran bir neden olarak düzenlendiğinden, bu hükmün de tahsil zamanaşımının işlemeyeceği haller olarak dikkate alınması gerektiği tabiidir.

Diğer taraftan, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip ve tahsil edilmemekle birlikte 5326 sayılı Kanun hükümlerine tabi idari para cezaları hakkında da anılan Kanunun 21 inci maddesinde düzenlenen zamanaşımı hükümlerinin dikkate alınacağı tabiidir.

#### **VI - VERGİ DAİRELERİNCE YAPILACAK İŞLEMLER**

1) Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezası uygulayan idarelerce, kanuni ödeme sürelerinde ya da kesinleşme süresi içerisinde tahsil edilemeyen ve kesinleşen idari para cezalarına ilişkin idari yaptırım kararlarının, 6183 sayılı Kanuna göre takip ve tahsil edilmek üzere görevli vergi dairelerine gönderilmesi üzerine vergi dairelerince;

- İdari yaptırım kararının kesinleşip kesinleşmediği kontrol edilmesi, kesinleşmeden önce tahsil için intikal ettirilmiş kararlar bulunması halinde, bu kararların işleme alınmayarak ilgili idareye geri gönderilmesi,

- İdari para cezalarının takibine, 6183 sayılı Kanunun 55 inci maddesine göre düzenlenecek ödeme emrinin tebliğiyle başlanması, gerekmektedir.

2) İdari yaptırım kararının kesinleşme tarihi, idari para cezasının zamanaşımının başlangıç tarihi olduğundan, kesinleşme tarihi vergi dairesi kayıtlarında ayrıca izlenecektir.

3) Mahkemeler, Cumhuriyet Savcılıkları ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerince verilen idari para cezaları ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezalarının tebliği, 5326 sayılı Kanun hükümlerine göre ilgili mercilerce yapılacaktır.

Söz konusu cezaların, peşin ödeme indiriminden yararlanılarak ödenmek istenmesi halinde, cezanın verildiği anda kamu görevlisine yapılacak ödemelerdeki indirim uygulamasının yanı sıra, vergi dairelerine ve vergi daireleri adına tahsilata yetkili bankalara ve postanelere yapılan ödemelerde de bu Tebliğin III/D-4 bölümünde yapılan açıklamalar çerçevesinde peşin ödeme indirimi uygulanacaktır.

5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun uyarınca tahsili gereken geçiş ücreti ve idari para cezalarının peşin ödeme indiriminden yararlanılarak ödenmek istenmesi halinde, indirimin geçiş ücreti hariç idari para cezası tutarına uygulanmasına özellikle dikkat edilecektir.

5326 sayılı Kanuna göre taksitlendirme talebi, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu ve 5539 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna göre verilen idari para cezaları için ilgili vergi dairesine yapılacak ve talep vergi dairesince sonuçlandırılacaktır. Taksitlendirme uygulamasında bu Tebliğin III/D-5 bölümünde yapılan açıklamalara uyulacaktır.

4) Vergi daireleri idari para cezalarının tamamını tahsil ettikleri tarihten itibaren bir ay içinde durumu ilgili idarelere bildireceklerdir.

#### **VII - RED VE İADE İŞLEMLERİ**

Tahsil edilmiş idari para cezalarının herhangi bir sebeple iadesi gerektiği takdirde, red ve iade işlemleri; genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin yaptığı tahsilatlarda, tahsilatı yapan muhasebe birimi tarafından, diğer idarelerin tahsil ettiği idari para cezalarında ise idarenin, para cezasını yatırdığı vergi dairesi tarafından yerine getirilecektir.

Diğer taraftan, idari para cezalarının Hazine hesaplarına aktarılmadan önce iade edilmesinin gerektiği durumlarda, red ve iade işlemlerinin tahsilatı yapan idareler tarafından yerine getirileceği tabiidir.

Genel bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idari para cezalarının her hangi bir sebeple red ve iadesi gerektiği takdirde, iade işlemlerinin ilgili kurumlarca yapılması gerekmektedir.

#### **VIII - ÖLÜM HALİNDE İDARİ PARA CEZALARI HAKKINDA YAPILACAK İŞLEMLER**

Bilindiği gibi, 6183 sayılı Kanunda adli ve idari para cezalarının amme borçlusunun ölümü halinde terkin edilip edilmeyeceği hususunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır.

Ancak, 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın<sup>9[9]</sup> 38 inci maddesinin yedinci fıkrasında "Ceza sorumluluğu şahsidir." hükmü yer almaktadır.

Anayasanın bu hükmü ile şahısların işledikleri idari veya adli suçlara istinaden gerek adli gerekse idari merciler tarafından verilen cezaların yalnızca o kişiye yönelik olarak infaz edilmesi gerektiği hüküm altına alınmaktadır.

Diğer taraftan, 12/10/2004 tarihli ve 25611 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak 1.6.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun;

"Ceza sorumluluğunun şahsiliği" başlıklı 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında "(1) Ceza sorumluluğu şahsidir. Kimse başkasının fiilinden dolayı sorumlu tutulamaz." hükmü,

“Sanığın veya hükümlünün ölümü” başlıklı 64 üncü maddesinde de “(1) Sanığın ölümü hâlinde kamu davasının düşürülmesine karar verilir. Ancak, niteliği itibarıyla müsadereye tâbi eşya ve maddî menfaatler hakkında davaya devam olunarak bunların müsaderesine hükmolunabilir.

(2) Hükümlünün ölümü, hapis ve henüz infaz edilmemiş adlî para cezalarını ortadan kaldırır. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş bulunan hüküm, infaz olunur.” hükmü,

yer almaktadır.

Ayrıca, mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanununun<sup>10[10]</sup> 96 ncı maddesinde de 5237 sayılı Kanunun 64 üncü maddesine paralel hüküm yer almakta idi.

Bu itibarla, Anayasanın 38 inci maddesi hükmü ile mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer verilen hükümler nedeniyle, cezaya muhatap kişinin ölümü halinde mahkemeler tarafından verilen adli para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi gerekmektedir. Ancak, müsadereye ve yargılama giderlerine ilişkin olup ölümden önce kesinleşmiş olan mahkeme kararlarının infazı gerektiğinden, bu tutarlar ve eşyalar gerek terekeden gerekse mirasçılardan aranılacaktır.

Öte yandan, 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince, çeşitli kanunlardaki hükümlere dayanılarak tatbik edilmesi öngörülen ve idarelerin düzenleme yapma ve ceza verme yetkileri gereğince verilen idari para cezalarının, özel kanunlarda belirlenen sürelerde ödenmemesi ve bu cezaların kesinleşmesi halinde, takip ve tahsil işlemlerinin 6183 sayılı Kanun çerçevesinde yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

İdari para cezalarının düzenlendiği özel kanunlarda, cezaya muhatap olan kişilerin ölümü halinde idari para cezalarının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde ayrıca bir hüküm bulunmaması koşuluyla, Anayasanın 38 inci maddesinde yer verilen “Cezaların Şahsiliği” ilkesi gereğince, bu idari para cezalarının tahsilinden vazgeçilmesi icap etmektedir.

Örneğin, trafik para cezalarının düzenlendiği 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununda, trafik para cezası verilen amme borçlusunun ölümü halinde bu amme alacağının mirası reddetmemiş mirasçılardan takip edilip edilmeyeceği yönünde bir düzenleme bulunmadığından, kendisine trafik para cezası verilen amme borçlusunun ölümü halinde bu alacak, borçlunun mirasçılardan takip edilmeksizin tahsilinden vazgeçilecektir.

Tüzel kişilere yönelik olarak verilen adli veya idari para cezasının tüzel kişiliğin mal varlığından tahsil edilememiş olması nedeniyle, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre sorumlu tutulan ortaklar ve/veya kanuni temsilcilerin ölümü halinde, cezaya tüzel kişilik muhatap olması nedeniyle, mirası reddetmemiş mirasçılardan bu alacakların takibine devam edilecektir.

## **IX - DİĞER HUSUSLAR**

1 - 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinin 5560 sayılı Kanunla değişmeden önceki hükmünde, idari para cezasının Devlet hazinesine ödeneceği (genel bütçeye gelir kaydedileceği) ve tahsilata yetkili merciin Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerinin olduğu yönünde düzenleme yer almaktaydı.

5560 sayılı Kanunla 5326 sayılı Kanunun 17 nci maddesinde yapılan değişiklik sonucunda, idari para cezalarının gelir kaydı, tahsil usulü ve tahsile yetkili merci, idari para cezasını veren kamu idaresi, bütçeler ve idari para cezasının düzenlendiği kanunlar esas alınarak belirleneceği yönünde düzenleme getirilmiştir.

5326 sayılı Kanunun genel usul kanunu olması ve 5560 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerin de usul hükümlerine ilişkin olması dikkate alındığında, 5560 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19/12/2006 tarihi itibarıyla;

- Tahsil edilmiş olan ve 19/12/2006 tarihinden önce de genel bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idari para cezalarının, genel bütçeye gelir kaydedilmesi,

- Takip işlemlerine başlanıldığı halde tahsil edilememiş olan idari para cezaları tahsil edildikten sonra, 5560 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe bağlı olarak ilgili bütçeye gelir kaydedilmesi,

- Tahsile yetkili mercii değişen idari para cezalarının;

a) Takip ve tahsil işlemleri başlatılmış olanların takip ve tahsiline takibi başlatan idare tarafından devam edilmesi,

b) Takip ve tahsil işlemleri başlatılmamış olanların ise yetkili kılınan idarelere gönderilmesi,  
gerekmektedir.

2 – 16/12/2005 tarihli ve 26025 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 437 Seri No.lu Tahsilat Genel Tebliği, bu Tebliğin yayımı ile yürürlükten kaldırılmıştır.  
Tebliğ olunur.

<sup>11[1]</sup> 31.3.2005 tarihli ve 25772 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>12[2]</sup> 16.12.2005 tarihli ve 26025 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>13[3]</sup> 24.12.2003 tarihli ve 25326 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>14[4]</sup> 19.02.1959 tarihli ve 10139 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>15[5]</sup> 19.06.1932 tarihli ve 2128 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>16[6]</sup> 18.10.1983 tarihli ve 18195 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>17[7]</sup> 19.07.2003 tarihli ve 25173 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>18[8]</sup> 16.02.1950 tarihli ve 7434 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>19[9]</sup> 09.11.1982 tarihli ve 17863 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

<sup>20[10]</sup> 13.03.1926 tarihli ve 320 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

[R.G. 12 Mayıs 2007 – 26520]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## 2007 YILI NOTERLİK ÜCRET TARİFESİ

### Noter ücreti :

**Madde 1-** Noterler, yaptıkları işlemlerden Harçlar Kanunu'na göre aldıkları harçların yüzde otuzu oranında noter ücreti alırlar.

Bu ücret, bir noterlik işleminde **1.54-YTL.** dan az olamaz.

Bu suretle hesaplanan ücret miktarlarında (0.5-YKR'nın ) yarım yeni kuruşun altındaki değerler dikkate alınmaz.

### Düzenleme ücreti :

**Madde 2-** Noterler, yaptıkları vasiyetname ve vakıf senedi düzenlemesinden **70.19-YTL.** düzenleme ücreti alırlar.

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

Bu işlemlerden vazgeçme veya bunların feshi, iptali ve değiştirilmesi yukarıda belirtilen ücretin üçte biri oranında ücrete tabidir. Düzenleme ücreti alınması gereken bir işlemde hesap edilecek noter ücreti ile düzenleme ücretinden hangisi fazla ise o ücret alınır.

**Yazı ücreti :**

**Madde 3-** Noterler, her ne suretle olursa olsun yazdıkları kağıtların dairede kalan nüshası ile iş sahibine verilen asıl ve örneklerinin her sayfasından **2.09-YTL.** yazı ücreti alırlar.

Yukarıdaki fıkrada gösterilen kağıtların örneklerinin iş sahibinin istek ve onayı üzerine, noterlik dairesinde fotokopi yoluyla çıkartılması halinde, bu örneklerin her sayfası da aynı ücrete tabidir

Özel kanunlarında harç, damga vergisi ve resimden muaf tutulan işlemleri noter yazdığı takdirde, yukarıdaki fıkra hükmü gereğince yazı ücreti alınır.

Tanıklık ve onama şerhlerinden yazı ücreti alınmaz.

**Çevirme ücreti :**

**Madde 4-** 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun 103. maddesi hükmü uyarınca, noter tarafından bir dilden diğer dile, bir yazıdan diğer yazıya çevrilen veya çevrilen kağıtların her sayfasından **17.57-YTL.** çevirme ücreti alınır.

Bir dilden diğer dile veya bir yazıdan diğer yazıya çevrilen veya çevrilen kağıtların 10 veya daha az satırı içeren sayfalarından birinci fıkrada gösterilenin yarısı kadar ücret alınır.

**Karşılaştırma ücreti :**

**Madde 5-** Dışarıda yazılıp onama veya tebliğ için noterliğe getirilen kağıtların karşılaştırılmasından (Asıllar hariç) sayfa başına **2.09-YTL.** ücret alınır.

Özel kanunlarında harç, damga vergisi ve resimden muaf tutulan işlemlerden de bu ücret aynen alınır.

**Tescil ücreti :**

**Madde 6-** Kanun uyarınca tescili gereken işlemlere ait kağıtlardan, işlem başına maktu olarak **67-YKR.** tescil ücreti alınır.

**Emanetlerin saklanması ücreti :**

**Madde 7-** Noterler, saklayacakları emanetler için (emanet ister eşya, isterse kıymetli evrak olsun) maktu olarak yıllık **4.91-YTL.** ücret alırlar. Tutanakta yazılı emanetler birden fazla olsa dahi, tek saklama ücreti alınır.

Emanetlerin saklanması ayrıca gideri gerektirmekte ise noter, birinci fıkra uyarınca alacağı ücretten başka, bu sebeple yapacağı gerçek gideri de ilgisinden alır. Emanetler birden fazla kişilere ait ise, emanetlerin miktarına ve kapladığı yere göre, gider aralarında paylaşılır.

Saklama süresi kanunca belirtilmiş olan hallerde ücret, belirtilen süre için peşin olarak alınır.

Saklama süresi kanunca belli olmayan emanetlerin ücreti, her yıl peşin olarak alınır.

Noterin değişmesi halinde, ayrılan noter, aldığı saklama ücretinden geriye kalan süreye ait tutarı yeni notere devreder.

**Harç,damga vergisi ve resimden muaf işlemlerle kamulaştırma tebliğlerinde noter ücreti :**

**Madde 8-** Noterler, özel kanunlarında harç, damga vergisi ve resimden muaf olduğu belirtilen, ancak değer içeren işlemlerden, harç alınmış olsa idi alınması gereken harcın yüzde onu oranında noter ücreti alırlar. Değer içermeyen bu çeşit işlemler dolayısıyla noterler onadıkları her imza için **1.78-YTL.** ücret alırlar.



Özel kanunlarında harç, damga vergisi ve resimden muaf olduğu belirtilen ve imza onaylamasını gerektirmeyen protesto, ihtarname, ihbarname işlemlerinde ilgisine tebliğ edilecek her nüsha için **1.78-YTL.** ücret alınır.

Kamulaştırma Kanunu hükümleri uyarınca yapılacak kamulaştırma tebliğlerinde ilgisine tebliğ edilecek her nüsha için **1.78-YTL.** ücret alınır.

**Defter onaylama ücreti :**

**Madde 9-** Defterlerin açılış onaylamasından, yüz sayfaya kadar olanlardan (yüz sayfa dahil) **67-YKR.**, yüz sayfadan yukarı her yüz sayfadan da **25-YKR.** onaylama ücreti alınır. Yüz sayfadan fazla olan defterlerin küsuratı elli sayfaya kadar olursa ücret alınmaz. Elli ve daha fazla olursa **25-YKR.** ücret alınır.

Ara ve kapanış onaylamalarında maktu olarak **25-YKR.** ücret alınır.

Özel kanunlarına göre harç, damga vergisi ve resimden muaf olanlara ait defterlerin onaylamasından da, yukarıdaki fıkralar uyarınca ücret alınır.

**Bildirim yazı ücreti :**

**Madde 10-** Noterler, kanunda öngörülen bildirim yükümlülükleri doğrultusunda yazacakları her yazı için **67-YKR.** bildirim yazı ücreti alırlar.

**Yol ödeneği :**

**Madde 11-** Noterler ve imzaya yetkili vekilleri, noterlik dairesi dışında iş yapmak veya Noterlik Kanunu'nun 55 inci maddesi hükmü uyarınca evrak ve defterleri götürmek için daireden ayrıldıklarında gerekli yol giderlerinden başka her işten, her gün için **8.41-YTL.** yol ödeneği alırlar.

Noterlik dairesi dışında piyango, özel ve resmî kuruluşların kur'a, seçim ve toplantılarında hazır bulunarak; tutanak düzenlemeleri halinde, noterler ve imzaya yetkili vekilleri gerekli yol giderlerinden başka her işten, her gün için **77.25-YTL.** yol ödeneği alırlar.

**Aracılık ücreti :**

**Madde 12-** Aracı noter, işin gerektirdiği her türlü giderden başka, her işlem için maktu olarak **48-YKR.** aracılık ücreti alır.

**Yürürlük tarihi :**

**Madde 13-** Bu tarife, 1512 sayılı Noterlik Kanunu'nun değişik 112 nci maddesi uyarınca hazırlanmış olup, **1 Mart 2007** tarihinden itibaren uygulanır.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

## İlânlar

**Adalet Bakanlığından :**

Ankara 8.İcra Müdürlüğüne ait 2006/10478 Esas sayılı dosyanın yırtılarak kullanılamaz hale geldiği anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 8 Mayıs 2007 – 26516]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

**Adalet Bakanlığından :**

Erzurum Vergi Mahkemesine ait 2002/594 Esas, 2003/747 Karar sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için kıyasen uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

**[R.G. 13 Mayıs 2007 – 26521]**

— • —

Yenimahalle 1. Asliye Hukuk (Ankara 21. Asliye Hukuk) Mahkemesine ait 1972/843 Esas, 1974/607 Karar sayılı dâva dosyasının su basmasından dolayı okunamaz hale gelmesi nedeniyle imha edilmek üzere Seka'ya gönderildiği anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

**[R.G. 13 Mayıs 2007 – 26521]**

— • —

**DUYURU**

**11 Mayıs 2007 tarih ve 26519 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan,**

- Yurtdışı Yükseköğretim Diplomaları Denklik Yönetmeliği, yer darlığı nedeniyle Bülten'e alınamamıştır.